Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. pap. 132

[S.l.], 1466

urn:nbn:de:bsz:31-93505

Visual Library

132.

Z5

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Reichenau 132

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Facetie Poggii florentini

Multos futuros esse arbitror qui has nostras
confabulationes tum ut res leves et viro
gravi indignas reprehendant tum in eis ornatiorem di-
cendi modum et maiorem eloquentiam requirant. Qui-
bus ego si respondeam legisse me nostros maiores
prudentissimos ac doctissimos viros facetiis
iocis et fabulis delectatos non reprehensionem
sed laudem meruisse satis mihi factum ad illorum
existimationem putabo. Nam quid mihi turpe esse
putem hac in re cum ipse in ceteris neque illorum
imitationem sequi et hoc tempus idem quod reliqui in mu-
tuis et cetu hominum confabulando conterunt in scri-
bendo curavi consumere. Presertim cum neque in-
honestus labor sit et legentes aliqua iocunditate
possit afficere. Honestum est enim et ferme necessarium
certe quod sapientes semper laudarunt mentem
nostram variis cogitationibus ac molestiis oppressam
recreari quandoque a continuis curis et eam aliquo
iocandi genere ad hilaritatem remissionemque converti.
Eloquentiam vero in rebus infimis vel in his
in quibus ad verbum vel facetie exprimende sunt
vel aliorum dicta referenda querere hominis nimi-
um curiosi esse videtur. Sunt enim quedam que orna-
tius nequeant describi cum ita recensenda sint
quemadmodum protulerunt hi qui in eis confabulationibus
continentur. Existimabunt aliqui forsan hanc meam
excusationem ab ingenii culpa profectam quibus ego
quoque assentior modo ipsi eadem ornatius politiusque
describant quod ut faciant exhortor quo lin-

ua etiam levioribus in rebus hec nostra etas fiat opu-
lentior, pueris enim et adolescentibus eloquentie et
doctrine cupidis scribendi exercitium. ¶ Ego quidem experiri
volui an cum ita latine dici difficulter existi-
marent non absurde scribi posse viderentur
in quibus cum nullus ornatus nulla amplitudo ser-
monis adhiberi queat, satis esse ingenio nostro
si non maxime vicio dabunt. Cum referri vin-
dicarent ab istare ~~fabule~~ confabulacionem ler-
tione sit eius eas appellari voluit quicumque
aliquid censores aut acres existimatores rerum
extiterint. ¶ Fauoris enim et humanis scit luci-
lius agentinus et [illegible] legi cupit. ¶ Sed
si rusticiores erunt non [illegible] qui sentiant quod
voluerint, sed scripserit ne [illegible] hui adolescentiam
animi et ad ingenii exercicium scripsisse.

raricia cui[us]

[Q]uidam q[uo]q[ue] e plebe ſe ingerit plurimis victus
navigio ſequitur. Flanderiam extremis ced-
tus pauper ad diversa loca lucri causa relicta domi
uxore muliercula et tenui supellectili navigaſ-
ſet post pridem ferme quarto anno redit. Frau-
dulentis ſtigio adversitatis uxor q[ue] interim reddi-
tum desperans ad alio consignaverat. Perpetrat
domum ingressus eam maioribus copiis instau-
ratam domumque auctam vidiſſet, quesivit ad-
miratus uxorem quomodo domicella tua in ſexum(?)
adeo eſſet prolita. Respondit statim mulier ſe idea
re eius q[uod] omnibus ſecit spem dei gratiam et aux-
ilium affuiſſe. Vendicat ergo deus pro tanto
beneficio erga pro te ſuo. Videns proinde ſuper
lectum ornatione reliqua supellectili,
raris   ulteriorem ſecit uxoris quanto cum fortiter eſſet
quod illa que premiſſet, et dei indulgentia illa
per ſubmiſiſſe aſſeveravit. Grates viri item
deo agit quod tam liberalis ſibi fuiſſet. Sed tunc et
alia quotidie quam nova domi et inſueta conſide-
rant conſpectis, tunc largitoris dei munificentiam
affuiſſe dicit. Vir ergo tunc tam profusam erga ſe dei
gratiam admiraretur. Supervenit ſubito puer
triennio minor blandiens ut mos est puero
inesi. Conſpicandi hunc maxime ſiſtenti quis nam
puer eſſet ſciscitari uxor audit. Stupens quid ipſi
viro unde ſe absente puer provenisſet dei honor
meo augendo ſibi aſtitiſſe mulier gratia affir-
mavit. Cum vir indignatus divina gra-
cia nymerandus filius adeo prosiberaſſe.

Malas inquit deo gratias habeo ago quod tot agricultores
se cepit de rebus meis. Visum est homini prudentius
dampnum inditum otiosum fuisse quod etiam de compen-
dis se absens liberius cogitarat.

De Aucupii studio

Plures tollebant desipientiam circa nimia
studia eorum qui canes et accipitres ad aucu-
pium alunt. Tum Paulus quidam florentinus
Recte, inquit, risit stultus mediolanensis. Cum
narrandi fabulam poscerent, fuit inquit civis me-
diolanensis, dementium atque insanorum medicus, qui
curandos infra certum tempus sanandos susci-
piebat. Erat autem curatio huiusmodi. Habebat domi
aream et in ea lacunam aque fetide atque obscene
in qua nudos ad palum ligabat eos qui insani
adducebantur, alios usque ad genua, quosdam inguine
tenus, nonnullos profundius, pro insanie modo,
ac eos tam diu aqua atque inedia macerabat
quoad viderentur sani. Allatus est inter ceteros quidam
quem usque ad femur in aquam posuit, qui post
quindecim dies cepit resipiscere ac curatorem rogare
ut ex aqua educeretur. Ille hominem exemit cru-
ciatu, ea tamen conditione ne aream egrederetur.
Cum aliquot diebus paruisset, ut vagari domum
per domum perambularet ita ut exteriorem ianuam
non egrederetur permisit, reliquis sociis qui plures
erant in aqua relictis. Paruit diligenter me-
dici mandatis. Stans vero aliquando super ostium, neque
enim egredi audebat timore lacune, advenien-
tem equestrem iuvenem cum accipitre et duobus
canibus venaticis quos sagaces dicunt advocavit

v. fossa aque fetide

rei motus novitate neque enim antea in desperata vi-
derat tenebat memoria. Cum dixisset iuvenis
heus inquit ille aufer illa vero me pauci facis illuc
responde hoc quo veheris quod est adhinc obiem.
illud tenes. Equus est inquit et aucupii gratia. Cum
deinceps hoc quod quod etiam inquit gestas quod vocatur
et in qua re illo uteris. Accipiter inquit est au-
cupio aptus [illegible]
Cum alter hic quod te comitatur quod sit age et quod prosit
tibi canes sunt inquit et aucupio accommodati ad
investigandas aves quae capiendae sunt. Cum
tot res possideas quot singulis per annum in unum confectas
tot quoque anni capturam, petivit cum nescio ad respon-
disset et quod suo animo non excederet. Subiu-
lit homo quod nam esset equus atque accipitris dispensa
quidquaginta annos affirmavit. Cum ad-
miratus stultitiam hominis iuvenis, hui inquit
abi hinc citius atque avola antequam me cum
dicens domum rediret. Nam si te hic reperero
veluti despectissimum [illegible] qui vorat in lacuna
suam coniciet curandam [illegible]
captus atque ultra omnes usque ad mentem magna
stultitiam collocabit. Ostendit aucupi [illegible]
studium summa esse amentia [illegible] et ab
opulentis exercetur gratia fiat

De [illegible] de [illegible]

Bonatius adolescens factus ex fami-
lia [illegible] Cum esset [illegible] admodum tar-
de surgebat electo. Cum [illegible] tarditate
increpasset quod tam diu electo agere
pernoctaret, subridens respondit [illegible]

disceptatores quam consulto adsunt eundem ante cu-
stiterunt dum proponitur due habitu muliebri
Sollicitudo videlicet et pigricia, quarum prelata sur-
gere hortatur et aliquid operi dare, non in diem in-
certo serendum. Altera prima inquietus quiescen-
dum asserit et propter frigorem in alveo (?) in alveo
lectis permanendum, indulgendum corporis quieti
neque supra laboribus parcendum. Prior instigat
rationes suas astruit et iterum alia. Itaque diu
cum alterutra litigarent et altercarentur, ego tamquam
equus iudex ad nulla parte declinans audio di-
sputantem et expectans, quando sibi concedere
sponte, super fit ut surgam tardius et expec-
tans litigii finem.

Videns ad multa adhortacionem ad Christi fidem egre-
gie ille bona sua dimittebat, suasque cum plures et
ea daret pauperibus, quia secundum evangelium promissum
esset verissima, centuplum esse recepturus
possessiones suas tandem ad fidem conversus est, distribuit
inter pauperes egenis et mendicos bonis in
promissionem fere thesauri conceptum esse thesauro
ditare, aduersis tentationibus tui ei omnes blandire
et laudarent factum. Illeque proprio viro
expectabat in diebus centuplum promissum. Et ad
multos sectas tribuendi homines repisset. Iam
quamque raciis in voluntate reperiret, cepit eo mo-
do egere, ita ut ei necesse esset divertere ad ho-
spitale quoddam, in quo morbo correptus ad ex-
tremitatem devenit ad sanguinis profluvia
effluere, desperans itaque salutem et simul

Aliena fieri

diffisus pollicitationi centupli pro cuius pietate quod
acceperat offerens egressus est scitulum ad secessum
ventris in pratulum propinquum, et [illegible]
quesitis post egestionem ad tergendum anum
herbis invenit involutum lineum panniculo
refertum lapidibus preciosis, quo ditior factus
adhibitis mediciis convaluit, atque empta domo
et possessionibus cepit postmodum [illegible] rerum
opulencia. Cum ergo dicat ab omnibus [illegible]
[illegible] dedi centupli redditurum
reddidit [illegible] ille sed tamen plenius ut ipse ad in-
terim [illegible] premisit. Dicitur
tamen eos qui tardi [illegible] dando et reddendo
[illegible]

Ypocritarum genus pessimum est omnium qui vivunt de-
hinc semel [illegible] exortus sermo esset
dicatur quod omnia ypocritis redundare, quod ad digni-
tatum atque honorem ambire ardeant, tam simula-
do atque dissimulando agunt ut non sponte sed vi
superiore precepto honores assequi videantur. Cum
quidam circumstantibus dixit eos similes beato
Paulo, qui habitabat [illegible] vnius socius [illegible]
apostoli [illegible] ad hostium
domus [illegible]. Cum nobis exponeret quis
iste Paulus fuisset rogaremus [illegible] quod [illegible]
vite [illegible] beatus [illegible]
[illegible] ad hostium [illegible] cibum [illegible]
elemosinam. Illa conspicata sepius virum erat
enim formosus exarsit in [illegible] cibo dato ro-
gavit ut postridie rediret [illegible] ut bene

prandere. Cum frequens mulieris domum acces-
sisset, Illa tandem rogavit hominem ut introe ac-
cederet ad sumendum cibum. Annuit hic et cum
oppipare ventrem cibo potuque farsisset. Mulier
libidinis impatiens virum amplecti osculari
asserens non indubitum periculum quasi se recognoscat
Ille reluctanti illi ac detestans mulieris fer-
ventem cupiditatem. Cum illa turpiter strenue instaret et
tandem redens pridie oportunitatem. Per hoc
inquit tantum malum patrare cupis testor deum
tuum opus, sed ego prorsus absum a culpa. Tu ipsa
inquit capescam maledictam carnem. Iam enim
virga erat erecta et ipamet vivere ut libet
eam tenuit hodie nunc tamquam. Ita dextrus mulie-
rem subegit licet prius abstinentia non tangeret carnem
suam totum patri tribuens mulieri.

Rusticus enostris rusticanus et haud multum pru-
dens, certe inopiam mulieris audiens, suspectam
uxorem ad illam aggreditur de lecto recens versus virum
volens nates eius gremio posuisset, erecto
telo uxorem quam rogavit. Admiratusque permodum
ac rogans mulierem an duos testes haberet
ad illam amisisset. Non inquit ille unus mihi satis est
alterum vero superfluum. Tum callida uxor que sacerdotem
parochianum diligebat possumus ergo hoc inquit
aliud elemosinam facere, demum eum ecclesie et
sacerdoti meo, cui haec res est gratissima et tu
interim obiter cum unus sufficiat. Ei assentit homo
uxori et regratiatur sacerdoti et ut se onerare
superfluo levaret. Igitur eo vocato ordinem causa

oppipare rem

oppipare i.e. opipare

quod exposita cum sumpto cibo lectum omnes tres ingre-
derentur, ita ut mulier esset viri anteriorem partem, po-
steriorem alter ex dono verteret, sacerdos familiarius
concupitique cibi avidus prius aggreditur aciem
sed gymnasium quam inter uxorisque submittere mirans
strepitum quendam edebat, tunc vir timens ne
partes suas aggrederetur, Heus tu inquit amice inter nos
convenit et tua portione utere, meam intactam
relinquens. Tunc sacerdos, det enim gratias deus
inquit, iam tua perfacio ut bonis tantum et tibi
doti possum, hys vir agnoscens stultus ille, quod
etiam concesserat libere uti iusserat.

De hys qui se reverentibus non respondent

Ibam semel ad pontificis palacium, transibat
quidam e nostris prelatis equester et forsan im-
plicitus cura, huic quispiam tum detecto capite
reddideret, non animadvertit episcopus, at ille super-
bia aut arrogantia factum existimans, hunc inquit
asini sui medietatem nequaquam relinquerem domini com-
mendo defert, sed dignificans eum esse asinum
qui se reverentibus non responderet.

Deambulantes aliquando per urbem viri facetissimi
bini qui viveret Zucharus et ego, ad locum ubi
celebrabantur nuptie, perspicimus quam sponsa domum
venerat, stetimus paululum animi relaxandi
gratia respicientes una psallentes viros et
mulieres. Tum subridens Zucharus, isti inquit
initio in consumunt, ego autem post duos menses

visum posset facete in se ipsum dixit quod venditis pater-
nis bonis patrimonium omne comedendo lu-
dendoque consumpserat

Quidam iturus Florenciam pretor qua die ur-
bem intravit habuit de more in maximo templo
coram prioribus civitatis sermonem longum satis et
molestum. Tum audiri in sua commendacione cepisse
fuisse antea Rome senatus ubi quidquid sui temporis ab
reliquis in suam laudem honoremque dictum factumve
esse poterat plurimo sermone explicuit exinde deinde
ex urbe comitatuque recensuit primo die se recedente
quo illis sedisset et que ibi acta erant singulatim
tamen dictum quo in loco hospicium fuisset et quid
ab eo gestum quamque dere cum audirent plures iam
horeiam hac in re consumpserant et sermo diu
protenderetur. Cum omnibus sermonis adeo lon-
gitudo infensa esset neque finis fieret dicendi vi-
deretur autem ille vel in sequentem diem ex his fabellis
consumpturus quidam ex
astantibus accedens ad aurem pretoris ait
dicens domine nox horaque tarda est festinet
iter apponi nam in Florenciam hodie intraverit
cum hodiernus dies sit vobis constitutus ad
veniendum officium hoc amittet. Hoc intellecto
stultus homo ad loquacitatem tandem retulit se Flo-
rencia fuisse

De versucia mulieris

Vetus quidam concivibus meus olim mulier
induravit fabulam ridendam et versucia dignam
muliebri rem habebat cum femina nupta agri-

tole haud multum prudenti et is forte in agro
sepius operam debitam prestabat ea aliquem in
limine intrasset admitteret. Vir insperate re-
dijt intempestivo. tum illa subito collocato subtus
lecto adultero, in maritum versa graviter illum incre-
pavit quod redijsset asserens velle eum degere in
tabernis, nam magistratus pretoris satellites adest ca-
piendum undique in domum perscrutati sunt ut te
abriperent ad carcerem. tunc dixit ergo solum dormire foris
plurium abierunt commilitones se paulo post reversuros,
querebatque homo perterritus abeundi modum, sed iam
porte oppidi clause erant. Tum inter quod agis
infelix, si repertus actum est cum illis uxoris con-
silium tremens quereret, illa adulterum prompta asce-
dere iussit ad super columbarium. Ceteris ibi inquit prodes
ego hostium quam occludam et removebo
scalas ne quis te ibi esse suspicari possit. Quievit
ille uxoris paruit consilio. ea obserato hostio
ut viro facultas egrediendi non esset, amotis
scalis homine ex ergastulo eduxit, qui simulans
pretoris lictores iam advenisse magna concitata
turba mulierem quod ... voce loquente, ingentem
latenti timorem incussit. Sedato tandem tumul-
tu ambo in lectulum profecti, ea parte venerei
operam dederunt. Vir delituit in ... et tolu-
tus.

De negligentia sacerdotis ad indicanda festa

Bellum oppidum est in mediis appenninis montibus
admodum rusticanum in eo habitabat sacerdos
rudior ac indoctior incolis. Hic ignota ...

Appenninus mons ... per Italiam ...

essent tpa amicos conuictales neque intellexit quadrage-
simam populo suo. Venit hic alteram ad mercatum
sabbato ante solemnitates palmarum compertisque preter-
dentibus oliuarum ramos ac palmas in diem sequen-
tem parantibus admiratus quidnam id vellet
cognouit hic erratum suum et quadragesimam iam
nullo suorum obseruante transisse. Reuersus in
oppidum et ipse ramos palmasque in posterum
diem parauit. Suo ad nouitatem plebecula Hodie
inquit est dies quo rami palmarum oliuarumque
dari ecclesie nostre debent. Octaua die postea
pascha tamen ebdomada agenda ex primaque
habemus hoc anno venturum. Cui rei tamen hanc cau-
sam fuisse Carnisprivium hoc anno fuit tardum
ac lentum, quod propter frigora et difficultatem itine-
rum ipse motus tardius ierat superare solet et quadrage-
sima adeo tarde ac sensim gradu accedit et
iam erit amplius quam ebdomadam conuiuiorum
statum faciat reliquis omnia relictis. Hec ergo
medio tempore quo sub obitu mansura est confitemini
et penitentiam agite

Ex hac eadem oppido missi sunt quidam accitum
ad ornandum lignum crucifixum, quod in eorum
ecclesia poneretur. Deducti ad huiusmodi artis opi-
ficem quendam tam rudes et veluti stipites
essent opifex visus materiam auditis eorum
bus, viuum ne an mortuum crucifixum vellet
postulauit. Illi statim pro parte ipsius accolle-
quendo secreto collocuti demum responderunt

scruum equalle, nam si eo quo sunt precepto non placent
similium e vestigio obtisliceros.

De cibis non sapidis propter inserunt a d.

Cum Mediolani senior princeps nomine dux re-
dux elegantie singularis haberet coquum egre-
gium, qui usque gallos pro discenda obsonia fuerat
bello quod ingens cum florentinis dux ha-
buit, tandem ei adversa cum satis preter advenirent
nuncijs, admodum turbabatur. Ducis autem oblate
primo ad mensam epulis, sapores nescio quos
cum dux improbasset, epulatur insipide et conque-
rit conditas esse apparatus arte coquum
veluti ignarum artis apparere increpavit. Tum
ille ut erat liberior in loquendo: Si florentini
domino gustum atque appetitum auferunt, que mea
est culpa. Sibi enim cibi et sapidi et summa arte
compositi sunt, set te curarum totale faciunt et appe-
titum auferunt bellorum discrimina. Risit ille
ut erat humanissimus, coqui facetiam cum re-
spondendo libertatem.

Idem coquus bello insuper ingenti sevatus ad men-
sam ducis cum videret eum anxium atque
afflictum curis: Ego miror esse inquit illum te querere
quam duo impossibilia ducem conari. Unum
ne habeat cophinia. Aliud ut pinguem reddat
farnastum barbanaria, hominum tractentum
simulque capitis flagrante, et domandi appe-
titum ducis immoderatum. Hoc dicto perstringens

adveniat

et scan isti immensam opum atque ambitionis dig-
nitatem

De hominibus ad honores sublatis

Is nempe cum multi gratiam peterent ... ÿ loco
sublimi posite ... ducem rogauit ut ei asinum
faceret. Miratus dux quod id tam postulatione capella-
tus scilicet asinum magis quam hominem mallet in-
terrogauit atque omnes. Video inquit ille quos
in sublime extulisti quibus honores et ma-
gistratus dedisti superbia et fastu elatos atque
insolentes euasisse asinos. Itaque et ego qui
asinus ante fieri cupio.

De ebriis et gulosis

Commiserat olim Martinus pontifex Antonio
Lusco litteras quasdam conficiendas, quas cum perle-
gisset iussit pontifex alias legendas quae
deferri ad quendam amicum in quo plurimum
fidebat. Ille autem qui paululum esset ... gra-
tefactus ... litteras penitus improbauit et
aliud modum componi iussit. Tum Anthonius
Bartholomeo de Bardis qui aderat facta ...
in ... quod olim sutor in Florentia quod appel-
latur Gallicus ... comitis fecit ... Litteras
... bibat ... et ... erat. Deinde
... quisnam hic esset Bartholomeo.
Galeat ... inquit Anthonius pater — Galeatz ain
memoris ducis Mediolani et vir magnus
pinguis et corpulentus ... multo
cibo et potu ut inguinibus et cruribus praecipuum
mos est ... post cenam ad ...
... ad se sutorem iussit iubebat quae caute

redargueret quia ex ea illum prius fecisset faciendam nimis
arctam, mandabatque ampliari quae prius fecisset mo-
lestum factum est, aiebat sutor ut ubi est vestis
optime est. Deinde acceptam vestem pitiebat
ac partita [illegible] dimittens. Cum diceret recte
cur non amplias vestem hanc quae nimium
ventrem urget. Vestis [illegible] post
digestionem [illegible] exiit [illegible] vestis
est amplissima. Mane repetebat facetus
quo illo induto nunc bene est dicebat, nullo
loco me offendit. Commo antonius [illegible]
stram digesto vino placituram dixit.

Mutius fortissimus comes qui fuit vir crudelis ac durus
praecipue in milites, [illegible] conquerebatur
quidem se spoliatum etiam de [illegible] ad [illegible] suo
milite. Mutius intuens factum vestitum tunica
bona, quaesivit an illam ad spoliatorem gestasset.
Cum ille annueret, Ubi inquit hunc quem dicis te
spoliasse nequior est commilitonibus meis, qui
nullum [illegible] hanc tibi tam bonam tunicam
reliquisset.

Cardinalis hispaniensis bello quod eo auctore
gestum est in Piceno adversus pontificis hostes
cum ad aciem ventum esset in qua
vincendi aut vinci eos qui pontificem sequebantur
necesse erat. Hortabatur milites ad pugnam
pluribus verbis asserens qui in eo praelio
cecidissent cum Deo et angelis pransuros

peccatorum enim veniam gratiam occumben-
tibus affirmabat, quo videlicet alacrius offer-
usus rent. Pro exhortatione exponendi pugna debat
tu cunctis consentientibus gentilibus. Cum sic dictus ex-
hortator non adesset prandium cena commilitonum
accederet ait ille tempus prandendi non dum est inquit
inquit quia non dum esurio

Patriarcha Iherosolimitanus cancellariam
apostolicam regebat. Commorantibus aliquando apud eum
rectorum quidam de studio clarum advocatum pro nullius
rei re quod ceteris omnibus castigat. Pro his vero conp-
rendens Thomas Bircagius respondisset versus
quem patriarcha melius inquit caput haberes
At ille ut erat homo promptus ad lacessendum
ac perfacetus, certe inquit ac vere loqueris, nam enim
veterum potuit dici vel clam si bonum caput ha-
berem satis melius locum regimine essent. Nec
haec esset opus gratia, tenet tamen pro culpas ait
patriarcha tum ille sic me inquit sed caput re-
prehendo, fecit in ipsum quod advocatus omnibus pro-
erat

Ad Urbanum olim pontificem sextum levit per-
scripsit, nam ad illum vestibus quam accessit a pontifice
ostenderet malo capite est inquit verbumque. Cum
ille hoc idem inquit dicit vulgo dicitur homines
pro sancte

Tempus accessimus angelus ... que nominum

Episcopus convocavit ad synodum sacerdotes suos precipiens
ut qui ad quam dignitatem prediti essent, cum cappis
torrock et turtis (sunt enim hec vestes sacerdotal
ad synodum proficiscerentur. Quidam presbiter hiis
vestimentis deerant mestus domi erat ignorans
unde ea sibi pararet. Dum cogitabundus
velut demissus, conspicatur ancilla quam domi
nutriebat cur questus esset merores cum dixit se
cum cappis et turtis secundum episcopi edictum
eundum ad synodum esse. At illa inquit O bone
vir non recte comm mandati seriem cognovisti
Non enim cappas et turtas sed capones et turtures
episcopus postulat quos sibi sunt deferendi. Paruit sacerdos
sacerdos mulieris consilio et secundum capones turtures
deferens optime ab episcopo est susceptus

Nanciscitur Romana ut plurimum fortuna ducat. Cum
prelatorum locus sit, vel ingenio vel virtuti sed am-
bicione et importunitate comparentur omnia. Ut
demum sibi cum quod ubique terrarum impera [illegible]
Amicus quidam qui clare ferebat comperta se multos
doctrina et probitate inferiores sibi preferri querebatur apud
Angelottum cardinalem sancti Marci, nullam
licet sue administracionem secundum possessionem habere
nulla iniecta preces essent, sciencie sue studia
commemoravit et in discendo labores. Cum
promptus ad lacessendum ancie prima Cardinal
his fuit doctrina cum possint sed pro et per
tempus addiscendi per eam Si vis pontifex
accepi esse.

Mulier ex communi capio cum videret se nauta
ducebat a viro et genere proximis ad salutem
tam quandam ad operationem. Cum circa fluvium
transiret mulier stupido eius corpore validiore quam
imposuissent cepit e vestigio nates evanere
illis tacenti ore voce magna clamitans Ego
sepius verba iterans vellem fuisse quibus verti-
bus tam expositus morbi quam feminam torquebat
adeo est vehementissime effusus ut una ad eam in
aquam caderet. Tunc ridentes omnes ad medelam
insanie convenissent non esse opus dicunt a-
micibus asserunt per cursu ad sanitatem restituenda
et incolumem vertit tum inquit Optimus uxoris
curator eius redeuntibus dixit aliis ad virum uxorem
cognovisset mens pristina redijt. Vir optima.
ad mulierem insaniam medela est ..

Deferebant navicula ferariam una ad ceteros circu-
labitur due mulieres ex plebe que feruntur gaudi-
gentibus. Cum inter quedam supra paludem astans
feminas conspicata O stulti inquit An putabatis
mercedem ferarie a nobis defecturas.

Nobilis quidam ex britannia ad ostendendum quam tunc
multi regebant concilio constanciensi libertatem
Pinnagius plator [illegible] attulit testimonium
fuisse ut constand[illegible] eius tumor dirupta quan-
da facta erat ex qua [illegible] ventris tumor [illegible]
accepto gladio quod in esset [illegible] perdidisset
percussit similis. Cum tumoris [illegible] esse
ait [illegible] opus [illegible] cironalio pugnauerit vel vos

intellecto frater consilii sui aut reverencia
decoris opinionem religionis. Cum tamen aliarum rerum
libertatem sperneret, ille contulit licenciam fatendi.

Sigismundus quondam imperator cum admiraretur quosdam
constantie libertatem in concilio esse. Atqui inquit
ubi tanta esset libertas, tu tam libere mi-
nime loquereris, libere enim loqui magne liber-
tatis est signum.

Qua die angelotus romanus factus est a pontifice
eugenio cardinalis, quidam laurencius sacer-
dos urbanus domum ad eum venit hilaris ac plaudens
totusque risu ac leticia effusus. Cum roga-
rent eum quidnam sibi obtigisset novi quod tam
letus atque alacris esset, venit inquit est magna
spes mihi postquam dementes atque insanos cardi-
nales fieri conspiciam propediem ad angelotum
amentiamque me sit cardinalem esse futurum.

Astabat ferme sententia Nicolaus magnus locutus
est in pontifice Eugenio, qui dicebat pluri-
mum stultis et insipientibus favere. Nam
cum essent complures variis de rebus, ut fit,
in pallacio confabulantes, quidam iniquitate tem-
poris maxime mussabat, querebantur enim reli-
gionis admodum deducere. Tum Nicolaus, vir
doctissimus et ingenio cum constanti et procaci
lingua: Nullus est, inquit, admiracionis cum ma-
gistri vestri fortuna fuit communis. Nam ad
hoc tempus est stulticie regnum videamus
omnes fere amentes atque insanos angelotum.

que novi namque inter eos acceptas dignitates
atque officia conspexi, ego solus relictus sum in expo
Demencium uno, cui cum credidi hec eius soli
accidit ex malignitate fortune

Portenta **De monstris**

Senegalia tunc

Monstra hoc anno nata plura natura diversis in
locis edidit. In agro Senegalensi Empiteno bos
quedam serpentem genuit mire magnitudinis, capite
erat grosso quadrangulo sic collo oblongo ad-
mensuram eius corpus ... caudaque terete
ac longiori. Hunc editum cum bos conspexis-
set magnaque mugitu edito celeriter aufugere
vellet, erecto serpens subito posterioribus
pedibus cauda circumdata ad ubera os admovit
tamdiu sugens quoad lac emulgeret uberibus.
Deinde bove relicta ad plures vicinos aufugit.
Corporis postremo et ventris pars qua serpens cau-
da tetigerat velut adusta nigra diutius
permansit, ut hec pastores quorum armento
bos erat se vidisse affirmaverunt. Bovem quoque
vitulum postea peperisse, sed quem ex litteris ferra-
riam mediolat. Demum

Sic insignis Hugo Senensis medicorum nostre eta-
tis princeps michi retulit natum Ferrarie cattum
bicipitem se quoque id conspexisse etc.

In agro quoque Paduano mense Junio constat natum
esse vitulum duobus capitibus, uno eodemque corpore,
posterioribus anterioribusque pedibus duplica-
tis, ita ut viderentur essent ... hec nostram cum coram
agrestis deferebat multique id vidisse affirmabant

Illud insuper constat allatum esse Ferrariam ymaginem
marini monstri nuper in litore Dalmatie deuen-
tum corpore erat humano umbelicotenus deinceps
piscis ita ut inferior pars que in piscem desinebat
esset bisorcata barba erat prolixa duobus tanquam
cornibus super auriculas eminentibus grosse adhuc
mamme ore lato manibus usque castellam atque ad
inferiorem ventrem ale piscium pendebant qua gu-
nabat Captum hoc pacto ferebant Erant complures
femine in litus lauantes lineos pannos ad unam
accedens propius sibi ut aiunt eam manibus
comprehendit adherere aliquo conatus Illa reluctans
et erat aqua nondum magno clamore auxilium
aliarum implorauit Accurrentes quinque mulieres
monstrum neque vi in aquam regredi poterat fusti-
bus ac lapidibus peremunt quod in litus ab-
stractum haud procul terre aspicientibus expirauit
Erat corporis magnitudine paulo longior amplior
quam forma humana Hanc ligneam ad nos Ferrariam
delatam vidi et conspexi ubi quoque com-
prehensum arguendo fuisse pueri pro multi q
tum diuersis temporibus ad littus lauandi
causa accessissent inde prope rapti sunt creduntur
primo ab eo monstro captos absumptos quia redi-
derunt

De sacerdote qui sepeliuit ca-
nem ad cimiterium

Erat sacerdos in Tuscia quidam rusticus et admodum
opulentus hic caniculum sibi carissimum cum
mortuus esset sepeliuit in cimiterio Sensit hoc
episcopus et in eius pecuniam oculum intendens sacer-
dotem veluti maximi criminis reum ad se puniendum

vocauit. Sacerdos qui eum episcopum auarum nouerat quinqua-
ginta aureos secum deferens, ad episcopum veniens
de sepultura canis grauiter accusatus iussit ad car-
cerem sacerdotem duci. Hic vir sagax: Pater si no-
sses inquit qua prudentia caniculus fuit, non mira-
reris si sepulturam inter homines meruit. Fuit enim
plusquam humano ingenio tum in vita tum preci-
pue in morte. Quidnam hoc est ait episcopus. Testa-
mentum inquit in fine vite condens sciensque egestatem
tuam tibi quinquaginta aureos ex testamento reliquit
quos mecum detuli. Tum episcopus et testamen-
tum et sepulturam comprobans accepta pecunia
sacerdotem absoluit.

Homo admodum pecuniosus erat in Picena in opi-
do Cingulo. Audiuit hoc tyrannus loci atque ad
eripiendos nummos aditum quesiuit occasionem
criminis qua illi pecunias auferret. Vocato ad se
viro dixit illum reum lese maiestatis se habe-
rem tenere. Cum nil contra eius statum ac digni-
tatem factum esse contenderet, perstabat tyrannus asse-
rens illum capite esse mulctandum. Homo cum sepius
quidnam tandem egisset eum postularet, Hostes
inquit meos ac rebelles qui contra me conspirauerunt
domi absconsos habuisti. Sensit tandem ille
nummis suis insidias parari. Volens igitur
vite quam pecunie parcere, Verum est inquit quod dicis
mi domine. Sed destina mecum domum satellites
tuos, ego hostes illos ac rebelles statim tibi
comprehensos dabo. Misit rex ita lictores do-
mum, ad arculam ubi pecunia erat secum

dupit corpus apta capite. Hoc inquit e vestigio hy-
sunt enim non solum domini sed et amici quoque hostes
acerrimi atque rebelles quorum delatis adversarium
homo penam omnem evasit.

Quomodo quis non sit precipitans

Rusticus cum castaneam arborem ad percuciendos fruc-
tus ascendisset, decidens ex ea costamque pectoris
effregit. Ad hunc condolendum accessit vicinus
homo quidam perfacetus et in eloquendo dativo
si illi crederemus dixit qua secundata nudius tertius ex palacio
cadebat laro. Vellem hoc anda inquit ex te consuluisse
attamen et consilium potuit prodesse. Cum commina-
tus fuit semper inquit ne sis celerior in descensum
si ea qua ascendis tarditate descenderis, hoc pacto
nunquam precipitem te ages.

Tempore quo Florencie summa aliquando erat annone
caritas, accessit paupulus quidam ad forum quoddam
sextaria frumenti ut dicebat empturus. Rogavit
hunc in foro providentem quidam alter sup-
erveniens quanti sextarium frumenti venderetur.
Homines crasso inquit constat designans his verbis
annone caritatem. Hoc audiens stultus qui ad-
erat puer: Sine tu ergo ait tam grandem saccu-
lum portasti, ad non amplius quam unum sextarium
possis emere.

Quomodo viri debent placare uxores:

Consolabatur uxorem vir, que adversa vali-
tudine diem suum obibat, memorans omnia bo-
na que mariti officia, quod iniuria prestitisse, veniam
postulans si quid unquam adversus eam inique

egiſſet, neque interea ſcait omiſiſſe vnquam qd debi-
tum thori pboret eo excepto tpe quo illa quum
recte valet ne coitu fatigaretur. Cum mulierib
morbu grauis hoc ingſt pſide indeqȝ parca neqȝ
remittam et nullo eni tempore adeo valida
atqȝ infirma extiti, qd poſſim reſupina iacere,
danda e rege coitus opa ne habeat venie gemi
abuncadbus deplorent ad rite negaui poſſet

Adoleſcens nobilis ac forma inſignis duxit
uxorem filiam nepotis pazzis eqtis florentini
intererectos ſue etatis egregijs atqȝ preſtantiſſimi
poſt aliquot dies ut moris eſt adoleſcentula pe-
reuertit non alacris aut iocunda ut recte apparet
ſet meſta ac vultu languido intuens terram
Aduocata in cubiculo clanculum rogat mater
ingt res ſint ſatis pſpe ut voluiſti flens huic
ticula inquit non, non eni viro me deſponſaſtis
ait ſet ei cui virilia deſunt, nil eni aut parum
habet eius partis, pro qua fiunt nuptie Do-
lens admodum fortunas filie mr rem adnetio ceu
meat. Deinde ut fit inter conſanguineas eas mu-
lieres que ad ginniam aderant vulgata meſticia
doloreqȝ omi repletur domus cum non nuptam
ſet ſuffocatam adoleſcentula egregia forma di-
cerent. Poſt ſupuenit vir cum geſta quindam pa-
rabantur et ad omnes vultu merenti afflictoqȝ
conſpiceret mirati rei nouitatem quid nam
noui accidiſſet rogabat, nullus erat q cauſam
doloris auderet palam fari vnus tandem libe-
rior ait dixiſſe puellam in anno eſſe illum
in virili ſpon. Cum iuvenis alacre nequaqȝ

inquit hec erat causa que aut perturbet aut minuit
dissolveret cito hoc purgabitur crimen. Cum in-
mensa omnes sederent viri pariter ac mulieres sub-
latis iam ferculis surgens adolescens inquit: Pater r-
[illegible] culpari in eadem eque vos testes esse an iu-
sit volo. Deinde educto egregie forme priapo e ve-
stibus videntibus tunc ostendebat ac super mensam
posito omnes ad rei novitatem magis inspexerunt quesivit
et an culpandus aut reiciendus esset. Censuit maior
mulierum pars ut vir is qui talis copia inesset op-
tabant viri ~~multi~~ plurimi se ab illo tali supellec-
tile superari sentiebant. Quo viso in adolescentula
verecundia stulticia eius increpabat alius ad quid
obiurgaris. Tum illa quid obiurgatis aut quid
me reprehenditis inquit. Asellus meus quem cerni-
tis parvus bestia est et adeo protento brachio
hoc brachium oblongum habet. hic vir meus qui
homo est non habet eius medietatem. Credidit
simplex puella homines longius quam beluis
eius membrum inesse debere.

tibur Predicabat tiburi frater parum doctus
sodomitam aggravans in multis verbis ac detestans
adulterium. Dixit itaque in tanta adeo id esse pravitate
ut mallet decem virgines quam unam mulierem
nuptam. Hec et multi qui aderant elegissent.
Vidua quedam assistens ad nostros decem
eligere audivisset abeat fr ille in malam
rem inquit ego potius decem optarem mulieres
viduas quam [illegible]

Alter paulus vir quem ipſe novi cum ſacerdos in urbe
campanie in quadam concione luxuriam deteſtaretur
& nonnullos adeo laſcivos atque intemperantes dice-
bat, ut ad liberandum maiori ex parte ſpiritu ad volup-
tatem quibusdam uxoris pulvinum ſubiicerent ren-
ibus, adeo in quosdam qui id ignorabant commovit ut
pauloque id verum eſſe experirentur.

Aulicus adoleſcens qui id mihi poſtmodum retulit
profecta eſt ad quendam ad confitendum peccata ſua, ut fit
tempore quadrageſime. Cum inter loquendum
ſe virum in ſeculari fidem reſpondiſſet, con-
feſſor qui ſe erat libidine incenſus, protento
pallio priapum erectum in manu adoleſcen-
tule poſuit ſuadens ut ſibi miſceret. Illa ru-
bore perfuſa abiens, matri que haud procul erat
roganti quamnam tantus rubor perculiſſet, con-
feſſoris narravit ſuaſionem.

Interrogata ſemel a quodam mulier quonam tam eſſet cum
non voluptatis ita particeps eſſet femina
ſicut vir, cum homines citius appeterent ſequerenturque
mulieres quam ille viros. Cum illa ſumma ra-
tione hoc inſtitutum eſſe inquit. Ut nos prius
rogaremur a viris, conſtat enim paratos ac prom-
ptos nos ad coitum ſemper eſſe, vos non item.
Fruſtra igitur incipere tentaremus a nobis cum eſſetis
imparati. Scita facetaque reſponſio.

[illegible] ytalicus

Bello quod primum florentini cum duce mediola-
ni poſteriore habuerunt lege ſanctitum eſt
capitale eſſe ſi quis de agenda pace verba feciſſet.

Bernhardus maneti civis facetissimus erat
in foro veteri vestis quandam empturus Accessit ad eum
frater quidam ex ordine mendicis cetum forte ancis
qui interius astantes adhuc ab circumstantibus
quid in vestes usus petiit ac quispiam petitu
rus primis ait Pax tibi inquit Tum Bernhardus
quid tu pacem nominas an vestis capitale est
si quis de pace loquitur abeo inquit ne quis hunc ne culpe
affinem putet Ipse dicto recedens ambulatio
illi gravi molestia exemit

Erat sermo inter nos quae pena statuenda esset in
uxores impudicas Bonifacius salutatus ea quae
tolentinus amicus suus minatus est se uxorem
suam affecturum commemorabat Sic statuentibus
nobis penam Franciscus philelphus inquit
vir haud magni existimandus habet uxo-
rem satis liberalem et eruditam quam ob suspectam
cum accessissem aliquando domum noctu foris stans
audivi ambos altercantes colligitantes Increpa-
bat enim vir uxorem actum dudum impudicitia
eius Illa ut moris est talium negando se tue-
batur Tum vir instantius ait Johanna Jo-
hanna ait ego nequiter verberabo neque penitus
et dominum futuram quia ad plena domum filiis
reddam ita pulsante ad natos relinquam
postmodum et abibo Risimus omnes genus sup-
plicii adeo exquisitum quo stultus ille ul-
torem se uxoris flagitia putavit

Gregorius duodecimus cum pontifex Rome creatus
in gradum et papa plurima iuramento pollicitus esset
se pontificatum quod tunc scisma in ecclesia vigebat tol-
lendo, atque adeo his diebus in eo quod promiserat
permansit ut etiam pontificatui cessurum si opus
esset sponderet. Primo vero dulcedine ductus dig-
nitatis iuramenti et promissorum omnium irritum
fecit nil servans eorum que pollicebatur. Hoc
egre ferens cardinalis Burdegalensis vir ingenii
et consilii singularis, in eum de his te rebus
apud loquens, Hic inquit nobis efficit quod histrio
quidam Bononiensibus, se asserens volaturum,
cum referrem ad fabulam rogarem, histrio inquit
fuit nuper Bononie qui proclamato palam edicto
se volaturum dixit, fide quadam que est versus pon-
tem Zenolli, miliare amplius extra urbem, predix.
rongregatis ad diem constitutum omni fere Bo-
nomie populo sole et fame usque ad vesperum solis
ardore ludendo macerauit. Intendebant omnes
animi suspensi ad aspectum tecti, volatum
hominis expectantes, cum ille interim in turri stan-
ne se ostenderet, alasque quateret volaturus plus
ferre deorsum prospectum fingeret, erat ingens la-
titer signa acclamatio populi, patulo ore hominem
respicientis. Cum histrio post plura tandem occa-
sum ne nil actum crederet, posteriora versus vulgum
nudum populo ostentavit. Ita clusi omnes premedia
et tedio confecti in urbem cursim redierunt.
Verum ab
Pueri nonnulli armenti urbem extra gratia
sagittando tempus terebant. Cum unus sagittam
incautius emisisset, astantem per ... leviter
vulneravit. Captus ille cum varie de pena

inferenda fuerunt dicerent et ut quisque acerrime sen-
tentia maiestati principi gratificaturum putaret
omnes censuit manum illi esse amputandam ne
amplius artem exerceret. Rudolphus liberet homo
diminuti ussi sufficturam, finxisse utilem sui si ad
ad acceptum volumus consilium dedisset plenam
prudencie et benignitate responsio

Mancinus vir rusticus oppidanus noster frumento
ad signum castrum asellis ferendo operam dabat, quos
ille cum plures ad vecturam sumebat cum semel a
mercato rediens fessus unum ascendisset prestan-
tiorem computatis reliquis asinis quos preibant domum
appropinquans eo quo vehebatur non annumerato
visum est ei unum deesse, turbatus igitur ac reliquis
asinis uxori quos restituerat commendatis confe-
stim eundem quo vehebatur ferebatur asino ad
mercatum septem milibus passuum retrorsum redit
querens a singulis obviis an asinum quempiam
amissum reperissent cum omnes negarent do-
mum noctu merens et dolens iacturam asini re-
diit tandem etiam ab uxore admonitus cum de-
scendisset illum quem tanto studio et dolore asinum
quesierat esse cognovit

Alter pecus non admodum ineptus cum usque ad me-
ridiem agrum arasset fessis bobus et ipse laboribus
fatigatus rediturus in oppidum aratrum super
asellum alligat deinde asellum conscendit bobus
ascendit quod iam onere gravatus sub pondere
deficeret sensit tandem pecus asellum ferre non
posse tum descendens aratrum super humeros

ſuum ponens, aſellum ubi ſedens oſtendit, inquiens:
unum certe ambulare potes, non enim tu ſed ego
acervum fero.

Dantes Aligerius poeta noſter Florentinus aliqua-
diu ſuſtentatus eſt Verone opibus Canis veteris
principis de la Scala admodum liberalis. Erat apud eum et
alter quidam eciam Florentinus ignobilis, indoctus,
imprudens, nullius rei preterquam ad riſum movendum ad-
ſimus aptus, cuius inepcie nescio quid facetie habentes Canem
perpulerant ad eum ditandum. Cum illum veluti beluam
inſulſum Dantes vir doctiſſimus, ſapiens ac mo-
deſtus, ut equum erat, contempneret: Quid est, inquit ille,
quod tu, qui habearis ſapiens ac modeſtus poeta, ta-
men pauper et egenus, ego autem ſtultus et ignarus
diviciis prepolleo? Tum Dantes: Quando reperero dominum,
inquit, dominum mei ſimilem et meis moribus conformem,
ſicut tu tuum, et ipſe ſimiliter me ditabit. Elega-
nter ſapienterque reſponſum. Semper enim domini eorum
conſuetudine qui ſibi ſunt ſimiles delectantur.

Cum in prandio inter ſeniores aliquos Florentinos cives
prandenti ad miniſtri vicinus dedita opera ante
pedes Dantis ad eum laceſſendum oſſa occulte
ſubiciſſent, remota menſa, verſi omnes in ſolum Dantem
mirabantur cur ante ipſum ſolum oſſa conſpicerentur.
Tum ille, ut erat promptus ad reſpondendum: minime, inquit,
mirandum ſi canes oſſa ſua comederunt; ego autem non ſum
canis.

Colloquebantur aliqui de pertinacia mulierum que ita
B contendunt aliquo iudicato ut ſe mori mallent quam
decedere a ſentencia. Tum unus: Mulier quedam e meis

[illegible] / gcia fuit

inquit, adeo viro contraria semper vir eius obiurgando altercabatur, prestans contrarium quod ipse peteret, ita ut superior esse vellet. Habita semel ad virum gravi altercatione, maritum pediculosum vocavit. Ille ne verbum id retractaret, uxorem verberibus contundit, pugnis calcibus et [illegible] quo magis cedebatur, eo plus pediculosum appellabat. Vir tandem verberando lassus, ut uxoris pertinaciam superaret, per fune in puteum demisit, suffocaturum se dicens, ni a verbis eiusmodi abstineret. Mulier instantius perseverabat, etiam in aquam immersa; verbum illud continuans. Cum vir ne amplius loqui posset, deponit eam in puteum, temptans si eam mortis periculo a verborum pertinacia posset avertere. At illa loquendi facultate adempta, etiam cum suffocaretur, etiam quod loqui nequebat, digitis exprimebat; nam manibus supra caput erectis, ambarum unguibus utriusque pollicis coniunctis, saltem quod poterat gestu pediculos viro obiciebat; unguibus enim eos pro digitorum pediculi a feminis occidi consueverunt.

Alter uxorem que flumine perierat querens, adversus aquam proficiebat. Tum quidam admiratus, cum deorsum secundum aque decursum illam queri admoneret: nequaquam hoc modo reperietur, inquit; ita enim dum vixit difficilis atque morosa fuit, reliquorum moribus contraria, ut nunquam nisi in contrario et adverso flumine etiam post mortem ambulasset.

Erat oppido meo Terre nove vir nomine Willhelmus, faber lignarius, priapea supellectili satis copiosus. Dum ad aliquid erat, hec uxor in vicinia [illegible] motiva duxit aliam uxorem iuvenculam.

simpliciter Antonius nomine quidam desponsata uxore, perterruerat ex prima congressione viri telum, qua etsi grande sponsus viro gerebat tremebunda perhorrebat, erat tortum pati, sensit vir tandem quod timeret adolescentula, consolatusque eam. Verum esse quod audierat ait, sed duas se mentulas habere parvam et alteram maiorem, quadam ne te ergo offendam ait, utar hac nocte parva, que te minime nocebit, postmodum maiore si tu videbis. Consentiens puella obsecuta est viro absque clamore aut conturbamento aliquo, post mensem vero factum liberior aut audentior, cum noctu viro suo blandiretur, cui vir inquit: Si libet maiore item illo pro utar. Licet, inquit, vir ait [illegible] ambas simul [illegible] [illegible] bonum [illegible] affectum [illegible] audiui [illegible] [illegible]:

Mulier adultera Ferrarie expanderat in manica ad fenestras varii generis vestimenta ab adultero data, matrona domus insciens conspectis tot vestibus, sicuti aranea telas, ita hec inquit ex vestes suas culo effecit, pudendorum artificium omnibus ostentans

Rogabat quidam contribulem meum Picardum [?] tempore vindemie ut sibi vasa quedam vinaria mutuo concederet. Tum ille: Do, inquit, vobis cum impensis proximum annum, et ea cum vacuis primo [illegible] possim. Respondit hoc dicto, non esse postulanda ab aliis ea que usui essent necessaria.

Vercellis mihi habenti sermone facetij et purbani cele-
brauit viri uxor petrutia noie ad diem festu
postridie pfectura et pro alteris compotoribus emere man-
davit pater eius et simul iussit anteque domo abiret
mane gallinam in prandium atque uxor tradidit
perasset domus hostium egressa compertus quem
que illa amabat iuvenem domum regreditur
Dato signo ut se intus cum vir abesset reciperet
et ne longior mora esset, ostensis stabulis ad
terram pervenit ita ut ex hostio posset conspici
Supinus pedes ac iuvenis cervices eius cruribus
ac pedibus amplexata coepti operis intendebat
Vir interim existimans uxorem ad se festivitatem
iam profectam et simul tardius redituram plerosque
rogavit ad prandium dicens uxorem prandio esse
[illegible] Cum domum pervenerunt vir prius ingre-
ditur visa aperte talis uxore sic iuvenis pedes
commovente Ohe petrutia paulum deinde ut more
illis [illegible] inquit Si hoc modo ambulabis usque
istam calceos consumes

Pater quidam amici mei cognoscebat mulierem
[illegible] in se habebat balbutienti nuptam cum melior-
tum ad eam accederet credens viri absentia hos-
tium paulatim pulsavit sic in [illegible] cui mere-
tur se aperiri hostium petens vir autem stolidus
domi existens audita illius voce Iohanna aperi
et introduc illum inquit nam [illegible]

Rusticum adolescentem Florentie asturem deferre-
bat venalem compertum mulierque sibi forte accede-
bat videndi hominis gratia rogavit quanti an-
sterem faceret At ille quod [illegible] consequitur.

Proelium quod est inquit mulier. Coitus ait ille Certaminis respondit mulier. Sed domum ingredere et de prelio conveniemus. Ingressus domum ad praestantem insultum mulier prior accedit. Verum cum superioris partes egisset, petito ante pretio quod constitutum erat dare, non enim se mulierem subagitasse sed ab illa compressum dicit. Igitur re integrata pugna, renovata sed vicis fingit adolescens. Igitur argumento cum mulier ante pretium postularet, renuit adolescens paritatione se cum illa esse asserens. Non enim se prius accepisse sed repulsam iniuriam illatam. Nam se prius a muliere subactum. Cum longior protraheretur contentio superveniens vir sciscitatur que causa sit huius controversia. Cupiebam inquit uxor tunicam optimam praeparare, vel hoc maledictus impedit. Convenit enim mecum in viginti solidis, nunc postquam domum introivit, mutata sententia duos amplius requirit. Tum vir: cur inquit tam parva res impedit tunicam meam? Accipe inquit quod libet. Ita pretium abstulit et cachinnum uxoris.

Curialis comes ... Pontanus [illegible] ad mensam [illegible] familie accedebat, dum cuique degustanti vinum an satis aquatum esset. Simulabat autem se agere ut bono vino ... quod cum animadvertissent nonnulli, tandem ... aliquando cum ad cenam primo ... mensa ... supposuere qualiter ... sumptitabantur. Accessit ille more suo et cum ... nauseans ac [illegible] magno clamore abiecit. [illegible] multis aliis qui ... convenienti essent. Illi ... cum ... primo ... multo cum risu.

Comestor ... [illegible]

Pater ad filii ebrietatem sepius reprehendendam quem
conspexto semel in via ebrio / et tertio verecundis
turpiter iacente pueris que multi circumstabant
ridentibus ac illudentibus filium adduxit ad tam dete-
standum spectaculum vocavit / existimans hoc
exemplo ab ebrietate deterreri eum posse / Ille
autem visis ebrii toga pater inquit vellem est vinum
quo iste ebrius factus est / ut et ego etiam eius
vini dulcedinem degustem / Pro cuius turpitudine
absterritus sit / vini cupiditate commotus /

Bis binum quoque peravissimum adolescentem profli-
tem atque admodum dissolutum / cum obprobrio sceleris
ex ea familia esset / ad se vocavit semel Simon
tertulus cognatus eius magne autoritatis atque
admodum prudens / et cum multis verbis adolescentem
ad meliorem vitam hortatus esset / detestans vicia
virtutesque collaudans / postremo tandem percontatus
est Simon inquit ille compendio atque ornate ad-
modum sit viciorum eloquentem / et certe vera fecisti / com-
tenties iam pulchriores in hanc sententiam audivi
et tamen nunc eorum que dicebant nunquam fui
emendatior / et amplius sapior exemplo quam hic credit
profuit

Erat sermo apud venetum doctorum virorum de phen-
deraciam danem eorum curam quam multum studii
operis in quirendis emendisque preciosis lapidibus
posuit / Hic quidem certe inquit Rudolphus a den
Prameczino ducis andegavensis / Cum enim
~~Rudolphus adeo in eis~~ ~~tandem~~ ~~suis~~ ~~dominatu~~ ~~ductus~~
~~dominatus~~ monstravit / Cum ad regnum neapo-

litatem persisteret stulticiam professus est. Cum enim
Rudolphus ad eum visendum in castra venisset,
ostendit ei dux quosdam anulos suppellectilis
vel ut ipse vocat margaritas ac preciosos carbunculos
et ceteros lapides, quos magno precio habent. His
inspectis quesivit Rudolphus quanto lapides isti co-
estimarentur et quam utilitatem afferent. Magno
quidem estimari dux respondit, sed nullam afferre lucri
tum. Rudolphus ostendam inquit ego duos lapi-
des decem florenorum qui michi annuatim ducentos
reddunt, ac deinde cum dux hoc admirantem
ad molendinum quod ipse fecerat duxisset, duos
molares lapides ei ostendit dicens, illos esse
qui sibi longe preciosorum lapidum utilitatem redituum
ex se superarent.

Due romane mulieres quas novi dudum etate
ac forma cum in vetere domo dei nuptialis quandam
eius voluptatis actum cum id ad pulchriorem
tum his cognovisset, alteram scilicet tantum attigis-
set, ne se spretam putaret, cum postea alteram red-
deret ad patria abeuntibus telorum lineam dono
dedit, non discernens quanta esset futura portio.
In divisione dum contenditur docta est ut femina
altera duas partes secundum opus exactum, altera
medietatem secundum precium postulante. Diu de se
utrimque variasque rationes afferebant, cum una
maiorem se labore pressam esse, reliqua parem
fuisse contenderet, a verbis ad verbera devenerunt
ac unguium capillorumque certamine, primo pugnam
deinde etiam maiorem gererent. Dissidii tum ignoran-
tes utrorumque, pro contumelia verborum illata asserere
te viris sic utrumque uxoris causam tuentibus.

mulieri pugna ad viros descendit verberibus
et lapidibus certatum est, donec quidam concurrentes inter-
ius plurimi dicerent viri dissensionis causam
ignorantes, inimicitiam servant inclusi in cancellis
more romano. Captivus est apud quendam
obrem indistinctam non dum divisus, sed oc-
culte a mulieribus dedicendo agitur.
Queritur a doctoribus quid iuris sit.

Esuriens quidam vulpes, ad decipiendas gal-
linas que cum gallo arborem conscenderant,
qua se aditus nullus erat, ascenderat ad gal-
lum blande accessit, quem cum salutasset
quid tu inquit hic agis, inquit nunquid non audivisti
rumores tam salutiferos nobis?
Nequaquam gallus ei respondisset, atque pre-
nuncia sum accessi, ait, ad te nunciandam
tam magnam alacritatem. Quid aliud sunt galli celebrandi
celebratum est in quo pace perpetua sunt animantium
inter se firmata, ita ut omni sublato timore
nullis ab altero insidie aut iniurie fieri queant,
sed pax et concordia servatur. Licet abire quovis
vel quo quis velit sine timore. Descendiste igitur
et hunc festum agamus diem. Noscens vulpis
fallaciam gallus bonum inquit affers nuncium
et mihi gratum, et simul collum altius protendens
perspectivoque longius et admirati similis in-
pedes se erexit. Cum quidnam aspiceret vulpes
cum dixisset duos inquit magno cursu ore
patulo advenientes canes. Tunc vulpes tre-
mebunda valete inquit mihi fuga opportuit ante-
quam illi adveniant, et simul cepit abire. Tunc
tunc gallus quo propter fugis aut timeris ait si quod

parte constituerunt est tinctum. Dubito inquit
vulpes cum canes isti audierint decretum pacis.
hoc pacto dolo illusus est dolus.

Hic in dicendo liberior, videns audaciam loquens
in pallacio pontificis gestu totaque dissoluta
corrigeretur. Quid agis inquit socius quidam, stultum
quendam diceris. Hic inquit in magni lucri loco
ponendum, non enim loco alio pacto possum teneri
esse hiis qui nunc regnat, cum stultorum hoc tempus
consistat, atque hii soli potiantur rerum.

Cinciatus anthonianus homo perfacetus
et nimis in loquendo, deplorabat aliquando astan-
tibus nobis casum atque eversionem imperii Ro-
mani in quo ea re vehementius angi videbatur.
Cum Anthonius Luscus vir doctissimus qui in
sermone aderat, ridens hominis stultam curam
Hic persimilis est inquit viro Mediolanensi, qui
die festo cum audisset unum ex grege cantorum
qui gesta heroum ad plebem decantant
recitantem mortem Rolandi qui septingen-
tis iam ferme annis in proelio occubuit, cepit
acriter flere atque in eo cum uxor domum rediisset
maestum ac gementem vidisset, rogassetque quid-
nam accidisset novi. Heu mea uxor in-
quit defunctus sum. At vir uxor ait quid
tibi adversi evenit? Plare atque ad cenam veni.
At ille cum ingemitu perseveraret neque cibum
vellet sumere, tandem instantia coniugis causam
merroris percunctantis mulieris an mestis
respondit quia nova hodie audivi. Heu quam

Karoli magni

inuenit uir uxor inquit Mortuus est Rolandus qui solus
tuebatur christianos Dolata est mulier in-
stitutam mesticiam uiri et uix tandem adre-
riam potuit illum perducere.

Subiunxit alter similis fabellam stultitie Lauda
inquit vicinus meus homo simplex audiebat
quempiam ex eis qui media cantando res qui in fine ser-
monis ad alliciendam audientium plebem
predixit se postridie mortem hectoris recita-
turum. Ille si forte ac quadam tantum cantor abiret precio
redemit ne tam cito hectorem vinci bello velle-
cet. distulit ille mortem postero die distulit alter
vero semper eius precium dedit sequentibus diebus pro mortis
dilatione et cum pecunie defecissent tandem mortem
eius multo fletu ac dolore maximo audiuit

Barda oppidum est in nostris montibus in eo cum
vir simplex uxorem cum alio coeuntem
deprehendisset illa statim se mortuam simulauit
procumbens se ad terram similis defuncte Accedens
vir primus ac mortuam credens cepit illacrimari
bracchia uxoris fricando cum illa subapertis oculis
tamquam adesse paulum reuersa cum petisset vir
quidnam sibi accidisset se nimio timore paululum
defecisse et quod eam cum alio stultus cepisset at si quid
vellet peteret uisi esset uiso inquit iuro te nichil
vidisse statim cum adiurasset mulieri valitudo
restituta est.

Rossus de Ricciis eques florentinus magni animi ac
flecturus uxorem habuit Teldam nomine vetulam.

et insigne formosam. Hic cepit ancillam quam domi habebat oculis concupiscere et cum saepius eam molestasset, illa ad patronam rem retulit. Suasit assentiretur ac certo in loco sub obscuro horam condictam assignaret, inque ancillae cella se clam contulit. Accedens ad locum condictum ac uxore pro ancilla diutius tractans, tandem demissa mentula cum agere potuit, tum exclamans uxor: Eques, inquit, meretrix, si ancilla potitus esses, certe nunquam tam agere potuisses. Tum ille celata re [illegible] inquit: hic meus sortis prudentia admodum est quod ago. Nam posteaquam te pro ancilla ignarus attigi, statim te illam rem malam esse cognovi, ac spera retrocedens [illegible] sistunt.

Habebat Florentinus eques admodum nobilis uxorem litigiosam atque procacem, quae cotidie ad religiosos confessionis vel ut aiunt devotionis studio gratia se et contra deferebat. Hic autem reprehendebat eius garrulitatem, ad quem saepe admonitus ab uxore et ut pacem inter eos poneret, rogavit coniugem ad confessionem proficisci, quia facta [illegible] dubitavit convenire cum inter eos iurgia. Paruit eques, et cum religiosus eius peccata sua explicare iussisset, nec est opus, inquit, quod ea dicam, quoniam et multo plura eorum ab uxore tu saepius recitata audiveris.

Fuit nuper Florentiae homo confidens ac temerarius, nulli arti deditus. Hic cum legisset apud medicum quendam nomine et virtute certa pillularum, quae ad varios morbos conferre dicuntur, existimavit homo ridiculus se his solis pillulis de facili

in medicina curasiret. Confecto itaque magno pilularum numero vr-
be egressus cepit vagari per papida et villas me-
dicine artem professus. Ad omnem autem egritudinem
has pillulas accommodabat, ita ut quandoque ali-
quam valitudinem recuperarent. Cum hic fama per
crebuisset, stultus quidam qui stultos quidam asinum
perdiderat, rogavit hunc num quod reme-
dium ad recipiendum asinum haberet; asseruit ille
et sex ei pillulas deglutiendas dedit. Quibus
sumptis abiens postero die cum asinum quereret,
urgentibus pillulis devia decessit, laxandi
ventris gratia et in arundinetum forte divertit,
ubi repperit asino pascente. Medici scientiam et pillulas
ad celum laudibus extulit ad hunc modum velut
alterum Esculapium. Magnus fiebat rusticorum concur-
sus, gaudebant medici medelas etiam ad repe-
riendos asinos accommodatas.

Tempore quo civitas Florencie optime constitu-
ta erat, se gerebant viri quidam aliqui factionis, et ob ad-
ne partis magno tumultu orto fideret. Unus ex
civibus qui longe aberat gladios apertos conspici-
ens atque hos ciuis forte pro rei publice ad cum-
stantibus quidnam rei ageretur. Tum unus nomine
Petrus de Guccio illic inquit magistratus civitatis
atque officia dividuntur. Nolo ait ille ego tanti
tam constanter ex vestigio recessit.

Cum intrarent medici convivales nonnulli ho-
mines ad facetias prompti multa ridenda inter cenandum
dicebantur, inter quos unus subridens Carlinus
inquit medicus alterius artem suam educandam.

grapid pro ut aliis

quanda ser in ipsam adolescentula que psallendo
cito rescrat geminis cum porrecto tu et tibiam secu
et cossam pallam et psallem aliquid diu tractasset
excita est puellula cuius corpore modica ita ut sibi liga bruchs
culo quanto que reperit Tum supplicans ad asser-
ruisset at illa quid tibiam pro pari rem velle quesiss
set si dare respondit exquisita causa pares enim
inquit sumus ego enim membra contorta gebraunt
decepi tu michi item aliud decepisti

Loquentibus nonnullis doctis viris de insulsitate
stulticiaque multorum narrauit Antonius luscus
vir facetissimus cum olim arcone in marchia psi-
disseret adduxisse se in sua familiaritate venetu
quendam q preaco ut videbatur asstitisset q cum
ceris duce essent ad prospiciendum in quo et alii
multi cum equis erant Aranenses aditere se ss
pararent plus coeteris sedebat ad socios otio
sus atque oscitans Admiratus luscus hominis negli
gentiam ac tarditatem quia iam ferme dequites es
sent ipse solus quieset admonito ut si secum psisi
sci vellet equum ascenderet causam more pronta-
bat tum ille atque inquit tradere cupio sed equum
meum cum ire inter alios recognosco Igitur expecto
quoad reliqui equitarent ut qui solus equus in sta
bulo remanserit sciam esse meum Cognito hoc
stupore Antonius paulu commoratus est quoad
stultus ac stipes ille unicum relictum equum caperet
Aspecto.

Mos est lupidi cuidam perfacetis nobis contemporaneo
voluntas dicamus ego te servio indie appa-
ratum relinquam apud capanne in taberna
rapsello bononiensi vinum prompto ad vendendum

quadam mulier gaudio hec ait demum dictu hominem de-
dit extollendo prudentiam suam pusillum vero
despiciens Tum pusillus hec ait inquit facili
negocio Cito crederes magnitudinem et bonitatem
dari pignori possunt At vero tu ita nequaquam
cum sis et abiecte et conditionis ut si quis pomo sori
tabernas tam pomas tecum ferret nemo te
ereo eidem pignori vellet accipere hec dicto et
tecum sciam ... risum movit et dicacitatem
hominis dicacitate compressit

Hortabatur senectute iam sene amicum ut desisteret
a senore et anime sue saluti consulens et corporis
... ut se ab ea molestia
simulet et infamiam iam ante perdidisset Tum ille
ut suadeo inquit hanc artem desinam nam iam
omnia ita male respondent ut recte sit dicto
hoc exercitium relinquere non conscientia peccati sed timore
iam amittendi parta que semel relictum perfecti

Cum hac in urbe omnia scriberent aliquis hic fuit ro-
tribulis me quod ait presertim et nomine retulit cre-
ditus quie iam etate confecta stipem de elemosi-
na petens beneficarite dicebat ... relegit
et artem mercatoriam Interrogatus ab aliquo ecclesio
quod mendicaret Quia ait quam inquit iam nemo
me amplius regat ... volunt
ait ille petunde relinque ... petandi nulli assit
facultas.

Sic alter ex sermonibus meis collectus nomine ro-
thomagensis sed haud dissimile ... ri-
dissime contempto sanctorum dei affirmavit.

Erat in castello civitatis parochiani quaedam [illegible]
dicatam beato Gotthardo cuius solemnitas cum adve-
nisset dies parochiani omnes ingenti de more festi-
vitate processione et pompa agebant. Adolescentu-
la quaedam altius parochie cum illos derideret, pro me-
ritis sancti processionem et cerimonias se contemnere
contemptus filatricem dixit ac demum ceptis colum in
sinum pressisse et fusum. Exter autem subito manibus
ac digitis magno cum dolore contraxissent ita
ut avelli nequirent. Adolescentula quae cum mu-
ta esset effecta nutu quo poterat non poterat
dolorem et causam significabat. Tandem accu-
rente [illegible] multis [illegible] ductum ad altare est
quem contempserat atque voto suscepto et re-
fecit vita [illegible] et colum fusumque emendavit
tenuisse. Hec in sua parochia accidisse aiebat
dicebat [illegible] indubie [illegible] incredulo cuiquam
fidem facere videretur.

Vir doctissimus atque humanissimus Antonius
Luscus retulit nobis cum loquendum post quem
considerandum est quantum loquendi modus. Cum
[illegible] tempore [illegible] ut circumstantes ad
barbam eius quicquam aliquam debet dicant.
Senex quidam vincentie barba admodum prolixa de-
coratus accedit in iudicium coram praeside civitatis.
Iste autem Pergolotus bianchandus fuit [illegible] doctus ac
facetus cum multis [illegible] lacrimandus clamitaret
se nulli quidquam debitorem esse repeteret [illegible]
aliquam se debere, facete inquit [illegible] Pergo-
lotus at atque hanc tua fetidam barbam quam cum
malo odore gerebat annone. Cum ille stupidus
quam ob rem peteret adeo cum postulasset refer-
ta est [illegible] Pergolotus omnibus [illegible] que res-

quae urbane dicta edita sunt. Cum ad barbam eius quae nullum habet debitum recitarentur, hac dicto praeclare conclusit hominis iactantiam ridentibus qui aderant omnibus.

Cum teneremur in palatio pontificis nonnulli qui et secretarii erant, orto sermone de eorum ignorantia quorum doctrina omnis ac scientia pendet ex praescriptis formulis, neque aliud tamquam ex se afferunt sed in dicendo scriptum superiorum solo reliquisse, Zorellus Bononiensis vir admodum festivus huic similem fuisse cuiusdam notarii cuiusdam et nomine retulit, ad quem cum duo accessissent contractus inter eos venditionis conficiendae gratia, cum secundum solitum in ea sede incipiunt quaesivisset eorum nomina et alter Petrus, Philippus alter se dici respondisset, respondit cum fastigio notarius id instrumentum ita cum appellatis confici interesse non posse. Quaerentibus illis cur id, inquit, venditor Conradus, emptor Bertoldus vocaretur. Haec enim sola nomina in formulis suis describi rogavit, aut sine consistere hic contractus nequit. Cum vero se nomina mutare non posse dicerent, ille cum sua nomina perstaret, quod ita formulae suae continerent, haec itaque missis ... ne auderet quicquam immutare. Abierunt illi ad alium, relicto hoc in falso, quod crimini falsi sibi existimavit si cum scripta in formulis suis commutasset.

[illegible] (margin)

Incidit etiam sermo in ... de stultitia nonnullorum qui oratores mittunt ad principes cum aliquid ... Antonius Luscus, inquit, cum audivisset temeritatem Florentinorum me ducens, quem populus Florentinus ad Iohannam reginam quondam Neapolitanam destinavit, Franciscus is nunc fuit doctor legum

litteras ad nos indoctus qui ad reginam mandata quedam
proposuisset postridie ad eam venerit iussus au-
disset interim reginam haud appetere [illegible] virum forma
forma egregium ad regna redeunt cum multisque colli-
tiorque dictis tandem ut ad ea secretiora quedam
loqui velle dixit ad reginam ad [illegible] convenientis
conclave advocasset existimans aliquid esse occultius
quod commendandum ad plebis [illegible] esset, stultus ille
quod deformis cum illam plerumque persuaserat reginam
coitum ultimus postulavit. Cum illa nichil dimi-
tata voluntatem hominis [illegible] iniciens comiter Hugo ait
hoc ad florentinum de mandatis quod dederat tacente
at erubescente oratore ut huius rei mandatum
afferret dicens abire fecit abire indignatione
iussit.

Medicus indoctus et versutus ad infirmos adhi-
bito discipulo visitare, tangens ut moris est
pulsum, si quem gravius conspexisset culpa
inegrotum conferebat asserens aut ficus aut po-
ma aut quod aliud esse comedisse quod ad
sepissime fatens egrotus vir divinus credebat, quod
ita errores morbo laborantium adducti hoc
admiratus scire discipulus rogavit medicum
quo nam modo pulsus nec tactu an alia quadam
latitantia disciplina perciperet. Cum ille preius obser-
vantia cum hoc ad thamdretes [illegible] polli-
citus. Cum primo introibitur egroti aut circum-
spicio in primis diligenter si quid reliquarum
aut fructus copia aut aliud rei dispositum
sufficiunt velut si testarum ad ficus
torticam vel similis testam aut pomorum fru-
sta aut aliud quidpiam viderim. Coniector
infirmum tale quod expressit comedisse et sic egrotum

ingruentiam in morbis quibusdam dubiis incurabiliter cre-
deret periculi aut culpa si deterius se habuerint haud
quaquam. Hic discipulus et ipse curature medendi su-
scepta secundum prius communes egrotos curabat asserens
medendi formulam aliter datam ex regulis et quod
edidisset fuit ex reliquis coniectura essetque potens
semel asellum custodiendi inopem hominis acceperit
cui ad valitudinem pristinam se e vestigio restituturum
promisisset si eorum quas servaret data medicina
qua potione absumpsisset postridie reversus cum
redisset gravius morbo eger afflictabatur. Hic
homo stultus ac rudis tamen crescens ad huc atque
illuc deflexisset absque ulla re sub hunc modum reliquas
vidisset estimans dio tandem sub lectulo aselli
cistellam conspexit. Cum clamitare e vestigio
cepit tandem se propter eum deterius se habere egere
magnum corporis sumptum esse ab eo factum qua crucia-
bat illum omnino mortuum esse. Asini quidem acceptum
remedium esse referebat profitebatur sellam dorsi
asini velut os eius omnibus ita reliquas vidisse cum stul-
titia sua deprensus homo rudis alguens multos ad
risum excitavit etc.

Oppido Cennensi quidam nomine medicina commissus
est prebas utrumque homo rudis atque imprudens
atque eum duo litigantes de re pecuniaria accessis-
sent, at prior qui se creditorem dixisset dicebat
petiturum se hanc complanus debere dixisset versus
in debitorem primus male quidem te habes ait, tunc
non habuit debitum reddis eum negaret aliud se quod
debere eum illi satisfactum esset creditor statim
respexit qui peteret quod eum debere. Ille versus
tam iam sciam timente at debiti rationem asse-
rente debitore arcus incidentem exponit quam

tam quod festam negaret. Actis aliis codibus in
medium deductis cum solutus esset decto pro
que creditorem oburgat quod peteret rem solutam sta
tim septimus se adversario sic verba fecisse dic
sedimus, utraque pars iniusta est victus et victa
quo lis abeatis, ita convertium re indiscussa dimi
sit. Hoc recitatum est inter socios quo quam nobis mo
tus septimus in eandem rem sui commutaret.

Egrotabat apud nos mulier quedam novi solummodo no
mine accedens situs et doctus eam medicus ut mor
bum curaret. Verum cum secundum tunc adole
scentule filie dum parte dimidiata erat ut moris
est postulavit hec autem suam pregre urinam me
dico ostendit, statim mulierem coitu indigere
medicus affirmavit, cum id viro indicatum fui
sset tunc alimento opipare stomacho indigo ad
cenam ibant, illa cum hec propter debilitatem molestissi
ma esset ignara cum complevisset media erat illa ma
turius prius obiecit novitate quod agis mi vir inque
quidem accidis tace vir inquit hec optima est com
dicio sanitatis ad te curandam medela. Nam isto quo
pacto liberaris et restitueris valitudo neque eum
fefellit opinio. Nam cum quater eam subagitasset
postero die omnis febris abcessit et medici decepto
rum sanam reduxit sanitatis.

Item alterum inquit valentie quendam accidisse q
tabulis suo inter Iacobum recitavit dicit adolesce
tulam nuptam notario admodum iuveni quo non multo
post quam adveniendi erat gravi morbo egrotare
cepit adeo ut omnes mortuam crederent
iam et medici sanitate desperaverant et

mulier adolescentula amissa loquela oculis clausis
in lectulo semimortua videbatur. Dolebat vir
tam cito decipi ab uxore quam raro cognoverat
et tamen ut equum erat summe amabat. Decrevit
ergo ad uxorem antequam ea expiraret coire.
Semotis omnibus ad nescio quid se acturum discreto
dixisset, uxorem cognovit. Illa confestim tanquam
vir novam vitam in corpus eius induxisset, recepto
spiritu denuo atque oculis subapertis post paulu-
lum loqui et submissa voce virum appellare, qui ad
letus surgens quid vellet rogat. Petiit quo
ad demum pro cibo dato convaluit, tunc causam
constiterat coitionis usus. Rogavi igitur ad quis
morbus mulierum eam rem plurimum conferre.

Magistratus Florentie, quem officiales honesta-
tis vocant, hoc videlicet tripla cura est in iure me-
retricibus dicendo curandoque ut cum civitate absque
molestia esse possint. Accessit ad eos semel me-
retrix questa cum furioso dampno de alonsorcella-
tium qui ad [illegible] arte [illegible] abea et partes
infectas reddidit, [illegible] ita ad [illegible]
ut pluribus diebus homines admittere nequivisset.
Ex quo dampni infecti illum accusabat, amissi
lucri restitutionem petens. Querit quae sit futura sententia.

Audiebat religiosus [illegible] ordinis vir in observantia
dictus viduam formosam Florentie peccata sua confi-
tentem. Cumque mulier [illegible] loquendum vero hereret
et faciem suam ut secretius loqueretur prius admo-
veret, [illegible] aut iuvenilis [illegible] tale
fecisset, cepit tandem [illegible] adeo ut paulo [illegible]

minime torqueret, cui ille molestiam caveri exoptans et secum torquens tacite et mulierem abire. Illa vero prius quam commodum peteret, prius inquit ille credidisti tu mihi.

In [illegible] oppido nobis propinquo retulerunt mihi notissimi quendam simul uxore habentem qui pannos totum texerat absente ex certo domo recessisset cupiens quod mulier se mortuo diceret atque quemadmodum se plorabitura esset audire se in [illegible] mortuum [illegible] prosternit uxor tamen domum reversa [illegible] venisset invento mortuo ut credebat marito dubitans haerebat animo statimne viri mortem lamentaretur an prius (quia iam erat meridie) ipsa prandium sumeret quidem fame urgente cibum accipere decrevit et frusto lardi super prunas imposito perpropere [illegible] salitas sumpto urceolo scalas coepit descendere ut vinum ex cellario hauriret. Superveniens deinde vicina ignis petendi gratia cum subito scalas ascendisset statim mulier obiecto urceolo [illegible] veluti tunc repente vir expirasset animam conclamare coepit et morte eius multis [illegible] plangere. Supervenere adulatrici ploratuique vicinae omnes viri ac mulieres ob mortem tam repentinam. Iacebat enim vir atque ita [illegible] continebat clausis oculis ut eo expirasse videretur. Tandem cum risum circumstantibus dedisset vociferante muliere ac dicente spigl im [illegible] quo me faciam misera. Ille apertis oculis male inquit uxor mea [illegible] potum [illegible] [illegible] [illegible] omnes.

ri mei si sint audita asserentem fabula et cetera sit

Adolescentula Bononie nouiter nupta querebatur apud honestissimam matronam sibi vicinam sibi amicissimam quod ad primum congressum viri ... quamobrem matrona respondit [illegible] ... cum dum matrimonium [illegible] ... permanere ... non inquit illa viro ob [illegible] et voluntati parere sed illa questio domina quomodo id fiat ait nemo enim aliquis me docuit quo id agendum esset et tamen si id scirem non poterem me [illegible] ... muliere simpliciter puelle que etiam quid nam propria femina ignorat. Haec postea plurimum [illegible]

Barnabas princeps mediolani fuit admodum mulierosus et cum aliquando plus [illegible] ... tris tum [illegible] quandam mabat [illegible] ... religiosus confessor eius Cui propter sapientiam et auctoritatem semper ad principes patebant fores [illegible] ... simul et indignatio est princeps ... confessoris aduentu paulo[que] commotior ut eum ... capere Quid inquit ageres si tu ... cum ... muliere ... esses Ait ille quid me deceret aut ... quid vel facturus essem nescio ... principis ... esse et labi posse fateretur

Robertus ex Valle Arni familia vir doctus et plurimus habebat famulum quendam insulsum et ingenio tardo quem ille magis humanitatis causa domi nutriebat. Hunc aliquando cum mandatis misit ad amicum suum Regium nomine

qui habitabat prope trinitatis pontem ad quem cum
accessisset rogatus quidnam a patrono afferret novit
ille oblitus patroni verborum veluti stupidus ac
cogitabundus quid deberet hesitabat comperta ho-
minis qui prope morabatur taciturnitate statim inquit
scio quid velis et ostenso pirarundi lapideo mor-
tario cape hoc inquit et ad patronum nam id postu-
lat quem pondus feras hunc albertus mortarium
humeris ferentem cum a longe conspexisset et
cogitans quod erat id ad probandum famuli
oblivionem factum cum appropinquasset at alium
subridens ait quem non mortarium cameram petisti reddi
inquit cum festigio nam tam grande nolo et inu-
tilis portat ille sudans ac pondere fessus
tum se errasse fatetur ... reversus aliud
quoddam iterato reportavit hoc pacto insulsi-
tas hominis est mulctata

Florentinus civis peregre profectus cum post annum quam dis-
cesserat domum rediit uxorem parturientem deprehendisset
egre hoc ferebat suspicans uxoris pudicitiam com-
missam tandem causa cum penderet animo quesivit a quadam
matrona nobili et perita an filius post duo-
decim menses nasci posset at illa stultitia ho-
minis comperta viri consolata recte inquit nam si uxor tua
ea qua die concepit asinum forte vidisset more
asine annum integrum partum gestabit acquiescens
vir matrone verbis et ei gratias agens quod suspi-
tione et periculo uxorem magno scandalo liberasset
natum puerum suum duxit
Extra portam perusinam est ecclesia sancti marci in
ea Cicero sacerdos in die solempni quo plebs omnis
convenerat cum sermonem de morte haberet po-

ſtremo interrogata frater inquit magnum quidem donum libenti
a vobis cupio. Hac quadrageſima cum audirem con-
feſſiones uxorum veſtrarum nullam repperi que non
confiteretur ſe fidem thoro violatam ſervaſſe. Vos
autem fere omnes fassi eſtis aliorum uxorum cogno-
viſſe. Ne ergo hoc in dubitacione videar, ſcire a
vobis cupio quae autem scortae fuerunt, quenam ſint iſte mulie-
res fatue.

Quo tempore Florentini cum pontifice Gregorio bellum
gerebant, Oratores prudentiſſimorum qui ad pontificem deſti-
nati erant Florentiam pro ſubſidio venerunt, horum unus
doctor cum longam orationem exorſus sermonis initium tamen
thematis loco: Date nobis de oleo veſtro dixiſſet, Alter feſtivus
homo cum ambages verborum odio erant: Quid hoc eſt oleum,
inquit? oleum ad poſtulandum cum militibus egemus. An oblitus
es nos arma non oleum poſtulaturos veniſſe? Cum
ille verba ſacre ſcripture reſpondiſſet: bella res eſt inquit
alter. Nos quidem hoſtes ſumus eccleſie et tu ſanctorum
ſcripturam in noſtrum auxilium profers. Riſerunt omnes ho-
minis feſtivitatem quam doctoris ſuperfluam verborum
ſuperſtitionem cum ad dextram veniendum eſſet cum ſimu-
latis luſit.

Ad Urbanum quoque quintum pontificem Avinionem
Peruſini oratores numero tres cum acceſſiſſent, pontifex
autem gravi morbo teneretur, orantes habere ſermonem diutius
teneret ad ſe vocari iuſſit admonitos interea ut paucis
loquerentur. Unus doctor qui orationem longam ac inertem
quam habiturus eſſet ad pontificem recitatam commen-
davit nulla ratione habita morbi aut quod in lectulo
iaceret multis verbis uſus eſt ita ut pontifex ſepius
moleſtiam audiendi ipſe ferret. Cum tandem con-
doctus ille peroraſſet, queſivit pro ſua humilitate pon-

tifex nunquam aliud vellent. Tum alius ex oratoribus qui et
dicentis stultitiam et pontificis molestiam perspexisset, Pater
inquit sanctissime habemus hoc in mandatis a communitate ut
nisi nobis celeriter expedias plures quam petemus sermones iste
socius meus antequam hinc recedamus vobis iterum
referat sermonem suum. Quo facete dicto tum arrisisset
pontifex oratores celeriter expediri iussit.

Iohannes Petrus civis Senensis ad facetias et ioca
promptus, semel Rome divertit ad potandum mane
cum et estas erat a Bartholomeo de Bardis. Cum
plures una convenissent tum potandi tum
ornandi prandii causa, ut apposita communi potione
eis est ad potandum particula panis oblata. Sumptum
panem tum alii comederent, solus preter ceteros potita-
bat diutius. Rogatus cur et ipse non ederet, video
Bartholomee inquit hic tuus panis tollit omnes quos
viderim ... est ac modestus. Nam cum
sepius hunc ad os admoverim nullo tamen pacto
potus sitim ut velit vindicare. Risimus omnes
facete dictum cum existimabat ab eius ... semper
in magna ... pre ... opponere.

Querebat quidam apud uxorem vestem magni pretii scissam
inquiens se ... usum quidam amplius anteo
nemo computare posset. Tum uxor, hoc quidem inquit
tua accidit culpa, cur enim non totiens cubitum tetigeris
ut in medio ... eo constet.

Retulit mihi cardinalis Burdegalensis quendam con-
bibulum suum cum secto domum redisset clamare cepisse
se eius ... dolore. Uxor ad oleo rosaceo
eius composuisset stuppa et lana ... fascia
... dolore ...

dicit ac gemens medicum postulat. Advenit ille
et periculo dictum leniterque magnum ei dolorem esse
sentiebat detecto ventre cum palpitans nihil illo
morbi esse diceret tum rusticus ergo hoc alterum renes
pedagogus quod dolet est inquit. Stultitia hominis [illegible]
da qui quod doleret a medico esset admonendus.

Amicus quidam meus aureum asse captus non in somnis semper somp-
nium referebat inventum tum quidam inde mihi i-
accidit quod incognitum tibi aurum istorum credidit
in somnium. Nocte a posteriori Vicinus inquit noster
somniavit ductum se a demone in agrum ad aurum
effodiendum et cum multum reperisset non licet inquit
tunc demon auferre sed signa locum ut recognosci-
atur solo queat. Cum alter quo signaculo id fieret pe-
caca teret: Caca hic, inquit demon, nam hoc signaculo cuncto
nullus hic esse aurum suspicabitur. Et cum solicite nota-
ret locum mingit vir et statim experrectus sensit se in lecto
ventrem admodum laxasse inter fetorem et stercus. Cum
surrexisset domo exiturus capiti caputium ultimo
imposuit in quo nimis pila ea nocte stercus fecerat
in quo fetore commotus inquinatum caput et faciem
lavit. Ita aureum somnium in merdam cedit.

Cum duo Judei Venetiis ubi habitabant se Bononiam
contulissent, accidit ut alter morbo correptus moreretur.
Cupiens superstes defuncti cadaver Venetias deferre
ad sepulturam, id quod prohibitum esset, cum consilio
in parvo dolio [illegible] per Venetias iturus Judeo
alio quem [illegible] quadriga Venetias per mu-
le dolium deferendum. Accidit plures eum in navi-
culam [illegible] ut Florentinus quidam cum dolio
considerasset et admirans [illegible] odore.

dolii interius cepit quod intus erat degustare et cum sibi
cibus sapidissimus videretur totum vas doliud
edendo fere ea nocte paulatim consumpsisset poste-
mans fratrem optimum comedisse fratres eius separare
nane iudeus ad dolium auferret sensit ex eius
levitate vacuum esse sumi fidei credens ad se frau-
dandum venisse fratrem tandem agnovit Florentinus
a iudei sepulchrum esse

Franciscus Philelphus zelotipus uxoris quam medio-
lani desponsata duxerat summa cura torque-
batur ne cum alio rem haberet semper dies atque
noctes ad eius custodiam intentus et ut dor-
mienti per insompnium fit eum vero que vigilantes
versamus animo in sompniis saepe occurrunt visus
est demon quidam uxoris castitate pollicere
si que admonerat vellet facere et cum per insompnium
... ipse ... fore dixit similiter
... pollicitus cape ... ille inquit anulum
et diligenter in digito serva ... dum in eo hunc
gestaveris nunquam uxor te inscio cum alio concubet
... expergefactus ... pro Philelphus
... digitum habere in ... uxoris ...
Optimum quidem ... anuli zelotipus re-
medium ne uxores ignorantibus viris possint
esse impudicae

Quidam romani pastor egregius medicus febre
... contraxit ter-
... medici cum de removenda febri et siti
... agitarent febris ... ille ... egro-
to removende officium et onus ... solam sitim
curandam relinquite.

Cardinalis de comitibus vir crassus et corpulen-
tus cum aliquando venatum isset esuriens circa me-
ridiem ad prandium descendit Sedebat ad mensam
estus enim erat ac postens ut ventus flabellorum
fieret cum ministri abessent diversis rebus occupati
iussit quendam e venatoribus lapi scriptorem appasto-
licum sibi ventum facere at ille cum nec dum ne more hu-
ic respondisset ut scis Ait et tuo more cardinalis facito
Tum ille liberius ... et suspenso de pariete
crure per grandem ventris crepitum edidit eo pacto
se ventulum facere solitum dicens quo cachinnum omnibus
multis enim aderant ad risum movit. Sit compulsi

Eidem insistendo cardinalis ... alter
de comitibus cum monenti respondit Nam tu car-
dinalis esset dixisse vite dissolutioris altus ad
illum Bernarde admoneret multis verbis ad melio-
res vite mores auditis aliis verbis inclinatum paululum
recepit et e vestigio ... capite reflectens
ventris crepitum edidit ingentem inquiens ad bar-
bam tuam quo solo ... abiit ostendens quanti
faceret suos sermones

Mulier capite ob defectum ... abrasa ... fore
... oblita immemor ... tecto
tegere domo egressa est eam ... altera femina
increpat quod nudo capite ... publicum
prodisset cum illa caput tegere vestes retrorsus
a natibus sublatas cum caput ... vellet
culum detexit Ridere qui aderant ... omni-
bus factum quod ut levius pudoris culpam vi-
taret maiorem gravit ... reppirit qui prudent
delictu graviori scelere occultare querunt

...

Cum tabulis meis sedentes narrare cuius uxor ferebat parum pudica cum sepius admonitus esset a suis cum plurimi turpi nota domus uxore accius increpabat illa multis lacrimis iuramentisque de honestate sua tuebatur asserens ea a malivolis confingi qui eorum quieti invident persuasus tamen homo ad eadem amici mitteret pandere uxori ad prestaret. Ohe ne me his verbis obtunderetis amplius dicat inquit illa an vos sua ex re tanta melius nostis quam illi uxori que affirmat cui soli magis quam vobis omnibus presto fidem

Bernardus bertolinus vir admodum mordax in loquendo fuit. Is cum senex morte sua obiret condito testamento nihil preter dotem reliquit uxori. Hec illud gravissime ferens apud notarium se perpessam tamen nequam senem ab eo quam relictum iri quereretur contendere plura cum lacrimis ut aliquid sibi senectutis subsidii legaret. Verum notarium ad testes conversus petens heres ob tenuidit nisi aut ut sed quod relinquid ei ergo ut more [illegible] vos testes advoco qui adestis me sibi relinquere fetidiore et ampliore vulvam aliquam aliam huius civitatis hoc dicto ridentes omnes abiere mulier elusa ac mesta responso coniugis

Buccatius vir eorum urbanissimus narrare solebat mulierem quandam haud spernende forme vicinam suam que sterilis erat quesisse sepius a sacerdote compatre suo an sciret aliquam medelam ad liberos concipiendos. Illum postremo respondisse ac mandasse ut die Iovis cum sua ... apta ad se veniret. Cum accessisset filiorum cupida mulier ad cameram sacerdotis iussit ille man-

tarie que induat multas varias illusiones Ita ut
que non fiunt fieri videantur Itaque constancia et
firmitate tibi opus est res incassum vadat vi-
debitur tibi ut te tangere aut osculari amplexari et se-
creciora etiam faciam que vir tuus consuevit Ceterum
nichil eorum erit Et ita videbitur ex vi verborum
quibus utendum est quod adeo est efficax ut que non
fiunt esse videantur Consensit mulier confidens
compatris verbis et sic has prestigias paulo futu-
ram dixit Sacerdos multis peractis signis dictisque
primorem secreto ... verbis cepit mulierem
osculari et in amplexum sternere cepit illa tremebun-
da quid nam compater ageret quereretur Nonne predixi
antea inquit que nulla essent per visum fieri Ita
mulierem credulam bis cognovit Compater affir-
mans ad nichil esse illud hoc pacto mulier se delusam
falsa ymagine existimans redijt domum

Qui gaudet diffamia aliorum

Heremita quidam Padue erat admodum notus
tempore Francisci ducis patavini Hic cum vir sanc-
tus haberetur multas mulieres etiam nobiliores
et per confessionis speciem adeuntes pellexisset vol-
gata tandem nequicia eius diu in potestate sceleri ... est ...
scelerum fama captus a pretore cum multa confessus esset
ad Franciscum deducitur Is adhibito secretario exposcit
quodam loci causa subsistebat ab heremita nomina
mulierum quas cognovisset quas cum multas etiam
ex domesticis familiaribus uxores pertulisset scri-
bebat nomina secretarius et eorum tamen divisit
eliciat Cum tandem nominandi finem fecisse vi-
deretur petit an duas an plures supressisset ille cum
constanter negaret apperire cogebatur haud et
vim minabatur secretarius in omnes dixisset.

Cum ille supplicans vocibus et ut adesset ait atque eum
addas inquit aliquid quo dicto et interim pre dolore
cruciatibus sacerdos expirauit et duo de maximo
risum cum iussisset accedere vetito sancto ait dicens at
quanta voluptate reliquorum maculas audiebat
et ipse meorum tactu adderetur

Florentie ciuis iuuenis quidam nouercam subigere ac
superueniens pater filium in stupro deprehendisset rei
nouitate indignitateque permotus clamando ob-
iurgare cepit filium cepit. Ille terga vertendo
peccatum excusabat cum diutius clamoribus vocibus
ambo certassent clamore excitus superuenit vicinus
quidam ad iurgia componenda ignarus quid pater et
contentionis causam esset adolescentem turpitudi-
nem silentibus instabat vicinus vehementius
ut causam nosceret tandem cum pater consilium ca-
culpam reiceret cum filius pater inquit hic meus
admodum indiscretus est mulieris nostre quod futuit
me etiam tacente. Venit quod semel uxorem suam cogno-
ui ut uidistis atque insultans celum clamoribus re-
pleuit in terramque replet. Risit ille filii facetam respon-
sionem et pacem quoad potuit solatus discessit.

Fratres quidam minorum dum venerant ad quendam pictorem
et imaginem sancti Francisci pingeret et de ea
pictura disputabant cum alter stigmatizatum
alter ad psalmum predicantem alius alio modo censeret
In ea disceptatione cum communem diem certo stetissent
nulla certa forma picture concordati quidnam ageret
relinquentes dormientes discesserunt. Pictor suspectus de
fratrum insulsitate cum se delusum putaret
figuram eorum pinxit fistula sonantem at
laqueo suspensum dicunt statimque abiit figura

impertu fecerat cum pictore ut male multaretur quesissent ille vero pedibus consuluissent eoystima sumam religionem cumulando illam picture adpena exerebant

Est in regno vngarie moris post missam celebratam omnes qui adsunt oculis lippientibus accedentes prius altare a sacerdote aqua in calice effusa oculos contergant. Dicit autem quidam sacerdos quidam doctus litteris bonus qualiter dominicus premonia accessit ad ungariam olim sacerdos quidam florentinus ad philippum Scolarium eius patrium gratia cum astante Sigismundo rege missam dixisset accessissent autem plures ad eum lippientes ut aqua de more aspergerentur at ille epistomium cum vino potu et reapula exegisse asperto calice ita enim fecerunt videat astantes respersit dicens lingua ytala beete meno che siate morti intelligens sermonem imperitus existimant sic potius postridie vero ceterorum sacerdotum referebant lippientes adeuntes eum ceteris omnibus ad ipsum commovit

Rusticus quidam crescentis rogavit premium fundi quo magno tempore pluvius laboraverit impluvium ac eodem tempore quedam ab eo per rustico patriarcho esse videtur quid ingerit et nunc et verba sua sub ingenio respondet

Aius erat de oppido quidam pirenus qui hyeme portum detulerat curia adventum de vitae cum quidam quo porto eam dispensando vitam consuluit tempore Dixit ille mitteret porcum sed hac nocte furto ablatum et simul cum tale alio porco etiam nocte porcum subripuit. A iam cepimus porcum ablatum comprehendit porcus alta voce exclamat porcum per furto substractum Cum alter dixit sapis in genere

trinckent nympt dz ir erstorben werd

inter maio eudit scilicet eius id eius mitten widerholt

inquit ſtatim de te bene loquuturum Cum ille ſepius et
per deos omnes iuraret verum eſſe bene agis reſpondebat
et ſanctum conſilium prebeo Cum ille iurando iteraret
heri mox te loqui debere antequam nomini reſpondebat
et ſanctum conſilium tibi dedi tandem eluſus abiit

Deambulat Perusinus quidam per viam cogitabundus
ac meſtus quem cum alius obvius interrogaſſet quid
nam cogitaret atque ille reſpondiſſet ſe pecuniam de-
bere Vah inquit ſtulte relinque iſtas cogitationes
creditori

Farinatus unus de armorum opera gebelline factionis
Florentiam ingreſſus eorum pacto guelphorum domos di-
ripuit hiis conſumptis cepit et gebellinorum
domus expilare tamquam guelphorum bonis
reverteret Cum illi apud eum quererentur ſe tum
gebellini eſſent indigne ſpoliari Cum Farinatus verum
dictis filii inquit gebellini eſtis verum ſed bona
ſunt guelphorum hoc pacto nullo factionis diſcrimine
bona omnia direpta

Adoleſcens Bononienſis ſtupidi ingenii et inſulſi
uxorem duxit adoleſcentulam forma egregia prima
nocte ignarus rei ut quae nondum concubuerat cognoſceret
intactam conſervavit mane rogatus a ſociis quo
res nocturne proceſſiſſent ſimpliciter male inquit
ſe iam addidiſſe queſiſſet mulieris conubium tan-
dem illam abſque fortune conſuetudine recedant
ad reptam Cognita illius ſtultitia ſocius tace
inquit obſecro ne verbum hoc ſit magni
pudoris ac periculi ſi palam fiat Ille rem conſulit
et ſimul auxilium petiſſet Ego iſte laborem
ſubibo ait hoc feceram faciendi ſimul ſcilicet

tuosam totam relinquere sed arcto in medio rerum spatio
opus est ad hanc rem ad quam est difficilis perfici-
enda. Annuit stultus et secreto illam noctu ad uxorem
collocavit ipse in alio lecto recubans. In arcto spatio
ne via esset adeo patens amici opera et sentes sic
esset timendi abstersio vero multum diu quod se su-
dasse inquit in obsequendo et tandem confectum
foramen quod quaerebat ducta adolescentula conce-
gratulata est amici labores reprehendens. Stultus
cum uxorem perforatam invenisset laetus et socio grates
egit et pretium persolvit.

Pastoris cuiusdam de uno Frigido opidulo mo-
ntano uxor ex sacerdote conceperat ex quo fi-
lium suscepit educavitque in pastoris domo. Cum
puer esset septennis sacerdos pastorem benigne
allocutus ait tandem eum puerum suum filium suum
esse rogare ut sua voluntate puer ad se migra-
ret. Minime hoc fiet pastor inquit. Ego puerum mihi
volo qui sit domi natus male tu agens mecum
et cum pecorum meo inquit si omnes agnos ex ovibus
alieno ariete conceptos reddam? tandem arietum
patronis

Civis quidam suffultus vestes hieme Bononiam
proficiscens repto in itinere montano rustico qui corio
tantum et ea contexta tunica indutus erat admi-
ratus in tanta vi frigoris nives et ventis eius
hominis patientia rogavit num non frigeret. At ille
alter laeto respondisset vultu stupenti respon-
sum dicenti quod ego sub pellibus algeo tu seminudus
non sentis frigus. Et tu inquit ille omnes tuas ve-
stes ferres sicuti ego meas tu quoque nequaquam frige-
res.

Cupiebat ex oppido pergula montanus desponsare
uni ex vicinis iuvenem filiam quam ille cum intelligeret
eam esse nimium teneram et adolescentiorem re-
spueret instabat pater maturiorem esse inquit quam opina-
ris tres enim iam filios peperit ex clerico sacerdote
nostro/

Burgus erat nobilis est in occidente civitas ado-
lescentula haud admodum scita fatebatur presbytero
peccata sua/ Ille cum inter cetera quesisset an debitas
decimas reddidisset sacerdoti/ professa est eum cuiusque deci-
mam esse reddendam quia puellula ut se ere
alieno liberaret statim persolvit domum rediens
reversa ad maritum vicem causam more absque
ullo timore dixit vir rem dissimulans post
quatriduum presbyterum ad prandium vocavit pro-
pinquis adhibitis quo res fieret notior Cum sederet
in mensa vir narrata prius fabula atque de dote eius
prosecutus tu inquit rem domine uxoris mee debet decima
et hanc quam percipies et simul vestis ste rore et pro ci-
na uxoris plenior admonitum hominem e mensa
compulit//

Sutor quispiam florentie cum uxorem non recte valentem
in medicum per notum rogavit adire/ Ille absente viro
domum profectus uxorem eius licet reluctantem compressit
in lectulo/ Vir rediens cum medicum abeuntem quesisset
recte mulierem curasset dixit offendisse modicam
ladnadem capite ex solito devenit/ medici perfidia
cognita rem dissimulavit et post octo dies sequentes
excepit pedum ad uxorem medici profectus dixit
se abbatem misisse quo interim tunica ea corta
curatur fieret opus erat ut mulier conformis
corporis maiorem excepit mandaret quo rectius cor-
poris mensura capi posset ad vestem recte confi-
ciendum mandatam remotis arbitris sive

comprimit parem, viam medio reddens quod et
postea obiecit ei/

Florentinus quidam ut ipse videbat vidue filiam cum re-
spondisset uxorem domum ut fit saepius accedens
absente aliquando matre adolescentulam cognovit. Se- matre
veritu filie virginitatem matrem negare illa ait
cepit que se domum quasi dehonestasset dernum testans
intra unum virum esse futuram et se acturam
curare ut id placeret. rediens vir qui id observa-
bat absente sponsam cum mestam invenire deprehendis-
set quesita causa mestitie suam dedisse deprehende matri
memoriam intellexit quod tu ille matri obsequendo re-
spondit. At alter intra est parte cum illa modo
quere antea ait inferiores egisti partes nunc
superior suadeas oportet ut pro contraria actu disso-
luto vicio ut fiat consensit illa et mutuo dissol-
vit / tandem illa virum ille uxorem alteram duxit
eius nuptiis prior sponsa affuit et ad ambo preteri-
torum nova uxor et aliquid suspicans mali cognito
gavit quid videret quod ille iam voluisset risus tergiver-
santem obtundendo compulit ut fabulam re-
ferret et simul illius stulticiam actitasset. Tunc uxor
commisit eius illam deus que tam fuit amica
ut id se notum fecisset matri quem opus erat noviam
verum habitum referret stulta inquit quod me famuli
cum plus sensus coegerunt neque illa comperi crebro
animo divertit matri. Tacuit vir sentiens sibi
dictam mercedem responsum

Fenerator Vincentinus religiosum magne autori-
tatis virum quendam sermones de more ad populum
habentem hortabatur saepius ut aliquid in eo ...

tonet usurarios detestaretur quod ea pestis maxime in civitate
qua predicabat ea in urbe vigeret, adeoque instabat
ut quasi esset molestus religioso. Admiratus
unus tam continuo instantem precibus rei casti-
gande causa, questionem ipse fratri exposuit quod tanta
frequens sollicitudo esset. Tum ille ita consul-
tum inquit habeo in loco quia artem usurariam ex-
ercent, et ad pauca admodum ad me accedunt ut
faciam lucri; et si teterrimi sermonibus dissuasionem eo-
ressabunt ipsi, et pervenient ad me omnia religiose
emolumenta quam nunc pistrinis religiosus redi-
ens retulit.

Zanninus Tuccius Baronti Pistoriensis qui veneris
pogneria exercuerat, in quodam convivio seditio amore
retulit fabulam admodum jocundam. Venetus inquit
insulsus fuit qui pro mercatura voluisset uxor
autem esset sterilis, rogavit amicum quem filiorum pre-
candorum opificem se optimum profitebatur et
quasi haec munus conderet filiorum procreandi, ille ope-
ram studiumque pollicitus mariti vice fungebatur.
Intermissum semel relicto ad ferendum agrum
vino ne quid operi impedimento afferret puerum
vagarentur obvius ac maiori gerenti cum vino
Ille quassans caput tace stulte inquit nescis
quod te contra agatur domi? Eidem sine fructu
intendum non tamen minas set timere tibi,
sit tamen quod tito faciet vindictam nostram.
Addidit et alius Veneti haud impare stultitia
qui equum ascendisset usitatus calcaria ad primum
deferebat equus pigre tardeque cum deambu-
laret, ille calcans remos pius percideo,

tu non moveris en inquit Di stirpes quod in simul ha-
beam imitatores passus/

Narravit quidam alium fabulam in qua plurimum risi-
mus. Ait forma topolanum circumforaneum
Venecias venisse cui in dorso illo pictus erat
precipuus pluribus lineamentis distinctus, accessit
quidam Venetus quid illa distinctio significaret
querens ille plorans/ ait membrum suum esse eius
nature et quod implicite prima tercium parte reg-
nostre mercatores faceret, secunda milites et duces
Quarta pontifices et ceteros pro qualitate personarum
petebat ille credens stultus cornicata coniugi
uxori domum vocabat hoc pacto precio ut
filium militem faceret/ ad adulterium ad uxorem venit
[illegible]/ maritus simulans se abire clanculum post
lectum se recepit/ et cum ille gignendo militi inter-
esset prosilit fatuus et tellum prosperis [illegible]
[illegible] ut quarte quoque partis bene-
ficio uteretur per sancta Dei evangelia hic eam
pampa inquit pontificem solum defraudasse/

Venetus tercium [illegible] proficiscens equo conducto vehe-
batur servo pedibus iter faciente in [illegible]
cum equus sui tunc tale pervenisset ille dolore
motus abrepto saxo equum voluisset cupiens
tasti incentes patroni quererit/ respondit stultus
equum hec fecisse cum servus quod tardius quam vellem
incedebat nunc parcetur ordine negociatius
perficisti inquit [illegible] tale quo me afflixit. Cum
ille ne [illegible] inquit est video ordine talitatis
namque etiam quoque tuo talem magnum incrementum
dedit

Vulpes canum fugiens [illegible]
[illegible] que in area tritiam terebat/ rogat ut se

a canibus tueretur et simul pollicita est se daturam eius pullos gallinaceos se servaturum Annuit rusticus quoniam et sumptis paleis surculis vulpem texit Advenerunt vero et item alii venatoribus vulpem inquirentes rogabant an rusticum vidisset vulpem fugientem vidisset et iterum eius Ille vidit vulpem preteritam diffugisse nutu vero et oculis latere sub paleis innuebat illi parum advertentes sermonem non intelligentes abiere tum rusticus detecta vulpe Gratias inquit promissa nam vobis gratias servassi tum dicendo te abiisse At illa quod timens primum inter paleas rustici contemplabatur diligo verba tua inquit bona fuerunt sed actus satis maledicti In eos qui verbis bonis oculis male agunt

Genellarius quidam histrio perfectus pollicitus est ob pauculos nummos sequendam ferrariensem qui id admodum cupiebat divinum esse facturum accersito et una secum in lecto subiret homine tacite ventris inflato emisit Deinde admirationem lecto caput subducere iussit quo facto tunc ille fetore motus caputque statim exerens crepitum ventris edidisti ut videor dixisset tunc Genellarius plures nummos nam recte divinasti inquit Alio vero ut divinatio fieret optante urina inquit pillula te divinum reddet assentienti pillulam ex stercore confectam cum os posuit ille quod fetore commotus stercus inquit sapit quod dedisti tum Genellarius illum divinasse affirmavit et pretium divinationis proposuit

In primo opidum est Hesse [illegible] fuit monachus
quidam qui lupus vocabatur, amabat virginem
adolescenciorem tantum ad multis verbis [illegible] sua
fuisset. cessit illa tandem precibus. Sed ad verita
esset ne nimio dolore transfoderetur paululum
quod hesitaret monachus tabula lignea prius
foramen telum emitteret inter media que postmodum
deperit. Dehinc tabula abiegna que preterius erat
quesita ac paululum perforata ad puellam clancu
lum adiit immissoque per foramine priapo qui adhuc
dormiebat ad puellam sua sponte de ostulari
cepisset sublatis vestibus ibi cum cupiditas spectabat
virga vero suavitatis oris et inferioris partis
tactu expergefacta cepit ad modum et preter me
suram foraminis tumescere adeo ut valde con
stricta teneretur. res ita in arcto erat ut neque
ingredi neque regredi absque magno dolore posset
versa in dolorem voluptate clamare et gemere
monachus cepit nimis [illegible] [illegible]
perterrita puella ad ostium solum [illegible] vellet
et rem optatam perficere in doloris levamen torm
tum augebat. Item ad ea corpore virga tumenti
fieret ea arctius torquebatur. Cruciabatur miser
petens aquam frigidam qua abluto telo tumor
ille resideret. virgo que domesticos timeret aquam
petere non audebat. tandem [illegible] dolore cla
moreque petita aquam adduxit ea perfuso inguine
et ea parte que tabule inter erat paulum tumore
abiit. Monachus ad iam strepitum quendam in
domo fieri persentiret abeundi cupidus et tabula
membrum deduxit minori parte [illegible] [illegible]
tamen morbo cessisset fabula palam facta est. Vi
[illegible] [illegible] [illegible] plebs fieri [illegible]

De mirabili

Inseram hys meis confabulacionibus rem insperandam
hodiernamque nullis antea seculis audi-
tam, quam ego quidem fabulosam existimabam quoad
literis quibusdam fide regis secretarii certior factus sum
verum esse quod ferebatur. In ea particula literarum
his fere verbis explicabatur. Rem monstro
similem accidisse prope Neapolim V milibus
passuum in montibus summe quadam castro eo loco sito.
Puer lombardus tredecim annorum captus est et
ad pretorium perductus quia iam duos infantulos trium
annorum comederat. Seducebat eos blandiciis in
speluncam quandam atque ibi suspensos interfectos
comedebat. Postmodum tradidit accedenti sede carnes
dentes. Postmodum igitur tortus fassus est plures alios
comedisse idque se agere quia sapidiores reliquis
carnibus viderentur seque denuo comesturum
si posset. Cum dubitaretur insania ne hoc faceret
consulte an dente respondit se fecisse non de-
mencia factum asseret. De pace facta

Eques florentinus podagrosus cuius nomen bono-
accursius cum esset etate senili habebat uxorem que in dispen-
satorem domus oculos coniecerat. Id cum esset
compertum die festo cum simularet se foris iturum
in cubiculo vestiario uxore latuit. Illa existi-
mans virum abesse dispensatore clanculum
accersito. Volo inquit prius aliquem congressum
certamen ludum aliquem inter nos ineamus. Cum
ille annueret simulemusque ait mulier bellum inter
nos esse et pacem postea faciemus. Altero mo-
dum quo certamine luctemur paululum inquit et cum
me adversam prostraveris telum inferes in
meum vulnus tuisque mutuis amplexibus pacem
constituemus. Placuit illi cum semper pacem au-

dixisset laudata ab omnibus peritia sua stans futura
Cum vero ridentes ad partum se pararent tum
vir e latebra egrediens Certum ego iam diebus
meis nunquam potius pperi hanc commentum diu-
turnam preter consuetudinem meam Deprehensus

Quidam iuvenis qui se castum simulans religiosum
videri volebat semelque deprehensus a socio
in actu inhonesto cum ancilla deprehensus est
qui castitatem predicans mulierum amicus laborabat
Cum ille inquit alter non preter hypocrisim ut
forsitan putas sed ad domandam carnem
hanc miseram tandem hoc ago Ita ut isti
pessimi ypocrite quibus omnia repleta sunt fa-
ciunt qui semper coram omnibus et scelera sub specie
honesti velamento contegi volunt

Rusticulus qui navicula ad flumen transportandis
hominibus victum querebat cum nemine iam die
transiecisset prope domum mestus cederet appa-
ruit longe quidam clamitans ut expectaret Ille
lucelli spe rediens cum rediisset alacer hominem tra-
duxit cum fecisset petere ille crucem inquit nullos
numos adesse se sapientiam illi pro nummis daturum
pollicetur Cum familia mea esuriens sa-
pientia tibi passi pro hoc solo ait tibi satis-
facere possim Ille subridens petens qui nam-
ter esset sapientia non inquit quempiam transpor-
tes deinde nisi prius pecunia recepta Cum his
auditis mestus domum rediret ut cum domum diceret
uxori cuius magis genitale membrum quam id esset
his auditis mestus domum rediit uxor et
questus scripsisset ad vendendum panem cum predicta re
vir plurimo sapientiam se reportasse affirmat
c. pretio

iudicans ordine traditum sapius refert mulier-
cam ad genitale amicum erexisset. Nugas inmore
inquit non omnes equa mensura est. Vah inquit
magna est inter nos differentia. Nam sacerdos
noster dimidio ferme nos omnes excedit et
brachium extendens mensuram descripsit. Illa
statim insuper dote accepta indigna destitit quoad
cum vere vera dixisset quam primum expurget. Ita
sapius insulticia uxorem docuit reticenda
nobis esse que nocitura sint.

Mediolanensis quidam sive stultus sive hypocrita sed
voluminosus cum libellum quendam pergrandem
suorum scelerum scripsisset profectus est semel ad vi-
rum doctissimum in sacra re admodum peritum
Antonium Raudensem Mediolanensem ex ordine
minorum ut ei peccata sua confiteretur libellumque porre-
cto rogavit ut eum legeret quod contineret confessionem suam.
Vir sanctus et prudens quod eam lectionem plurimi
temporis esse videret stultitia hominis cognita paucis
illum verbosum intelligens ab omnibus te inquit
que de peccatis tuis continentur absolvo. Sed quod primum
si intelligeret rogaret nec primum istum hunc legit
eum libellum deinde ut non dicens septies in die legeres
cum idem se fecisse posse negaret, petitionem suam confessioni
in summa ita fatui verbositas facete responso
consumpta est.

Deppersducat uxorem quandam haud satis forma
valitudine et mdme opulentus cuius etiam estate
adversa ab uxoris parentibus duxit fratrem amicum
quendam rogans ut semper dicta augeret ea que
ab se dicerentur laudante uxore tunicam qua spon-
sus erat se aliam pulchriorem multo genere
habere dixit. Tum socius prorsum aliam etiam

inquit duplo preciosiorem illi. Si quis asseruerat agrum se
fertilem et equas possessiones haberet, se quidem
totum oppidum possidere ait. Qui victum suppe-
ditaret non indiguisset inquit se prius et alteri predii
quo illos multo elegancius exquisitius pulchriusque
confectis. Deinde ad singula que ab illo iactabantur
se prius duplum conferebat. Cum vero pararetur quid
videret sartore hortaretur ad dubium, non bene se
inquit ille estate habere. Hic se prius et solitam
iactanciam servaret plus multo quam dicat est
inquit. Nam estate male se habet et multo peius
hyeme. His verbis cum risissent omnes levissimi
hominis iactancia ad fabulam laudem quesita
debitum stulticie premium tulit.

Doctor mediolanensis indoctus et insulsus ho-
mine qui ad capiendas aves rete novum construxerat
rogavit ut se quis videre cupiebat ad capturam
aliud socium secum duceret. Amicum accepit et ho-
spitibus conventis in novo rete statuit ea condicione
ne verbum faceret ne aves terrerentur. Cum autem
multe plures convenissent stultus ille ex aspectu cla-
mavit maximis verbis avium multitudo adve-
nit? quibus illa audita voce defugerunt. Increpatus
ergo ab aucupe silencium recepit. Aves cum ite-
rum convenissent ex questione stultus verbis latinis
aves pervenissent inquit existimans a se eo latine
dictas aves minime intellecturas. Iterum fu-
gientibus avibus cum auceps captura fraudaretur
hortis in eadem complorato increpavit. Cum
alter inquit latine inquit exeunt aves existimavit
doctor ille non ad sonum vocis sed ad sensum verbo-
rum que ab se intellecta voce aves diffugisse.

Cassianus senensis vir doctus erat jocosus . . . mutato.

statu ciuitatis ad popul aprua ferraria se con-
tulisset accessit ad eum consulendi gratia ciuis q-
dam senensis s[er]uidi ingenii contra q[ue]m pane-
ros senas sedebat Commisit apertis dentibus rep[er]tus
Cum in aqueductu illa[m] statuam posuit ille p[ro] q[uo]d
ciuius gratias agere posset fuit pollicetur et
aliquid se passe ad sartoriam ostendens subderet
ego s[er]uum decorepe prodes status cum pasquinus
Commodato recepit id corpus inquit cor tuum q[uo]
similes eorum qui primum egrediam[ur] facere tan-
tum homines castigauit

Finis feliciter baptiste

Cum quedam testamentaria tractabatur Venetiis apud
iudices in certa curia secularis Aderant ad-
vocati pro utraque parte sui clientis ius defendentes
Alter ex procuratoribus in testem sue defensionis
attulit Clementinas ac Novellas super ea re
referens Cum collitigantibus respondens quod
tibi ea nomina ignota erant, paradoxe ad Salo-
monem Venetum contraxerat tamen velut in
advocatum vestris, inquit diabole tu nullus pro-
curabis coram talibus quod feminas in
pudicas et tuas meretriculas producere con-
tra presentem vel aucteris appellari putavit
existimavit quod ille stolidus Clementinas
et Novellas non leges sed feminas nomina
esse quas ille pro concubinis haberet domi.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Doligamus magistri adolfi feliciter incipit

A vicio docti fraudes dicam muliebres
Equarum fraude nemo cavere potest
Opto placere probo cupiens huic edere quem
Lectori fraude femminea que fide
Fabellas extrius quasdam coniuge glisto
Ut vobis hardquibus sibi caveat
Sicut arena multa maris sunt sydera multa polo
Multa sic fraude femina prava viget
Finis de fraude dea prime virginis infans
Assit quod meam proram ne primat unda maris
Esto meus ductor dans faustum tenere portum
Cuius mellifluo munere mundus ovat
Hoc tuo ductu brevi scopulos maris alti
Tutus da solido fingere metra nova
Lector condoleas scriptori carminis ullam
Si mendam videas dormitat in media

Ac liuoris atris vigilet coraq lune
Que purgat sinna carnis omne putris
Meus erat quidam cui pulchra virago
Hanc puro pure ne liuat hec alias
In multis viridi residet hic cespite quodam
Luce petit mlr robor a dne piri
Vir favet amplectit modo robur ubique lattis
Arbor adunca fuit qua latuit iuuenis
Amplexat eam dans basia dulcia teram
Incepit tole vome cum proprio
Audit vir strepitum. nam crebro caren sensus
Ving in reliquo nosto vige solet
Heu miser clamat te ledit adulter ibide
Conqueror hoc illi qui dedit esse michi
Tunc deus omnipotens qui condidit omnia verbo
Qui sua membra probat vascula vel fictili

Respiciens arte muso donat illico fallax
Esse miror cur tanta fraude nocere cupis
Heu mihi quamque fraude mihi mala varia prodes
Inmemor iura thori non tenet illa viro
Alterius segetes semper putat uberiores
Non consimilis ubera maior est
Alterius thalamo mala credit esse superius
Quadriiugis sit prando nil valeat que thoro
Percepit illa viro vultu respondit amari
Magna dedi medicis non tamen cura fuit
Ast vir lustra sua satis unda petebat apollo
Candida splendescens stirnia luce mera
Tunc sopor irrepsit mea languida corpora quod
Sicque insonuit auribus ita meis
Ludere cum pueris studeas in roboris alto
Prista viro dabit lux ero crede mihi

Rd fori domus redo ti munia lucis

Contulit. ideirco munera redde mihi

Credidit ille fidem mulieri de pretiis

Que sanus redit mittit et omne nephas

Esse solet nullum peius muliere venenum

Sustolit hanc adamat vir alter eam

Uxorem quidam thalamis generat unus

Que satis infirma contulit illa viro

Dicens veste stringit stragirica modus

Memet glisco ne stringe fanere viri

Hic fanethet surgit telam sic grutat udit

Et pelvi pruita que rapiat pluviam

Cum que zelotipos hanc que dilexit mire

Ludos incepit per teneros veneris

Comprimit hec telam cito quod strepitus his stilla

detestima adolebat
Tota cupido nimis pallida torruerat
Mater eam timuit i[n] ista peste grauari
Querens cur pallor infixit faciem
Se captam referens nimium pueris [illegible]
Cur hoc celasti filia cara mihi
Preans natura potens in gulae [illegible]
Volt genitrix nate curare inde parum
In ingulant epulis [illegible] fuit [illegible]
Ipse in mensa fercula multa tulit
Hic bacchus salit auro sapit [illegible]
Se fessos humeros mensa tenere docet
Inde tum cenare volt luxuriae [illegible]
Ut [illegible] veneris utitur [illegible] nimis
Alba citat adest facit illis noctem [illegible]
Hos citare ea citat atque iocos teneros
Indulgent veneri nisi fortuna maritum

Ad tectum ppꝛiu̅ quo sua sponsa fuit
Hic tonat. h' surgit z poste ēpaclā lavat
Non anus astuta conde quit paridez
Cogitat et rperit artem dat ei pretioz
Ipse sta q3 tacens atz tene gladiu
Terruit iste tacens sponsu dum q̄ritat
Astat cum gladio. porg ait sbito // is sit
Quidam stratilates cornutos hunc dae
Anb' ido ques yt angulum | morti
Hos horrebat ad hos tenet hic idcirco invitanz
Quae vir istos condulit huic vetule
Nescius hic fraudis sit p regi h' grad mag
Sit ti laudes primipotentis apex
Quibus q3 probus oz fri confire simaimen
Gratulor in dno ihu pte residere
Nam qui unicae pt no fat is punit
Nos deus et minus grande reddere deo.

Audi q̄ fraude decepit fera sponsum
Heu quot adh' respirat q̄ b3 verbe pares
Lena dum pdit frez castigat et om̄s
Vires enervat corpis illa tui
Egregiaz frustat aiaz. fur ubi cito fautes
Consumit q3 dies sincopat hec hoīs
Dum xpo fuit divina luce potiri
Post hanc finit dabitur merces fanet ea
Hic iusti dei dat ingia pastua iustis
Hic nitido iubar verus appollo micat
Hic est ppetua. no hic allecto megera
Cunctis sua ppria mād dolore quint.

Alia fabula

Gaudia vir iustus donas pfata mereri
Dulce solid prie deserit atz thorum

Pro nerna vmeat ad sti limina petri
Huic matrona fuit probria pulchra nimis
Partens huic volt9 · et est nimis emula
Sunt nivei facies huic ut appollo dicit / dns
Cum bella facie citarea gerit mala bella
Vincit ipsa venus a facie rosea
Viri subiecto ibueris nama pudor
Cum forma · qnis rara sit illa seges
Raro pudicicia · ad forma sunt in eode
Sbeto thais effugat andromachem
Helena penolpes in allecto tolle sedes
Illius in plio colloat et vener
Ista die quadam consuetes int ad edes
Cernit a quodam pube sponsa proba
Sauciat istius cor et vires pulchra virago
Huius languore cepit amore paris
Fama vulta paris rapte legat in lieri

Ut vir credat eam emittet sibi lacrimaz
Ut opus suum illa perficiat et inde credens
Se bis senatam retulit illa viro
Exultans satis hic deus benedictus in eum
Qui tibi tam pr[illegible] contulit amicitiam
Sic vir deceptus mulieris fraude maligne
Hanc igitur fugere quisque sibi studeat
Femina queque mala flagrantis janua lethes
Est et seloruz sera fregit ea

Vidua
Ire vineta volit mulier putat hunc fore
Vite tenens aurum mox arat et puellas
In manus dat opes ipsi tandem petit illum
Ut donet veneris basia grata sibi
Haec jocos veneris studens iste [illegible]
Hunc docuit mulier quam bene placet eam

Non sit in thalamo saturnus amphitrionis

Lusus cum venere publicus ut iste fuit

Tempus artus luxu venus ancilla mellit

Inde citata mala fellit eum subito

Est locus iste brevis baratri quod tenet pungit

Et corpus ingis mox adolebit eum

Vermis edax algor pedor pix nox quod sathan quod

Effugit pandem ne in tenuibus modicis

Luce virum clara spolians rauca prox

Nam vitis fronde stringit eam communem

Vdea seta nimis o monstrum communis alti

Nutrit grande scelus ipsa pinendo communeque

Cur primis hominum exaltando neronem

Cur mechus saluat hunc complando virum

Lumine quassato dolor ingens inredit in

Fomento lupit accelerando domum

Iste vibrat bifores · mechus lodice grabati
Hec condit · valuas pandit et inde viro
Ipsius redditus [illegible] quesivit et ille
Ordine rem referet · hec lacrimas que pluit
Hec astuta nimis paridem salvare cupisses
Cogitat et fraudem reperit illa cito
Proch dolor vivus vereor quod lede quat
Non modica peste hunc ait [illegible] reliquum
Namque [illegible] totum corrupit morbida balas
Huius limone sua fedat apostolos [illegible]
Sepius audivi quod [illegible] ingereret
Tamen quod [illegible] ensis eis habeat
His de pane caro xpi sit vite quod sanguis
Placat deus hunc cogit hunc quod sathan
Ergo tamen hunc [illegible] sanguine dio
Stene bonum mandat maculat · [illegible]

Taliter ut posset quosque concludere sponse

lingit querit

Sive oculo lambit · querit et ille fugam

Mechs salvato nunc spreto cuspe furente

Amphion hec aries non stimulet ait

Nam satis verbis saturam pluribus illam

Quod salvare queat sydera clara polus

Omnes ystius fraudes audire studentes

Ne vos seducat femina cingigera

Thais amore caret iuvenem non sinat amor

burse amor pecunia

Iste bonis viget hec te quod carenta perit

Vir le lucri cupidus longinquos venit ad

Hinc uxor casta remanet sed quod pia Lindes

Hanc spreti caste genuit et inde recedit

Hec veneris ludo neque ege diu Leius

Ceruleam faciem verus hinc conspicit et

Lucifer turma cui non quit fraude nocere
Hunc mulier fallit vulpida fraude sua

Alia fabula

Callidus alter erat iuvenis nitens ab de
Uxoris fraudes. hunc sapiens docuit
Ut strueret sublime sibi conclave petrinum
Unum postium condet huic absque foris
Ille velud doctus sapientis gravitatis
Consilium credit pelle posse dolos
Dum desint ob causam luminis lucis
Cum ferro solido claudat ipse fores
Ne queat exire mulier. stetit ante fenestram
Et tristis videt egregium iuvenem
Nunc stat interius risus venator amoris
In mundo quem quod ipse videt ducere
Exterius dum pulchra videt monet introire
Cordis per dominum fallit et ipse suum

Quid est quod ... venator amoris ... ipse ducere ... clausa ... ad ... sed ... claustra ... vidio ... t stringit ... fina.

Pagina sacra refert / atrox mors sepe fenestras
Speculas intrat non referes ideo
Hunc iuuenis nimium mulieris (infirma) viscera torquet
Ignitis facibus fluctuat atque dolet
Voluit ingenio qua sponsum fallere fraude
Nec queat iuueni basia grata dare
Ergo diem pensat et statim reperit artem
Qua voluit proprium fallere fraude virum
Sub ceruicali (puluinari) vir claues nocte recondit
Omni. dat huic grata munera meri
Ut fiant sumpta bene dormitare marito
Sufficit recreat languida membra sopor
Absque modo sumpto bachus nocet accipienti
Et sumptus modice dat melius sapere
Plena dolo mulier mox dormitante marito
Subtraxit claues abstulit inde viro
Clam reserans postes quem dilexit petit illum.

Velle suo nacto cum stat illa domus
Vir secum pensat hec ad quid donet hiatus
Unmod tanta sibi forte cupidis citat hanc
Inquadam nocte se plenus munere bachi
Inxerat et sompni · surgit et illa thoro
Exerre iocos gliscens veneris velut an
Vir surgens postes claudit 2ia redit
Hec clamat velud ignorans quis qui stat illic
Fecit rudit sponse prout veniam
Parce prout reserat seram ne me gemis alter
Confirmat penitus et moria borea
Cum se pctor dicat peccasse meretur
Ut a summo pre det ei venia
In nocte vispilio veniam questivit et ille
Contulit hunc orbem quod cingit atque polum
Et nunc stelis pelei venia dedit metet equa
Hance dea venia pagina sacra sit fert

Ergo mihi pte tibi q pateat deus ipe
Et donet meritu qd sine fine viget
Aspis ut iste suam vis eius serat aurem
Eius cognans ista iferre volens
Addidit ista minas huic se saltare mia
Infimu putei ni reseret hij fores
Vir reserare negat statim videt illa lignu
Inmane ratem piciat imputeu
Ingens rupta lapidis q tenuit illud
Et dolet in flumie hanc cecidisse putans
Currens veloci depessulat ostia cursi
Hanc salvare volens ad patulis stulis vrnis vitula
Hec tygris adit ut postes possit adire
Hos patulos fallit talit illa virum
Obire consolidat valvam petit hic stat aires
Hec sponsa proba ad salibus q dedit
Sed postq phebus in abisum rapuit egit vmb

Vt pro dona sua flectere posset ea Simonia

Nam regum corda flectitur munere petri

Sedes peccanti munere dat veniam

Dat quoque prelatis · dat honores · dat pontifficatum

Judicis excecat lumina gaza potens

Calcat virtutes · sublimat et illa scelestos

Dat genus et mores decipit illa probos

Par unus ad inferno sectatur munera · proch proch

Cum sacramentis venditur ipse deus

Sunde nunc neque adamante munere mecha

Non potuit sobriam flectere quoque modo

Agnitis iaculis venus huius viscera torret

Sic degit miser hic pallor obit faciem.

Tumoris adiutrix aug · hinc decumbere cogit

Pallida sunt ora cur nimis illa rogat

Hinc medicine pudet instat magis et petit illa

Vt morbi causam insinuet ei

Wlnera nemo pt medicina dare sanare medelis (above: plaga)

Sanat apposita bn cohia docta manus
Huic vetule qz qnu se dicit mulieris amore
Captiu tamen qnuit viue q nequeat
Gaude sis hilaris ait isti demone peior
Femina namqz facit q sathanas effugit
Femina negocia vincit qnqz oīe barathri
Peior sub celo bestia nulla manet
Esto securus eius amore potiri
Arte mea volo concito crede michi

Per triduum tu nō tamē donetis alimenta (above: cani; arctum)
Isti ieiune sepe feretis amicum
Esuriens canis est id qnuit sit amarum
Escas insipidas esse facit qz fames
Consumpto sepe fuias canis ymbre madescit
Querit anus sponsam qz paruis hic adamat
Sponsa canis videt flere quit lacrimarum.

bar si opau

Ponit tunc querit cur genuit ca carnis
Ebrea vult angit iste demonis arte
Hec mea nata fuit pulchra pudica nimis
Quam pueris pulchris nimium delectat amore
Accepte muneribus hanc corrumpit vir iniquis
Hoc dolet alma (h) opus (dei amici) demonis poblice flecto
Rusticibus infremuit ad lacrimis pabulum
Ut contemptrice veneris simulet tenere dicta
Ne reliquie tempnat eius opus vel hec
Cum iudex sentis non vult ponere causam
Semita peccandi tibi dabit miseris
Applet unius scelerum terre ministros
Passo peccatum labiis itque scelat
Aspiros recipit hoc per spem ydola nate
Attribuitque canis gloria magis lacrimis
Istis audit simplex sancta casta

Conscia mens sceleris crebro pavere solet

Se querit vetule spreuisse cupidinis arcus

O q̄ grande nephas hoc ait est vetula

Consilium sanum contempnit nemo discretus

Ergo meum rectum propere consilium

Antidotum grandi tibi spero esse salute

Plasmatore pio qui dedit esse mihi

Par mechi nolle tu ne nimbe forma

In canibus est proles est mea versa ione

Hec decepta dolis iussis in heris obedit

Ne sibi donet effigies catuli

Namque suam quis volt defendere salute

Ut natura dedit hominibus atque feris

Querit anus puerum qui flamma succedit amoris

Hunc ducit meretrix pessima iungit eos

Sanguis non aliqua letheis bestia tantis

Venit plena dolis femina prima velud

Flammivomo iubar repit obire solum
Et phebum rubeos pronus querit eos
Cum palmis dextram simpliciter cum fugat
Conatat assines her accusat quod maritus
Iurans iste meus femine nocte latet
Deserit ipse thorum fugiens querendo lupanar
Nocte sua quod nephas alligat illa viro
Assines huius tunc corripuere maritum
Pro tanto scelere casta putatur ea
Heu vicium regnat virtus pessundatur anima
Nulla fides quia iusto iam datur ymo malo
Calcatur virtus scelus undique dominatur
Iusti iudicii linea namque perit

Alia fabula

Vir quidam simplex rapiens in nocte sopor
Cum mulier sua credit adesse parum

|| periphrasis

Cantitat omnis mulier iam mechus ad esse videtur
Her ait in principio par iam prima paris
audit
Prepit hunc iterum palmis palpavit et hinc
destruit in
Intellud fore sentiat hic aratum
vade
Exultans dixit vere ter iam sponsa lucrata
Se lesum dicit her peste fore gemi
adulter
Hunc huic committit querens iterum de lumine
statim loci
Her subito surgens hic intellud quod locat
Vir veniens et repetit intellud querens ut mechus
amaris
Et mulier vis me pati hinc aridus
Affines mane mulier post convocat omnes
Dicens mi pater scandala nostra post
Tunc vir eos in pedibus rogavit amice
Ut donent veniam pro meis ei
Do veniam tu nix ait her dum non etiam tanto
Si repedeat de scelere veniam lacrimis
Flam quicumque petit veniam lacrimis post danda

Est ut scriptor testificatur apostolus

Alia fabula

Omnes audite referam michi quoddam
De quodam iuvene quidem gerens angustias
Huic pater assistens legis suasit inhibere
Ne leve possent illaqueare prolem
Tam ferunt lena coaguid turpia fari
Sepe fruit iure iuvenes ut pote crebro liquet
Angelice natus intensus pueri amore
Et voluit binos semper here thoros
Huic pater o nate tu noli seruere sanctum
Consilium patris sit una tibi
Semper volt duplici hic fulgere gbatum
Se credit posse militans iuveta studiis
Cumque tandem patris pius inquid en ecce
Esse thoro rupto temporis articulo

Appulit pre s ius nato cirgo sociatur
Et ua sanare nequit curibus illegis suis
Eius equus sessus iubz hec complere dieta
Ille labore ligz lassus mecus q piger
Anno completo cadit infirmus lupus atrox
Assunt cursorili de nece sunt queruli
Hij dicunt laqueo quidam flamma perimendum
Esse lupum tumulis hij tumulare volunt
Hec dicit penam se nosse magis tenuletam
Qui perit duplicem semper in ore thorum
Compelit ut mihi mala stare q solum omni
Esse dolo plena pro nece det ei
legitimam viduam curibus fanis q̄uod
Esse refert credat quilibz ipsa mihi
Pena necis tristi hoc vende se adunet
Cor sponsi fraude qua hz illa nocet
Querit unde lupus se nelit ducere sponsam.

aut posset vindon.

Ut possit vitam glutinae suam
Nec mora raptor eius fertur sponsa de dicte
Talia se nolle ducere legitima
Maiorum penam educere uxoriale
Tectibus uxoris non fruat meretrimus
Carnibus infestyne morte retibus volo fore
Pura tende penetra cum muliere lui
Femina pura vere stro quod spondeat omni
Mors tristis subito femina crebro noceat
Femina letale uxor ferit atque plagas net
Cum quibus iniciit corda patris solidi

Celebs quinque inivit domina plus
Nullum tam sobrium credo fuisse pius
Tartareus coluber hoc dispensare cupivit
Nunc ut bilis manet quod serat
Ut fallat iustos per dexteras satagit tenebrarum

Artibus innumeris persequitur quoque pios
Qui casum passus comites volt esse diuine
Fratres hic patitur in videt ergo bonis
Sedulo conatur ut possit fraude subtile
Hos fraudare per nequam arte sua
Inde videns vetula quondam pro propita nequam
Hinc iussa fuerie tristitie quoque nota
tetrad Hac satrapam tetrad que sit nubilus eius
Voltus perquirit ille refert vetule
Lucifer emisit me mundo quadrantur
Tartareo generi iussat ille mihi
Legitimos binos quos firmi connectit amor
Nodus ut inter eos conspectare soluit
Ritus Sarracene Namque mihi talis est ritus quos nocere
Passimos fraude fallere gliscit bonos
Quin fero spolium me princeps ut honorat
Nil quoque ferens pervenit scorpio tergo ferit

Ihe multis herus variis mitat dire stigis

Fraude mea si non fallitur ille thorus

Hoc obtemulens gemit dolor inficit ora

Hec anus intonuit · si me diu vinus ere

Utile consilium comito dono tibi

Nam cognostis et est mala quos pervia flectit

Ergo da munus dissociabo thorum

At oculis etiam fons fluit ergo meis

In vetulis varias artes cognosce latere

Arte sua multi concordia sepe facit

Longo consilio que vigit / breve posse

Ingenio floret cui brevis etas datur uis

Hiis dictis ore demon reddit alacri feram

Era sua cupiens nancisci femina fraude

Legitimum querit dissociare thorum

Ut fuit in luco vimina vimina scindens

Dorsos ad vitem inde ligare volens

Fuit ... p ... [illegible]
... ut ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
cumulari.

Hec anus accipiens crestinam cum farina
Visitat inde virum ad lacrimas inferens
stulte vir
Despicis, es stolidus omnibus bonis egenus
Tanto sudore corpus cruentans
Nam tua legittima veneris iam sudat in actu
credit
Que reserare parat conuiuam nocte tua
Crede mihi munus quod carnis contulit illa
Ne tibi narrare quod tibi nunc refero
Hunc vir consulit illa prece supplici pulsans
Ut sibi ferre velit utile consilium
Hec ait in nocte fingas tua membra grauata
Esse sopore tua colla feret calibe
Hec abit et sponsam petit falsare laborans
Huic dicere te modo vir tuus ipse laborat
meretrix
Hec mihi lena naga dixit cum quam fuit ipse
Hec dolet auditis rebus indiciis
pulchra
Et comis dominam lacrimas fluit uberiores
Hanc rogat ut sanum conferat auxilium
Huic in nocte tui tumens reuiue respondit

Iustino ... / ... [illegible]

Affert ang. z inde fert auxiliaris erit
De capulis positis mile dispedit iniqua
Letatur factum fraude fuisse thorum
Ecta nec mota nec non tandem completa
Ut p annum spacium triste fuit lolium
Et fessus sudore quem sperat pet edes
In visis oculis conspicit ille suam
Hostem nempe suum bu nemo videbit alacri
Palpebra velut rebro liquore pluit
Cogitat hoc dominam vetulam pro vera tulisse
Ac eius visus fonte ab ymbre madet
Ut doctus fuerat se tempore fingit oparo
Vir fore sopitum naribus ac strepuit
Hec reserare parat sponsi de guttere crimen
Ut sibi commisit plena dolis vetula
Percipit hanc sponsus z non modicum stomachatur
In mensis sponsam verberibus qz domat
Quos deitas nexuit hos dispertiant crimina
Hijs factis vetula postulat era sua

Hinc baratri princeps verbo reddit alacri
Non quia feram palma muneris era tibi
Ad longum tortum lethea peste rimera
Vincit vetule qua dat hinc premium // peior
Hinc verbum vulgare sonat mulier mala
Esse plet sathana plus tribus ut legit athar

Sermo de fraudibus mulierum
in generali

Dentia pro re viro tante quia iusta
Mulier quia sit pro nugis era sua tendit
Non sic piscimulus hamo vel texta sagena
Ut iuvenis capit femine pestifero
Nec per decipulis falli potius lupus atrox
Nec volucris laqueis ut capit hec iuvenes
Peste quoniam mulier male decepit prothoplastum
Unde luem traxit cosmica progenies
Ostera medea fera pessima fatma gerundis
Omnis femina doli tumba cloaca luis

Cur sponsam uisam samsone robore pleno
Cur ungaros pelle te medicante rabunt
Et salomo etiam qui uel sophia beauit
Dogmate decepit ydolatria letans
Cum talis salomon rapit a muliere malus
Quis plato poterit fraude carere sibi
O fortis dauid mulier tua uiscera torquet
Unde tuus mors crise serat plus
O celebs felix pius sola salus genitoris
Quem fratrum liuor uendidit ere grauis
Cum dulcis plange lacrimarum fonte madeste
Femina namque grauis carne te cruciat
Proch dolor ypollite uir pariat adulterum mea Exclamatio
Te quod non pati casta dyana diu
Filia loth propera mediam comple dietam
Prudiuis clamat te bis theologus
Primo sapit mulier tandem quasi scorpio pungit
Nam dulce labium pena dolor sequitur

Fcis pro faste rcepta lude metho
Dat meretrix, fingit longeuum, huic lue
Janua tartarea mihi mala thartea grandis
Demonis est auceps qua rapit ille reos
Non ita musca cadit quam venit aranea tela
Atque concupiscis ut meretrix viri // festam //
Circinat hec viros veluti leo qui querit //
Non ut allauda sed ut noctua querit
Sero vigilans toto donec valeat rapere
Hunc cum loculos evacuare querat
Si confert munus opus eius laudat eundem
Huic spondet firma federa vera fidem
In mulieribus fides est precaria transit ut umbra
Debilior tela quam facit aranea
Nemo placet post hunc nec pauis optat eorum
Sed plus qui dederit placet plus ille sibi
Nemo placet sponso nisi qui nummis mare clangit

Hunc adamat semper hunc quoque placare studet
Huius icimasius fit fama ere munere
Deserit hunc alium iugat ut illa sibi
Istius fornicis qui sunt enatuati
Algidus huic fit amor qui fuit ante calens
Ludicolas veneris frustato decipit ore
Insidiatur eis ut lupus agricolis
Non solum meretrix corpus tibi tollit et era
Sed tollit fructus spiritualis opes
Ut fastus clarus sathana fit pamphilus
Sic de te si verterit lucribus quoque fiat
Et mortis puteus est alta lacuna doate
Et nisi spelcas ar naga quoque lupa
Lena sup illud gerit ar miatid que pugets
Corda virid torquet impias patribus ea
Non ita mortificat visum visus basilisci
Ut lene visus exanimat iuvenes

Non plenum iuvat arte res inficit illa
Sed res artificis hec violare solet
Illius gustu vinearum sunt pericula mortis
Vlmus letale tangens dat lupule
Illius labrum crebro torret velud ethna
Viscera tangens hec adolet subito
Sicut quas qualis stipule iuncte cum caminis
Ignis flammivomis devorat has subito
Sic quod nuda caro tangit in interiore
Alma dyana foris urit hinc quoque intus
Habet mentem hominis que vis caro non violetur
Nil caro casta iuvat mente fuerite pari
Non dabit premium fuerit quamvis pudica
Carne nec in mente virgo manere studet
Mente prius nisi corrupta caro non violatur
Ergo stude mentis virginitate frui.

Pertere q̄ poſſent bn̄ troreſ ꝑ me
Non datᷣ aureola virginitas ei
Iuuenes nemmis volent meſcere carinas
Cetꝫ odore ſuo pyſciculos laqat
Sic q̄da mulier ſtolidos iuuenes citat ad ſe
Vt qat illorū ſe ſatiare bonis
Eſt dampnū dulce mlī confuſio ſponſ'
Inſatiabilis eſt beſtia · pinguia freqūs

Prauum coniugium · solet aspidis esse venenum
Casi naufragium solitudo frequens
Vas est meretricii turbinis edes
Ferali morte peior esse solet
Et quid plura loquor non viuit bestia peior
Credo sub celis · ut bene dicta probant

Si stelle scribe · pelles celum · maris unda
Esset incaustum · nec cetera cuncta sub orbis
Sufficerent plene mulierum scribere fraudes

Cum quibus illaqueant corda modo iuvenum
Non poterit plene referari fraus mulierum
Quamvis lingua foret omnis arena maris
Ergo loquor modicum, licet omnino sit ineptum
Plus prodest aliquid quam nil inde loqui
Que careat fraude vix raro queat reperiri
Hanc ergo fugias liber ut esse queas
Si tibi se negat vel si negaris eidem
Contrahis inde luem deterire crede mihi
Ex pure contrahit labes. ſit commendare
Unde malum trahitur crede mihi iuvenis
Corpus res anima male perditur eius amore

Si sequis. fugias hanc ideo inuenis
his/odium/ cedes/ morbus/rixa/ febris/ fames
Principium venere sic ubique liquet
Hanc ergo fuge cum toto mente nisu
Ut nolueris laqueo/ ne capiaris ea
Illius in cunctis fugias. uel eius ab hore
Ate spernat ut pute taxus ape
Odefes cereris opi studeas inhiare
Atque fori causis. piscatulis que plagis
Permi catulo nisus sectae dyane
Et suis pluuestris cuspide lesa cadat
Pisci piscina fodiatur/ vomere terra
Plante planta tempore quoque suo
Insistas marti tyro/ ne dura medea
Te tenuibus laqueis illaqueare queat
Vepribus et spinis terram purges bidens preceps
Ut flores lolium ne te turpe fimat

Calcatro ne capite invenias repat in eccles

Nisi sibi insistat vomere vertat humum
Semper agas quod utinam ne filius ire
Inveniat pigredo te tibi quod noceat
Luxus enim vanus requies generat alma parens
Si labor affuerit luxus abire solet
Nam pessimus requies fomenta ministrat
Sed solitus inserit pullulat omne bonum
Absque labore domus semper vacua et ignorant
Desidia in fibras serpere crebro solet
Turpius aliud molas eripere vite
Cur ratio prompta desidiosis eras
Eximia requie reptat serpentissima pestis;

Et veneris vomes q mala multa parit
Et requies longa corpus prodiga nutrix
Pesti corpus amolubae plet
Ob fustae plet requies trarita metalla
Ex nimia requie deffinit egra raro
Spinas et tribulos pfert multum agellus

11. Pullulat ex culto messis adulta solo
Sic mens giro vaga virtutis feia vellit
Labrustas qz parit pot et ipse perit
Vita labat inueniis in labor e requiei
Insudare nimis. sit labor ergo comes
Virtutis pene hoim labor irrigat almus
Sirrat et horcolo ronaliae studet

Tota phalanx veneris tonat [et] ab ede recedit
Huic labor est hostis et fugiat hanc ipse
Et bacho cerere cessit venus et sed vincet
Assumunt corpus aggravat hunc hominis
Hos ergo fugias tibi ne corpus deneget
Extrahe lingua rogis concito flama peribit
Olim cum cererem bachum quam bene vidi
Inde nota fuit carnis amica venus
Algescunt veneris arcus vires tota moritur
Deserit hanc qui liber et alma ceres

Sed quid plura loquor: veneris tristis medina
Est fuga sed ... labor parere sepe abis

Hec tria corde fido retine ſ comite velis
Hac idem n a melior n a medela dat quereris

O alma
Mulus vdalrice diuini to dicis
Que fouet in gremio ptra ſuo
Septenas natas td mr ąulis pna
Ex quibz [illegible] nata pluima natad
Non aſpernais lac ſimme nacq potiris
Oplidis epulis mentis ad alta means
Tu ſtinaq clericor doctina ſtacentis
b Vt fontis ſtatebra rino grandem pluit vndaz
a Si clerobg ſr donat appollo vbaz
c Sic ſetis ore pia dogma qd leg
Moribg es ſenera ſ corde plato ud uliſſes
Non ut arundo leuis q vento ipe trahit
Sumr es ariſtoteles ud mir paulus helias.

Pristus et secundus nunc es appolonius
Rursus factus in tabula nove platonis proros
Sum decima pars quam nihil esse solet
Virgilii calamum sequeris quoque lucanum
Carmina cum finges tu vinces ymno flores
Nobilis egregia caput austrie magna vienna
Que multum clerum continet in gremio
Cui gaudet ibi vario de climate mundi
Te querit. cernis ut pote fontis aquas
Errorum tu corda satias cum fonte salubris
Doctrine flumen ut pote pisciculum
Ut polis est caput austrie quam regis arte salubri
Sic caput es cleri dogma ferendo pium
Diceris utriusque ultra quam stando tuum
Humanum. velud nomine certe patet
Pronus affectum ullus qui finxit isto
Istius exponit pretitulatus ut is

Exaltare tuos tutulos qui mitif ille
Soli firmosis lumina dat faculis
Te peto corde pio firmas ut multa scripta
Ad te ditem paupe fonte fluunt
Accipe discipuli munus tam mile pius pusillum
Namque solet pauper munera pura dare
Omne lima lustrat tua labem candens huius
Et purget veluti scoba domus inertis
Hic meo sisto stilum hic ab inope filum
Nunc completa vdsus e namque dicta
Annis millenis elapsis tri que centenis
Nec non quindenis adolfus ferat extensis
Ne merces dominus det hunc cuius bonum fini
Et post hanc merita det ei sedem bene letam
Luge que planie mit durat quibus amen
1466. basilee per fratrem an pinsitatos manu
Flebilis cuolui in que vindicta placet

Sed no(n) en(im) v(er)mis condicione · si moriat(ur)
Omnis pena levis q(uam) montanea fiunt
Mors igit(ur) vivat(ur) luctu(m) diu sc(ilicet) illud
Sit mendica manus no(n) inveniens misera(n)tes
Esto si quid ei det(ur) modicu(m)q(ue) malliq(ue)
Pane no(n) comedat n(isi) q(uem) dederit putre(m) grand(e)
Non carnes n(isi) de vetula sue sit leprosa
Non pisces n(isi) quos de(m)endicet undiq(ue) vector
Non vinu(m) gustet n(isi) sit ut pingwe ut acre
Tussiat et(er)ne ut inutat(ur) gutta fatiget
Febricat atq(ue) crisi · si sitis insanabilis assit
Assit frigus iners sedet intollerabilis estu(s)
Si possint sint ambo simul saltem q(ue) utrisq(ue)
Fletu(s) ei continuus lacrime q(ue) p(er)henes
Singultus subiti · suspiria crebra frequentes
Obstet alimb(us) distenta rigoribus atq(ue)
Fateat e contrario no(n) emunge(re) nares

Poſſit mox ſemicis deſendat tota cohorte
Nec ſpuat hanc etiam ſed glutiat euomitum
Nec veſtra vel aquas contineat vel venam
Vel pectus ſed continuo fluat ante retroque
Nam post tale nephas mala tot non poſſet ferre
Quod nunc ſufficiens poſſit conducta videri

Fris augustini patavini facta predic
sermo de corpore xpi etc.

Erat veterum sapientum auctoritas Viri Eruditi (M. T. ullum dicendi principem alios quoque sed maxime rhetores ut tam rerum agendarum quam etiam dicendi initia ab numine aliquo principali semper eorum suscepisse. presertim ubi grades materias suis officium humeris teneret. Quod quidem insignia a me imprimitur in hoc eruditorum et clarorum hominum cetu fieri debet, cum non me de parvis aut mediocribus rebus disserturum: non de mortalium laudibus non de civitatum ductoribus. non de oppidorum viris sed de ineffabili atque sublimi eucharistie sacramento dicturum animadverto. Quo quidem nihil maius nullum excellentius nullum salubrius nullum mirabilius nullum allatum est. Verendum itaque sapientum more imitans hoc dicendi initio purissimam virginem dei genitricem mariam sic meture dixi fore immo credam

Splendida lucifferum civitas super astra polorum
Eximium quoque decus salve sponsa tonantis.
O virgo intemerata animi celestibus imple
Ignibus ampliorum meritis prestes quoque ingenio
Summa recta poli duc mentes dirige linguas
Porrige sancte ... et verbum ... per hec ...
... ubi dat deus omne concentum.

Amplissima et pene felix gloriam me hodie dignissimam arbitrarer si hec tanta solemnia quam beati ... altissimi atque ineffabilis eucharistie sacramenti mea oratione celebria facere ac perpetuis laudibus attollere possem considerem maxime hoc in loco et insigni et frequentissimo coro quoque tocius consensu reverendissimo / cum pro tanti sacramenti dignitate auctoritate quoque vestra et imperatis ... atque ingenii imparis ad dicendum venerim. Non enim video quo pacto

tante rei magnitudine ferre possim, sed iudicio quamsito
acerrimo quod vires mee pro agendi operis incensitati infinite
quamplitudinem satis facere velim, quorum alterum quamquam
prudina in omnes et humanitate ac mansuetudine vestra
experta aliqua assequi posse confidam, Ita tamen malorum
preteritus feror ut non modo par quis quam assumpto muneri
prestitutum posse speraverim, Verum etiam neque
dicendi principium neque finem sumere inveniam. Nec certe
mirum nam in minimis etiam humanarum rerum discipi
plinis vel exornandis vel asseverandis tantus est labor.
tanta que difficultas ut nec dum poetarum quinque aut
oratorum facultati sed quovis ingenio satis actum putem:
nec tantum concessum membris quo quisque non dicam
re sed neque animo vel digito vel amplius nec comprehen
derit, Quis erit ille conatus tam incredibili tamque inau
dita natura preditus tantam quod rerum omnium cogitatione su
perhabundans qui de excellentissimo eukaristie
misterio rectorum ipse sacrificiorum supremo laudebilitas
in mensa quod que pelagus quo quoniam pauculum acio aut
cogitatione contingat, ne dicam sua quamvis esset amplis
sima omnium quod parcium referentissima oratione comprehendat, vel
exornet, Hic est infinitus ille ac late potentis
verus omnium conditor deus qui celum terram solem lunam
stellas angelos homines cuncta que condidit, Cuius nature
vim potentiam sapientiam maiestatem nullam etiam una parte, sed
humane vocis preciosos attingere sua luce poterit
Hic est nemus ille usque ad eum sine contemplatorum
si qua degustatione veteres accedere contigisset
nec orpheus ille deorum suorum equalis ac vetustissimus
Nec hesiodus, nec homerus vana que suis fabulis
fingenda componentes sese a divinis in moralibus que re
bus quarum scilicet minima delibasset a summo contemplan
di munere ad exarandas scriptorum suorum tempore vel corpo

Summa preceptorum ad partem compositionis pertinentium que ad ordinem et collationem spectat.

Ut si oratio annectat et nobilis et regibus magnificis et illustris crudelis atque inanis fur atque sacrilegus

Dignitatis rerum debet attendi ut que ea que dignitate non (i. gradibus) consistant prius dignis anteponat. Ut dicitur femine, dies ac noctes, sciende res atque adverse virtus et gloria

Ut verba non superaddita sint ad nil avendia quoniam vitare qui volet semper genus sive speciei anteponit ut feras gemini vocat leo- let que sunt [illegible].

Ut oratio sepius aut ternario aut in adiunctum aliquod vehemens atque egregium vel duo membra aliquod illustre finiat ut Salustius [illegible]. Galli vero honorem stuffecit, ad quam mihi mandasti quero omnia diligenter. Conscripsi omnia que atque potui accumulatissime, que magis diligo habeo premium, que vir bonus facit laudent omnes Pompeium bone vir in rebus subtiliter quoque decernendis fuit prudentissimus.

Ut oratio frequenter obliqua sit et a casibus incerta q structure incipiat. sed id quod casus superavit non lege antecedat sed preponat. Ex quo nemine posse ad eloquentiam accedere cassius nisi eum quem natura ceperit et arte instructus est hoc vir beatum esse vivum ab hoc beatissime vivendi compendiarium viam, ut tales simus quales ab aliis iudicari volumus.

Ut hoc relatum quod ut ad verbo constituat. Unde

tu ſolo dixit ut platone omnes in primis laudant q(uod) e(st) diuinarum cognitionum ad alios apparuit

Et relatiu(m) is cui d(i)c(itu)r inducte post suum diem collocetur ut p(ublius) affricanus is q(ui) cartaginem leges (et) omnes bellorum ſermones duces laude Et antea fuit p(ro)p(ter) ea apt. ... p(ro) ſtipendio ... primus appellatus e(st) affricanus

Et interdum et ſcriptum al(ius) interponat. Dubium illud primum ſit ne ... reddas obſcura ut nulla ſatis ... ſuos ...

Et interdum ... accelatio incipiat nullo antecedente ... ut q(uam) tua moleſtia e(st) ferenda ... incredibilis t(ame)n ... ſit ... abtis hoc dicendi ... eloquentiſſimi ... ut qua animi prudentia ſemp(er) exhibuiſti nunq(uam) dubitans omnia te prudentem conſultum facturum.

Et orationi iam p(re)ſtita gravius ... addat ut vir fortis ... p(er) adibit pericula et eadem impigre

Et immediata figa ... eadem ... inveniatur ... gratia ... adbus alla ... pompeius fuit vir omni facilitate par ... tum dignitate ac geſtis ...

Cuius ... figa fuit ... alexander ... ſimiliter ... ut ... in rebus ... belli ... geſtis ... gallus

...

... moderatus et temperatus

... loquens et ita ...

due res [illegible]

Et due disiuncte res [illegible] in dicendo [illegible] laude
ut apud Ciceronem tercio de oratore ingenium
doctrina preparate natura [illegible]
Et superius dico in partem predictam quam in [illegible]-
[illegible] ut quas laudas artes semper
amaui
Quicumque hec quidem [illegible] et similes sit
[illegible] sunt in [illegible] apud Cice-
ronem pro [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] quidem proponi [illegible] ut omnes ad
honesta facinus [illegible] quod [illegible] Ad
nos si tempestiue accessisset ut omnia nunc
[illegible] essent vnde [illegible] honesta
[illegible] placent Item est quoniam
diuina [illegible] sit Exercitum
[illegible] postquam [illegible] acciderit
Tollam a plurimis [illegible] Hanibal
a Marcello [illegible] Similiter
est [illegible] omnes [illegible]
[illegible] hostes [illegible] semper infestus [illegible]
[illegible] libertatis fuit Item [illegible]
[illegible] ut [illegible]
tam difficile est quod non libenter [illegible]
[illegible] abatum est
[illegible] plurimas [illegible]
Item est intelligendum in [illegible]
[illegible] sunt [illegible] deinceps [illegible]
[illegible] et [illegible] ora-
ne quod detrimenti accipiam et [illegible]
[illegible] similia et [illegible] latina [illegible]
[illegible] et similibus honeste [illegible]
[illegible] efficiemus [illegible] sunt [illegible]
[illegible] oratoribus et poetis [illegible] Con-
[illegible] Cicero [illegible]

[illegible]

primum vitium [illegible]

redhibuit ab[s]que proponere est quam [illegible] quod
male consonantie vitande et [illegible] ar-
bitror. Est vero immeta [illegible] nobis
cum vobiscum consuetudine [illegible] teneamus
et [illegible] iste abolevit
Quin dum posteros [illegible] plus in
ordine principale preponatur ponitur etiam
imperfectio alia vitii [illegible] parentes. Alter
relatio quod incipimus ut est apud [illegible]
tione secundo officiorum lib. ille [illegible] quod
fuit sapientis et constantissimi viri undique
consulendum putavi. Similiter vero oppositum

Studere ut [illegible]

ex ornate loquendis est cum [illegible]
[illegible] relato quod amplius est [illegible]
[illegible] ambages et [illegible] student id quod
ignorant operire magis quam declarant.
Aliud autem in moribus fugiendum est quod licet
[illegible] apte claudatur oratio [illegible] ratio illa re-
pugnat a superioribus preceptis [illegible] vel
consonantie alicui repugnans [illegible]
est [illegible] in infinitum cum terminatur.

similitudo

Ut verba rebus de quibus loquimur sint accommo-
data ne plus [illegible] quam dignitas rei
postulabit significare videantur. Nam
agricolam illustrem vel regem patrum
appellat non mediocre vitium indicat [illegible]
illic adhuc amplior illic angustior quam
rei natura postulat sepe utatur.

videre ut [illegible]

Ponimus vi significatione non abutamur
paucis quibus nulla similitudo videatur ut si
[illegible] appelles aut militem
sine armis instrumentum belli dicas
Interdum orbis [illegible] pro [illegible]

sit ad exprimendum animi nihil addit preter maiorem
[illegible] exprimendo ut animum ut perrexisse omnia
videtur et eadem [illegible] Vel sine ornatu
vel quod liberalis hominis officia sunt suscipi-
piantur propter omnia affecto

Item quod licet leta vis tristibus admixtis lett[...]
[illegible] utatur vitiosum est enim ad licet
tristi similiter [illegible] ex hiis quibus de volupta[te]
aliquid delicii [illegible] interdum [illegible] affectu
veluti qui inde ploratae filii exemplum affert
parentum qui exempla filiorum [illegible]
bus [illegible] voluptate capiunt

Cauendum esse ne quid huic simile quod morte
obiit [illegible] accedant Verum illi
[illegible] acerbior dolor infringit [illegible]
[illegible] mala [illegible] dire [illegible] pendeant

Et non sit nimis elaborata neque tristi
[illegible] sit abrupta potius et quantitatibus af-
fectibus [illegible] Ingenio [illegible] incidit [illegible] Mecenas ad [illegible]
[illegible] inquit Vale et [illegible] libenter respondit augusti
[illegible] aut illud inter [illegible] mouet [illegible]
[illegible]

Et apud eos nimia eloquentia suspecti
[illegible] [illegible] lesbia
[illegible] affert [illegible] sit [illegible]
nimirum [illegible] cum inquit Apud
iudicem periclitatur lelia Similiter [illegible]
tella [illegible] [illegible]

Fugienda quoque est tenera et nimis delicata
[illegible] voluptas non magna .
Et ab [illegible] sepius [illegible] incipiat

vero que est illud ciceronis ad lentulum Tanta
enim magnitudo tuorum erga me meritorum
Et vbi satis de rebus quibus dicimus serie
et preterea quid aliquid sensum terminabitur
verborum collige prosequentur sic erit illarum
quam bene dicendo narraui eciam complacere
eciam grata admittas
Et in laude interdum et quando eadem inter-
ponitur ipsis similibus et appositis dignitatem
regni sicut catholico et ceteris et Idem con-
tinuando alicui per quod maiorem affectus
tenuisti commendi supplicatum elegit
eciam est eciam eciam cetera.
Et ad sublimitatem interdum predicato pota-
mur est illud te velim et illud quod sunt
ceteris mihi est ex arte gracia impetrare possum
quibus indubie ex hoc velim prouole et
sperit proficias poni dubium non est
Et interdum sentencia in fine clausis po-
nitur est hoc scripsi arte nimia suavis
simus
Et non sit crebro gratis suis eciam impend-
ciando et omnia ambigue etate illu-
strius Nemo in fine notabili aurium
offensione quemadmodum potius orare audire
Et eadem lre crebra videtur repeticio ut
est tale pacte O tale tuta tanta ti
te tanta tulisti
Et dicto sequens non incipiat aliqua sillaba
inquidem precedens sicut ut ille dixit
Dum amor clamoris inter integer est

Item quod consequens sic incipiat a bea illa
inquam in finit precedens cum quod viciid
magis evidens est tum consequens di-
ctum primum habens illas ... inquas
... precedens finit hoc non ... ...
... O fortunatam natam me
con sule romam. Sed et quia hec viciid non
est ... dum si gravi ... ta fiat pre
cium hoc dicendi genus ... ...
Iugurtha ... ab illis ... reprehendit.

Abea illa ... moriae ... non
incipiant ut civitas ... regibus regit
regis amore felix est.

Non sit rara eadem ... reperitur
et fortunatorum optimorum ... ...
virtus magis quam fortuna laudatur.

Et hoc ... figura ... thema est dictionum ...
bus simplicibus ... et ... cum non ... ...
postea ad oratorium usus approbavit ...
simplicibus ... reprehendit ...
tum idest hec ... scriptoris legi ... ...
... plurali ... dicit post
... ... Inquirens ...
... ... complexiones ... ...
tiones ... boni ... ... sit.
... et quod ad ... medium a-
... dividunt ... non reprehendit
quod ... poeta ... ... sunt
scripta.

[illegible]

[illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Modus Epistolandi

Petitionis loci sunt quatuor primus quod adimpletur
ex persone statu conformans impetratione deduci
nam et supplicantis honestas considerat
aut eius parentes aut propinqui etc. In
amicis quod satis patet. Inimicus [illegible]
convincens facile suadebit aut [illegible]
[illegible] in primo libro qui petit a becolo [illegible]
[illegible] pedat [illegible] districtius [illegible]
cum seliget [illegible] inimicum appellat
d Seneca inimicus [illegible] et [illegible]
Secundus locus facili [illegible] muneris ad
[illegible] continet Tercius aut locus
sumitur ex eo quod nos concernit communem
ad petitionem Quartus locus
[illegible] ille ac petitionem ambigue
[illegible] si quod petitionem concernit Quintus
locus addere possumus
[illegible] sine arrogancia commemorando beneficia que [illegible] cuilibet ac petitionem
[illegible] hic ut locus non semper ap
plicari [illegible]

i. petitionis

[illegible] quod [illegible] petitor [illegible]
inimicorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Affines sunt amici ...
Cognati sunt ...

familiaris ... amicus

Theodoro ... dicto ...

Primus locus

Uenit ad me vesperi familiarissimus meus Johannes ... meum dum ... familiaris et antiqua ... studiis ... affinitas ... rogauitque me ut ... diligenter ... preturam ... nuntinen... commendarem. ... pro quo ... te apud senatum aut te ... plurimum ... meminisse multos ... posse ... abste petere ut si quid ... te fauturum ... rogo ... ut Johannem ab emulis suis obtrectatoribus ... defendas ... preturam ... nuntinensem ... consequantur. ... nihil ... vnquam ... beneficio ... maxime ... familiarem ... magistratum obtinuisse ... magistratum ... beneficio ... etiam ... tibi ... studio ... rependi ... Vale.

2us locus

obtrectatio laude ... obtrectator.

Tercius locus

Quartus locus

Quintus locus

Scripsit ad Theodorum de Lelis petitiones

Primus locus

Non parum dilectissime Johannes efficis ut cum ad te non scribendi, quanto feruore, quanto studio, quanta denique iocunditate Johannes tuus ... legibus operam hactenus dederit ... in ea facultate ... pauloque post ... legum ... hesterno vesperi qui ad me ...

... adiungit ... ad corpus

patrimonio desidie dissipasset, quod retulit, videmus
rursus cum studium suum deserere proponeret
rogatur || quod eidem impedimentis creditoribus
tuis quos hoc anno [illegible] pro
sue egestati subvenires, fortasse [illegible]
ut audio [illegible] adeo [illegible]
tam magna [illegible] fortuna plurimum [illegible]
[illegible] laudabile est [illegible]
te faciet participem. [illegible] potius
sibi [illegible] quam, plura
ab omnibus perditum [illegible] inopie sue velle
[illegible] amabilem
[illegible] quod optamus tu possit [illegible]
quam filium [illegible]
ac prudentiam magnopere [illegible] habere
[illegible] domini tue [illegible] familiaritatis et affini
tatis tu [illegible] auxilio [illegible]
[illegible] honori et glorie esse [illegible] || Itaque [illegible]
omnia [illegible] revolvas [illegible]
[illegible] ad eum [illegible] | Hoc enim
te [illegible] cum tanta egestate la
borare [illegible] atque eas [illegible]
quas [illegible] et [illegible] futuras
[illegible] hoc tempore [illegible]
[illegible] quod honori atque fortune
tuis [illegible] ac [illegible]
[illegible] suppeditare [illegible] reddendum te [illegible]

[illegible]

[illegible]

Que dicta sunt de gradibus peticionis ordinem
primam tria spectantia. Aliud est genus
peticionis quod simpliciter appellatur peticio
ad probis inferioris tria peticionis et istud
retro abscisis omnibus primis secundo
licebit quod inferiorum que tradita sunt
[illegible] correccionis seu emendacionis amici proprie
[illegible] honestate exigendi [illegible] dicitur
Nam ad hanc terciam per rationem [illegible]
[illegible] eius emendacione fiat. Et
honestate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] peticionis [illegible] hone-
stam esse [illegible]. Et [illegible]
[illegible] [illegible] indiget exemplo
[illegible] [illegible] ut [illegible] est totum
dependeat [illegible] et est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
peticionis [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] peticionis [illegible] peticionis
appellatur [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] potestatem [illegible]. Primo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobis
cum illo sit [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible]. Secundo [illegible] [illegible] [illegible]
vel si non [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
vel si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ter-
tio [illegible] adducere [illegible] [illegible].
vel [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] loco [illegible]
[illegible].

non gerenda atque despiciendis [illegible] Sy me-
[illegible] subveniemus [illegible] Vale ut [illegible]
[illegible] ut forte quod sperandum [illegible]
dum sum attendere [illegible] [illegible]
lentie [illegible] id facere velit

Exemplum tertium [illegible]

Meminisse me et praeclare tue [illegible] celeberrime
et clarissime [illegible] fama amoris [illegible]
commendatum fuisse [illegible] ingenio clari-
tum [illegible] magne prestantissimi esse
[illegible] est [illegible] obsequentia [illegible]
singulari [illegible] [illegible] sit quod ego
[illegible] petere dubitem [illegible] quod petiti
[illegible] id omne adire [illegible] [illegible]
quanda [illegible] amicorum [illegible]
intellexi te disciplina rei militaris
quam [illegible] potissima [illegible]
[illegible] dereliquisse. Hec persuadere [illegible]
[illegible] satis [illegible] potero [illegible] quam
[illegible] [illegible] quos acceperam
[illegible] quo non mediocre
molestiam [illegible] sperabam [illegible]
[illegible] rei militaris prestantissima fore
que cum imperator [illegible] legionum
perfectum [illegible] Ego [illegible] gloria
[illegible] studiorum
[illegible] fuissem. Sperabam te et amicis [illegible]
[illegible] et [illegible] gloriosum et [illegible]

[illegible] imperator [illegible]
[illegible] imperator [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Primus locus

[illegible]

Tertius locus [illegible]

Civitatum publicum
stipendiarius ... stipendiarius [illegible]
stipendium [illegible]

Ratio secunda [illegible]

24 [illegible]

[illegible]
Secundo [illegible]
[illegible]

Quarta [illegible]

[illegible]

undecumque provenit

foret atque ita profecto fuisset sibi enim cum [illegible]
studiorum militarium operam dedisti et civi-
tates et principum potentissimorum fa-
miliaritatibus quibus sepius oppida et ca-
stella munitissima merent stipen-
dia eque uberrimis ab illis conducta sunt
quod maximum est immortalitatis gloriam consti-
tuerunt et perpetuam apud posteros memoriam plu-
rimi inde taceo reliquerunt. Tu igitur si pre-
ter studia desertoris militie omnem pro-
batissimam partem inveneris. Cum
enim meditature actibus studiis singu-
laris operam dedisti et militaris tue
discipline primos etatis tue prestare
sensisti. Tu vero senectutem ... cum ceteris com-
pleta ... interposuisti. Tu ad totum
preter omne tempus carissimum devenies
et difficiliores iam tuum animum quod facile
bonis actibus committas. Tercio die ante
atque ignaviam continuis tui amicis te dampni-
naverint quod ... armorum absque iam
diu susceptam curam tuam neglexeris.
Itaque si ... quod ... amicorum partibus
si quid mihi ... tui celines. Tercio
atque ... ne ... perpetracionem
fuisse poteris. Et vel tui vel meis
... dimisisse ... ad militaria
studia magnam ... vale

studium militare

Ratio ... studium ... meditatura

studium legis

Quarta [illegible] ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

[illegible] putavi(?) vel [illegible]

[illegible]

Cum nup(er) recogitarem vetustissimam p(er)fectissimam amici- — Principium

cie familiaritatis ac civitatis que inter pa-
rentes meos semper fuit et tandem nobis
hereditario quodam iure relicta et roborata
ac stabilita est adeo ut nos mutue ad bona
quevis invitaret et amaret reddere quam p(er)ge-
lit debeamus. Et quia nudiustertius ad
aures meas pervenit quod libere studiis p(ro)-
habitis honore p(ro)prio neglecto luxurie
sordibus lascivieque animum applicuisti quod
mihi p(ro)fecto molestissimum est ac mentem — Secundus locus
meam summe exagitat. Plane non tum
sive respexeris et agnoveris(?) cernit(?) te retro
ctus pristinam de te opinionem pessimarum(?)
labefactum iri quamprimum fugiens familie ac
patrie tue dedecori esse et tandem fortunas
prodigaliter expositis maiorum omnium amico-
rum operis(?) [illegible] miserrime homo(?) evadas.
Solent namque meretricule amatores post-
quam ipsis bona blandiciis et dolo abstule-
rint ad inopiam redigentes plus ceteris
ludibrio habere. Et quod peius est(?) estimo eorundem
egestatem et infamiam per vicos et totam
urbem dilatare. Si hanc vitam tur- — Tercius locus
pissimam quam instituisti aspernendam animo
induxeris et liberalibus studiis et virtutibus
operam dederis hoc tibi polliceor audeo quod
paucis annis elapsis summos honores am-
plissimas laudes et ingentes divitias

Ex pagina [illegible]

[illegible]

conscius sis. Tu vero nedum te ingenio et eloquentia pre-
preditum singulari, quod quidem ingentibus sci-
enciis et virtutibus accommodaveris, vere

Quartus locus

doctaneos antecellere videaris. Rogo igitur
maiorem in modum, si unquam rem tibi gratam
facere studuisti, adhibe efficaciam quod tu efficere
potes ut tandem mei gratia abstineas a vi-
ta turpissima ac dehonestate te familia
et tua dignam reddas.

Super id admiratio

Primus locus

Ut oportet rem ad quam aptitudinem
reperis et exigit

Preceptis eisdem meis adulescens optime pa-
ruisti quod studeres ut absolute mea alie-
num committere adeoque et amicis amicus
te in studiosissimum induxi, que cum omnes
viderent, primo tempore meo gloriosus fore credidit, nichilo-
minus vero nunc michi quam te in studiosissimum esse

Caritas ... [illegible] ...
... prius et

scio quod et mea parte benivolentia, tua quidem
divinitas reddas vehementior fore videatur.

Secundus locus.
maxime suscepisti

Quapropter quas mihi inimicicias tum
ero pro te suscepisti, eas adversus vo-
luntate mea suscepisti, nam et te a dig-
nitate quam magno studio geris fa-
cile repelleret et seducere tu emulorum ob-
trectatione suspectus eris et familiaribus

Tercius locus

perpetuis odibus infestissime eris. Te ig-
ab hominum inimicitiis abstine in huius et — i. [illegible]
ab ipso veniam sapientissime pete. Id vero

si secus persuadet ius vel indignacio tua ad illum
non quidem de industria factam esse et eius saluti [a]
parvus quodam animi calore. Regis non
solum possimo animo restituet porro et suo
nostrorum iudicio et dignitates tibi demandabit
et sic propter quandam pietatis consideracionem ab obtrec-
tatoribus tuis te distinguet. Que cum ita sit [b]
acres diligencior velim ut principi supplicares
si quid stomachatus dexter sit dignetur tibi
benivolencie regis et eius et reliquis familiari-
bus tuis detrimentum et tue communione af-
ferant. Vale.

Commendacio perficiendo. [c]

Quibuscumque in rebus auxilio et consilio tuo
opus erat adeo facilem et benivolum te prebui-
sti ut sermone eius consulere me que adiuva-
res. Unde me adeo quidem acceptam devenisti
quod prius officium meam de opera tua perspexisti
Ex qua quidem tua domine benivolencia ac fami-
liaritate tanto animi affectu fiduciam
nactus sum ut nichil michi ad impetrandum diffi-
cile videatur, quare nec hoc quidem tempore acquiescere [d]
peto quin ea que honori ac utilitati tue
communiter conducere plurimum conducere pos-
sim ad te perscribam. Testis quam nobilissima [e]
tua familia quam longissimis temporibus amatori-
bus tuis defendit eius sic inter uno conser-
vatur. Igitur eandem conservandam ut lon-
gius te medio copules oportet. Ex qua [f]
vale precor animo iterum atque doceas dicatur dic [illegible] [illegible] dicatur

---

[a] Marginal note: et ad commodum
[b] Marginal note: Pietas [illegible]
[c] Marginal note: Prima largo
[d] Marginal note: [illegible]
[e] Marginal note: Secunda [illegible]
[f] Marginal note: Tercia largo et [illegible]

¶ Propagare vero [...] (tantum) [...] adaptatur pluraliter [...] palamus [...] [...] [...]

quo populus et soboles tua propagatur familia conservatur et maiorum tuorum laus honor dignitas redditur. Tum vero alio per animum maiorum tuorum gesta magnifica conditusque quas maiores tui magnopere colebant paulatim delebit oblivio. Fortune ac divicie multis sudoribus ac vigiliis acquisite ad exteros devenient, et civitas tua hac preclara copia quod etiam usque adeo mirandum modo decoravit carebit. Cum neque familia tot prelatos comites imperatores tot suis equites tot legisperitos tot omnium genere virtutis viros prodiderit et produxit. Itaque ut tandem te virgini pulcherrime vestitu in matrimonio curam coniungas. Ex qua liberos procreare possis, qui deinde ut eorum parentes civitati tue et nobis prodesse familiarique tue commodis immo debitum meis consulere valeant ab emulis que meis et adversariis possint tueri. Vale.

Acceptis superioribus litteris diebus exactis Johannis qui te laudum mearum amplificatorem cumulorum honorum meorum deffensorem contra emulis etiam meis te adversarium prebuisti. Preterea in rebus meis familiaribus gerendis te adeo familiarem ac facilem prebuisti ac si res tua propria ageretur. Ex qua quidem re tanta mihi oblata est fiducia ut nichil abs te impetrandum mihi difficile videatur. Precamur tamen ea abs te rogo que utilitati tue conferre [...]

Concordancie [...] canonum de superioribus

paulo
paululum
paululatim
paupillatim

quotiens pluraliter [...] [...] [illegible] [...] [illegible] [...] pluraliter

longi[...]

[illegible]

possint. Credo eosdem te non fugere quanto tempore
[illegible] obsidione tenetur et quadringenti
milites et [illegible] devastarunt agri de-
solati relinquuntur et pene omnia ad inopiam
redacta sunt. Quam ob rem frumento princi-
pimus deficere quod effecto tanti extimatur
ut extimatio [illegible] valeat pecuniam [illegible]
Sed quia te frumento admodum habundare
gaudens [illegible] persuasum esse velim
tibi illud a quo pacto hoc tempore distrahere
sit e magis aliud queres ac frumento tuo
[illegible]. Quoniam enim civitas ab ista obsidi-
one liberabimur quod paulo post futurum spero
frumentum tuum ipsum huc adduci facies et eo
pretio quo libet vendere. Quod ut facilius
possis consulo [illegible] scito omni studio et dili-
gentia [illegible] mea cooperatione. Quo si sen-
[illegible] tuum venundare ut [illegible]
[illegible] statuisses. Non potes illud precium
[illegible] quod decuplum [illegible] tibi [illegible]
[illegible]. Sciverunt mercatores qui hac-
tenus frumentum ante emere [illegible] pecuniam
[illegible] satisfacere soliti sunt. Et porro
[illegible] et [illegible] tuis et hoc
[illegible] difficilimum erit.
Si [illegible] adhortationes mee quid
apud te valeant frumentum hoc tempore
[illegible] venundare [illegible] festina sit pocius
te para ut quam primum hostes recesserint
nulla mora [illegible] huc adduci possit
ut et tu pecuniam magnam [illegible]

[illegible]
Tercius locus
[illegible] locus [illegible]
[illegible]
[illegible] locus

[illegible]

et crescenti familiaritati gaudenti quam fame pene
destructi sumus consolari et certiori possimus

Quadrupliciter possumus consolari hec est racione ex
locis consolatoriis constat. Primo noscere videlicet eius
nos causam scilicet dolere vel sperare
vel ipsius vel utriusque ... Secundo ut com-
munem nos ea lege natos ut omni-
bus fortune telis proposita sit vita
tradidit certissime ea lege qua nati sumus ... mori.
Tercio ne quid ferant ... quam nullo consolacio pro-
tare licebit. Quarto ut aliorum collectus
in memoria repetendis nihil accidisse no-
bis putemus. Exempla quoque gentilium pre-
debit breviter premissa licebit ut ex ... gen-
tilitate quam prodeat arguitur

gentilium ... exemplis ... paganorum ... in libris

Exemplum predictorum

Anaxagoram quem sapientissimi principem phisicorum per-
hibent cum ei renunciatus esset ...
... non ignorare quod non immortalem
genuisset ... morte iacturam
factam esse ... Xenophon ... antiqu-
familiaritate ... et ... diligens
administrandi Hestio ...

tuitaque molestia hec que nunc illata est. Licet enim ut-
ferendo talo et quoniam nusquam pene lapsus sed quan-
tum amoris ferebam. Verum tu dicas et ante nunc
me potiorem dolere atque ita dolere quam sinimus
lacrimis afferrem. Sed me consuetudo vel pericu-
lorum nature prohiberet quod deterrere in mentem vita si-
semper possessionem moriendi contemneret et para- ff 2y lary.
tus sit, cum tamen quotiens obtulit fortuna pericula
equo animo ferre. Sapientissimi docent cum se- Gy lary.
pissime animum quotiens talis eventus con-
derit nullam posse causam depelli nisi animi
inde memores quod docuerat. Marti enim fuisse
temerarium est ea gradu talis ut differ-
endum possit evitari aut minui. Varior x y lary
luctus sunt genera mortis atque in incendio illi
aquarum suffocatione, in ceteris calamitate
illi miserando ferunt impetu moriuntur.
Itaque patris tui obitum eo equiori animo feres
quo magis nature proxima mortis species
illi iteratus accidit. Nam et domi mortuus
est et grandis etatis interiit ut gessisse x lx + spl.
illi mortem putemus. Nullum denique exemplum y tpe lary
invenies quod gentilium sapiens simul
atque animi magni reges Regulus
pro defuncto filio viro clarissimo lauda-
tionem habuit. In qua se legimus quod ad summus
quemadmodum consolationis attulit consilia.
Quanto animo Quintus Fabius consularis vir
filii obitum tulerit omnes intellexerunt

at hi crudeles et domino veri et patres sancte
fidei lumen attingebant quod sola nos perve-
nire [illegible] casus fortis ferendos. Sed
quod deo placuit magno animo suscipiendum.
Que cum ita sint pectoris amaritudines
omnes [illegible] quam facile deponas
et commutari quod prudentis esse [illegible] agitandis
Sapientis autem est humana pia afferat
sapientissime moderari

Magna cum ut de obitu filie tue [illegible]
erat excellentis indolis. Testis tamen autem tu
[illegible] quemvis [illegible] mea potens
namque tam [illegible] nobilioribus
filiis [illegible] copulata erat [illegible]
familiaris [illegible] affinitas quod domui
tue et familie nostre [illegible] splendoris
quod erat allatura. Preterea quemadmodum ad
[illegible] aut in senatu [illegible] mei pro-
movendi vel [illegible] impetrandi gratia
dependendum fuit quod nobis auxilio et
consilio esse potuissent. Nunc [illegible] defecto de-
fuissent. Quibus [illegible] est exornato
[illegible] cui nunc tam [illegible] tue committe
possim [illegible] quam diu [illegible]
[illegible] erat familiaris [illegible] affectio in dies
augetur. Tu [illegible] maiorem me [illegible] officiis

potuissent

Erat unica quidem filia ipsa laborum tuorum sublevatio,
atque in adversis rebus tuis consolatio singularis,
sed quia te ea destitutum animadverto, pene
tamen omni solatio destitutum esse arbitror.
Fuerit enim minoris molestie adversitatis
tue quoniam magis mihi fuerit consolatio in tuo
merore, postquam iste casus non te primum accepit
in filia tua. Quis enim natus hactenus est qui
non post aliquot dies vita desinerit et
mortalitatem? enim deus immortalibus et natura
hominibus primo tamen [illegible] bis [illegible]
[illegible] voluntati [illegible] est qui possit resi-
stere. Qua propter [illegible] culpa [illegible] re-   ma 39 lor[illegible]
[illegible] precedentia [illegible] et illa [illegible]
humana potentia valent [illegible]
animo ferre semper [illegible] habitudo. [illegible]   fq luc[illegible]
filius regis hispanie decessit [illegible]
in [illegible] fuit. Decessit item [illegible]
filius [illegible] ex quo
[illegible] agnati [illegible] familie
valeat [illegible] tuo domino tuo
[illegible] divitie [illegible] poterunt et
filii [illegible] qui [illegible]
[illegible]
[illegible] fidebit
[illegible] multiplicata multiplicata ope in
dies [illegible] et familie [illegible] et [illegible]
tuorum [illegible] assumebunt [illegible]
tuo [illegible] Et [illegible] non habes [illegible]
stando [illegible] quoniam illi habuerunt [illegible]

pelle de absens, spectat domi passionem atque filie
tue obitum, oblivioni tradas, solacia que
certe illud prudentie studiis et usibus sectes
sanum filium connectam perpessi et ne tantu
equo tuum animo, sed ex consilio ac pru
dentia afferre quod si accidentie alter feceris
ingenuus certe agit fidem. Vulnera autem curata primo
aspectu paulo copiosiori cura divina operatione volente
provenere immelius potentem que voluit acceperis
possibiliter adhibeas opportune.

Exolucio consolatoria de edibus crematis

Doleo quidem vehementissime quod edes tue
incendio perierunt, et eo eciam doleo quo
magis animadverto quibus divitiis, quibus
ornamentis, quibus denique deliciis, quibus
sim sepe delectatus. Jacturam autem quam tu ex
hoc incendio perpessus es non tam doleo quam
tuum dolorem atque luctum. Scio enim quas impensas
et quantos labores ipsis edibus extruendis fe
cisti. Et quia earum necnon gratiarum similem
fore nunc, ut immodice crucieris non
sine causa miratus sum. Non enim dubito
in te magis sapientie quam animi fore, ut
bis extinctas iterum intelliges quod
divitias bona generatio omnia fortune
dibus subiacent, quare sibi sicut ea
administrat illi bona amplificat et illi

Bona glor[illegible]

sed diminuit. Non potuisse persuadere
respondesse. Si qua per etatem et
bella [illegible] desideraret ut tanto tem-
pore [illegible]. Fatetur tamen et ipse [illegible] — fey lorg
[illegible] ac desolatione [illegible] spiritualis
[illegible] sunt postea [illegible]
quid venerat possunt [illegible]. Hanc — fty lorg
[illegible] estimationem [illegible] subiecto momento
ubi est tam divina [illegible] tam
pretiosissima edificia [illegible]
[illegible] ad [illegible] desolata
[illegible] tamen [illegible]
[illegible] pulcherrimis
et edificiis aliarum urbes superasse.
Cum vero desolata [illegible]
[illegible] est [illegible] possent
[illegible] ac [illegible]
[illegible] quod [illegible] domum [illegible]
[illegible] consumpta [illegible]
pene omnia [illegible]
[illegible] facultas [illegible] eam [illegible]
[illegible] religiosi divini [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gentilium [illegible]
[illegible] fide [illegible]
[illegible] ipsis [illegible] desideraret [illegible] animo
[illegible] studuerant. Quanto [illegible]
[illegible] religiosissimis [illegible]
[illegible]

debes ac ex quo depad dmel ke qualis sit dct
bonus prelato dispensandi papalis egeres
pre dum laudare sit pr amico s-
tissimo acceptare Vale sit omnium ster-
rerum se sortus estimo quod pastoralem
dispensationem molesto ac enim anno
feres

Epistolam consolatoriam mittit
sor scriptis

Accepi eodem superioribus diebus quarta
medio absque febribus orneis letalibus te lo-
pressas senserat sed quem quidem nec con-
tinuo dolorem quoque facile extimare po-
tes sed magna sermo ac familie tue in-
estimabilem utitura est allatum tum
tum nullus umquam postea mea repertus
est qui tantis potuit carpinum tuum
posset conveniendi quo cum tanta
tulta serenitate et tanta demum animi
magnitudine pareat gubernare quibus omni-
bus meis germanis fidelium quo-
lique tu implorans erat de-
nigne ac humaniter premisisti pru-
denter tue non minus actus filiis
credere me deferri et esses
dolorem quam mei affectis et quidem adiutor
fractum nec allatura
essent molestias. Res enim hactenus
cum animo audivisse. Video me defferendi
languores in mellate et hostibus quos

tas et tanta ardua intulisti Atque nunc per-
missum esse arbitror Nam cui repellere
et huius legis praeceptum atque exemp-
tum esse [illegible] nos ac maiores inhesisse
semper preciosissime pestilencie [illegible]
[illegible] audiuimus [illegible] [illegible] tuus [illegible]
Sed nunc [illegible] et tu conscientie [illegible]
minus et audacius in [illegible] [illegible]
gradibus [illegible] per [illegible] et sa-
pientissimis iudicibus et hunc dolorem
adhuc [illegible] pariter et [illegible] prosperi-
tatis tue honor et gloria [illegible]
Scriptura eodem gloria [illegible] [illegible]
[illegible] publica [illegible] [illegible] dubitabit
[illegible] [illegible] sicut [illegible] liberorum
miserunt [illegible] captiui [illegible] [illegible]
ac [illegible] [illegible] [illegible] fame ac sitis
pierunt Sit autem talis dolor ut [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
Cum [illegible] bono sis animo paule post
[illegible] vali ne [illegible] [illegible] [illegible]
veritatem studeas clarissime [illegible]
[illegible] [illegible] tuum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] complet [illegible] p. p. et gloria [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] et dei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tuam [illegible] [illegible] [illegible]

cuuinia e libentissime parati

Aliud consilium de peste

Hesterno vesperi: quo Johannes meus advenerat his me certiorem reddidit pestis discrimen Bononiam admodum invasisse in nasisse qui profecto michi summum dolorem attulit. Statim namque idibus maii illuc profectus et studium medicine ceptum perfeci. Ibi enim virtualium maior copia doctorum legentium maior diligencia. Similiter quoque pecunia et ut omnia breviter complectar summe amplior studendi facultas prestola[2]
preterea plerumque experior tot michi preceptores familiares ac amicicia coniunctissimos mortis infamie periculo subiectos fore. Et conversaciones tui gratia indole eo quo te antiquiore amore michi coniunctum scio. Siena non hactenus omnis ferme Italia hac detestanda peste laborant atque omnia quasi nasita ob eam pene a scolaribus deserta effecta sunt. Putant flagello dei: aut ex aeris aut terre omnis corruptione. Omnem namque regionem molestare oportet cum flagello sola Bononia supra esse minime poterat via omnia legis divi

ne ac natiue preceptis modis ordinem nos
teneri: neque ipsis aliqua ratione posse
resisti consulendum arbitratus sed ammodo peste
tam nepharia ac detestanda hinc discede-
re quia tardaret hoc anno istic obtinere me-
rens discedere nephas esse maiorem in mo-
dico ceterosque ut eadem clade tuendam m
perturbare nequaquam sinat neque enim ture
tue ac moleste et si te considerares ad aere
purgandum pestemque repellendam ali-
quid conduceret. Fuit id certe clarissimi iuris
consulti qui toto anno fere die alternis
vicibus feriati sunt et tu illis pestis inva-
lescebat et longe plures in die quam homi-
nes interierunt animaduertebas. Denique
vera Horacii qui optatam metham cursu contin-
gere cupiente multa ferre oportere dicit
tu magno fidei lumine multum vigebat.
Tu autem aliquorum exemplo videri xpianam effi-
ceris si hec mentis tue oculis subiacens
huius pestis discrimine vivo mortis periculo
apparendum fore existimabis

f.

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Enee Senensis Rethorica Poete Marchioni Joh(ann)i
de baden modo episcopo treuerensi emissa incipit feliciter

Cum esset, viro illustri, quoniam omnis eloqu-
encie et perfecte elocucionis proprio sentencia
distributa Elegancia scilicet compositione et dignitate
et de hiis aliqua in meis operibus commendare dicerem. Sed
quoniam hec apud Ciceronem libro suo rethoricorum
satis explanata sunt, de eius maiori elegancia et di-
gnitate supersedendo. Sed de sola quantum ad pueris fateri
compositione prosequendum fore existimaui. Sine quidem
ipsa compositione et diligenti sit ab oratore observata, omnis
pene splendor verborum et concinnitas sentencie perierit
necesse est. Haud enim sine compositione elegancia aut orna-
tus et ordinaciones valeant non satis intelligo. Huius
autem compositionis partem quo in pacto commodius, quo
compendio breuius, quadam que via ad capescendum melius
quam preclarissimorum nostra etate oratorum Gasparini
Barzizii Pergamensis et ... statui sentencie
sibi preceptum a prima omnis eloquencie elementa prosequi
possum haud video. Artem itaque ab hiis et pre-
cepta, vir humanissime, omne aut ... aurea
eius elemencia accipi ordinacionem. Sed quoniam
hec compositionis pars teneris apud oratores exigatur
diuisa partes ordine ... et ... in primis con-
cinitatem que ... litteras consistit et sillabas ... ex-
plicandum est.

Incipit primo de iunctura seu compositione

Iunctura igitur est que apta et alter continua litteras et
sillabarum et in contextu verborum collocatio
verborum offensione aurium procul remota. Ubi tamen
sunt vicia fugienda que asperitatem et athecopompo

summo studio sunt evitanda. Cicerone aut et de-
mosthene non inserimus eminus frequentius orationum
sententia. Saepe enim si modeste interveniant ora-
tionem venustiorem eminentioremque efficiunt. Verum ut
in saporibus qui nimium dulces sunt amara sunt, sic
in oratione aliqua asperitas sit. Sed ornatior magis
grata est. Quod si vel sciat sua ornatus ac [illegible]
exerceat aut ponat quibus in rebus desinit [illegible]
vocabulorum erit [illegible] nec eodem perperit [illegible]
id raro et modeste faciet. Non enim [illegible] non
perhorrendum esset quod si quis vel laudandum
Hinc [illegible] sequitur ex ordine. Proprium tale est la-
udandum [illegible] ordinatis vocabulorum verbis qui
[illegible] mansionem atque instanter componendi
[illegible]tatem parant [illegible] moratios. Laudan-
dus sit si prudens in verbis terminis dictis et sub-
sequentis [illegible] ad [illegible] vocalis quod [illegible]
[illegible] in a in e et [illegible] vocalium [illegible]
sunt semper [illegible] evitandum et [illegible]
[illegible] laude [illegible] ex domo al-
iena [illegible] vocalibus [illegible]
magis [illegible] sunt [illegible]
runt et honore illustres [illegible]
[illegible] non [illegible] vocales se se
[illegible] si eodem [illegible] et [illegible]
[illegible] ad concordiam [illegible]
[illegible] propriam [illegible]
[illegible] confusionem effugere [illegible] quondam
et legendo et pronunciando difficultatem afferre
videatur. [illegible] boni et [illegible]
dei et legis [illegible] diligenter observarunt. Laudan-

[illegible]

Demos dedit psalmus Ioseph fuit pharaonis inter-
pres a fratribus suis eros venditus Concluditur his
tyrannus qui peccavit et punietur tandem tanto
tyrannum vel semi vocalem raro liceat consimiles
pter quod mediam vident vel legendi vel pronunciandi
difficultatem afferre vel ipsum dominum enim media
vos omnes horres summo opere debemus extollere vel ideo
quod duarum mutarum liceat communiter et solum complectitur
difficilem ac hyantem inconsonationem videtur p
ferre pronunciationem vel Carthaginensis dux
Xantippus tamquam felix [illegible] vincit [illegible] primo
phon fuit [illegible] incepta pronunciatione
abor vel decepturus [illegible] gerere bellum intulit
unde suo solum in eorum dimisit se eadem compositum
[illegible] et [illegible] evitandus [illegible] fert
accidit vel quod ipsa ex contradictione ab [illegible] incipiente
componatur [illegible] remedio est abimenda [illegible]
[illegible] et [illegible] duabus [illegible] mag
assequimur vel ne suavissime suadebit [illegible] cero
temporibus [illegible] cadit et [illegible]
[illegible] deformem deformem causant vel omne
suavissime suavissime suadebit [illegible] cero tem
poribus [illegible] sunt [illegible] vocalis erit [illegible] itaque
litere sive vocalis sive consonans nimie concursiones
vel assiduitates evitande sunt quia insuave prosecto
novitatem reddere solent vos
Tercium preceptum quod syllabarum similium eadem et similes
concursiones et nimie assiduitates sunt evitande
quoniam non tam insuave quam inepta oratio
oratio vel [illegible] custodire [illegible]
[illegible] et [illegible] afferre

terrorem reperiat Item mee mentis memorie meo
ita imponam ut timor mee meditacionis nunquam me
peniteat Item pacis potencia ponentibus impossi
bilibus et honestis rebus laudantur Item caritas
que adheret cordibus ceteris amore felix est sibi
idem fit dictioni in medio si signum exprimitur laude
dum et ut illorum bellatorum ac imperatorum fortuna
laudatur quorum consiliis civium optimorum saluti
inventa est Item fortunatorum imperatorum optimorum
et doctorum virtutibus magis quam fortuna laudandi
sibi ne sequens dictio ab eadem incipiat in qua
precedens terminatur prosperitas Et ille legit amor mor
tales [illegible] [illegible] et [illegible] quid [illegible] ne solli
citacionem abicerent [illegible] [illegible] est attribuen
dum si [illegible] cum sit [illegible] [illegible] [illegible] diando
que crebro [illegible] Quartum propter penam dicti
onis nimia [illegible] et assiduis diligenter cavenda
ut [illegible] [illegible] racione illi ad
[illegible] qui [illegible] secundum racione [illegible] [illegible] homo
quando [illegible] eloquencie [illegible] [illegible] [illegible] fastidio aliquo
efficiatur si quid [illegible] audierit [illegible] ornatus [illegible]
et repeticione [illegible] tradicione duplicacione
[illegible] [illegible] [illegible] cadunt dicto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simplicibus ut [illegible]
longis [illegible] dulcibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] appetit [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible]
[illegible] [illegible] et resonat [illegible] [illegible] propter aliquam
verborum obscuritas aut oracionis difficultas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod ut auditorum aures [illegible]
eos aliquis offendere posset Quintum preceptum quod
nimia verborum suspensio et pluritas moracionum

a vicessa leui reb tacet si complexi inib entradu come
dand materieb in oroib pribus respondi solet Sextum
preceptum quod sicut quod dicant themesis insimplicibus eo certa
uno hec compositis cuius precatoru aut oratoru operis
approbauerit Et pro eo pretio quam per peya quod tm lineis
etiam per eundem quod Septimus tercius per septentriones
quod banc quod bene cuius officias fiat prout fiat et quod
aliquem modum ambobus dimiduerit preterea eis dupl
dimit quod assumit parte et oratoribus sit zapta ztl
Septimum preceptum hoc erit ut et in referat et in duplicatis
et enles loc admonet Cicero quod perula oratoribus
leper quis in anfratu uel anim uel grauitatem uel illud
quod apud a ceterorum fiat uel temporu prioritatem
uel maiorum eorum dignitatem Cum eis aut offendit
ant causa aut alternatim aut rem primus precia aut
tempore posteriore imputat aut cum ne dignitatem
aut nocumentum affert ad aliquid sequatur consequitur
admirati et parum mulio enigt laudosa et quod sunt
grimad Item prim Cum tuo in eni amore simus
tu beneficio semper tui memoria prime sicram Item
Cum solutus est eius amor / tum rei publice tu
tu pateat eorum cum societate de eadem summa Item zi
Cum tuis in oibus uiribus tu voluntate imposterum pro
ua admonitu cuius officia paratum patrio iure optime dicitis
Item sit audiat temporibus prioribus Cum olim a patre
precata compositum animaduerte tu compatriacionem
Amori studio futuro spera Item Scientis Cum vita
propria salute Cum opibus omnibus perpendere possis dubito
Item sive in meam oracione exprimet aut indiuiduis tuo
inuitacia sive dicam signat uel Cicero in sua in
multitudine admonitis honestate flammato studio zapi

cebatur sepe continuo in omnia abeundi questionis opor-
tuna velocitate oppressi aut comparacionibus aliis di-
stracti aut parva adhibita diligencia in consule-
racione [illegible] et assiduitate vel rerum vel sillabarum
vel dictionum vel vel [illegible] [illegible] apud
Ciceronem ad eloquencie principe sed etiam [illegible] oppo-
sicionis oracionum et propterea optime adversarii ali-
quando respectum [illegible] in [illegible] ornandi diligencia et quod
adesse possit vel etiam [illegible] et summa assi-
duitate [illegible] [illegible]

Sedo est quod verborum oracionum [illegible] vel
[illegible] vel accidentalis dispositio quam semper oracio constat et
augeat vel quam sequitur [illegible] sit eo quod [illegible] vel
[illegible] et [illegible] Magnificus et illustris [illegible]
et [illegible] [illegible] et sacrilegis [illegible] quidem vel oracio
et [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] adversum sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel ad
[illegible] [illegible] que ad hoc ordine oracio descendit vel
[illegible] aliud sacrilegium [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible]
appellat [illegible] augendi et amplificandi oracionis
[illegible] [illegible] apud oratores Una que pertinet ad [illegible] oracio-
[illegible] verbis et adornatam altera que ad plures [illegible]
[illegible] [illegible] oracionis amplificandi [illegible]
[illegible] accomodata [illegible] et [illegible] [illegible] oratorum
dicendi [illegible] [illegible] [illegible] verborum copia [illegible]
[illegible] verum etiam [illegible] rerum [illegible]
[illegible] [illegible] et augmentandi oracionis animi [illegible]
[illegible] in [illegible] oracione [illegible] [illegible] nova
[illegible] vel [illegible] vel appellativa aut etiam adiectiva
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] et [illegible] aut [illegible]

[illegible] proprie
ordine

personalia aut impersonalia aut participia continuis
temporibus posita Aut gerundia vel supina
aut pronomina primativa aut derivativa Aut
adverbia positiva comparativa et superlativa / quod dictiones
huiusmodi ita gradatim colloquuntur et alteram alteram
et aliam alia subsequatur quod maiorem enim effi-
caciorem commendationem impetrat Et oracionis sententiam
magis adauctam efficit Ut in hoc exemplo
Cum iusticia ea ipsam aptissime restituerit eademque
quequa oppida Civitates provincie naciones
regna atque imperia gubernari consueverunt amplificari
denique regi et conservari diligencia actiones fortu-
nas quas in eas nos denique totos libenter exponi-
mus ut eam ipsam invicem exquisite diligenter complectamur
De ea multiplicandi oracionis specie Exemplum tolle vero
propter magnam caritatem in me amore et propter presta-
nes eius virtutes atque propter magna et multa sua ben-
merita eum plurimum ~~diligo~~ diligo Item
Ego enim propter magnam racionis in me amore
quem semper optimum fuisse cognovi tum propter eius
virtutes quas celeberrimas equidem et insignes
esse conspicio tum etiam sua erga me beneme-
rita quod ab ipso multa quidem et magna percepi
perfecto mirifice diligo Ecce quo oracio procedens
explanans imposita multiplicatur Sic enim ex variis corporis
partibus oracio multiplicanda prout scilicet dominus ponere
exempla nimis prolixum esset Item et de ea augmentum
enim oracionis specie non tamen prolixum / quod laborio-
sum de hoc aut de ceteris exemplo et aliis oracio-
num partibus Circa multiplicandas oraciones que
opportune veniunt inserit propriis dictis locis etc.

Nonnum quod dignius rerum actendi . Et at nature ut
quod medium genere dignitatis postulet ea magis dignius in
oratione ampliora ut vicii fermo Oratio omnino deus
noch Secundi reddere aduis honesta in corporibus et inter
adherunt nature medium falsa . hec vero ad alii va
sese in medio sequuntur . Nichil enim impedit si a se di
stancia fuerint Et in adversa oracionis posita parte aut
ad duplum tempus ordinem per littera quare in more digni
tatem habeant possunt dignioribus ampliora ut nostro
extra cum tangens agmen prior inter . Adhuc
vero rerum in magis hostium precium, structa est sub
ea cunctis in rebus captivitas . Idem inseparabiliter
dici intelligitur sanctius est . ¶ Decimum . Caue
dum est ne verba in oratione oriosa sint nec superflua
ne vel acumina . Quod quando quis curiose verborum
seu specie componat ut Castor et Pollux fratres
gemini cum sint tunc bellum gerebant . Superflue
posita sunt et inepte dicere gemini fratres . Nam non
omnes gemini fratres sunt , ut opus erat in gemini di
ctis fratres addiciere . ¶ Undecimum quod verba rebus
de quibus loquimur sint accommodata ne plus magis
vel quam dignitas rei postulabit struere videantur Nam
quis agriculam illustrem aut regem piratam inter
laudandum appellat non mediocriter utique meruit
quia ille ad non amplius hic angustior quam rei
natura postulat utitur . Duodecimum perspicitur quod non ob
vanitatem sermonis fiat magis in palacio in quibus non splendide
ornatus est si sermonem eundem appellas aut militem
sine armis instructum mederi ad bellum dicas Quoque
ita operit Tertiam seriem verborum consonancie repe
tere et reddere curas obstruere quibus ornatus verbis decoris
sit accommodandus ¶ Tercium decimum perspicitur quod ad im

alia (?) monda perfacta

et subiectus

aliqui imponatur dictiones que profecto copulis partibus
orationis gramatice non modissime sunt per M.
amplissima M T C facultatem orationemque di-
cendi ingenio studio atque doctrina consecutus est M.
ssima equidem maiora litteras suscepit Cum sibi
sub angelo filium dei se parituram nunciatum est
M tam multa legisti librorum volumina quam in
[illegible] tandem prudentissime enarrasti Item magis
scripture vnicus [illegible] qui [illegible] diuinis
dictis Item Ambrosii in me nimia ab[illegible]
[illegible] obseruantiam satis [illegible]
[illegible] satis probata apud ciues [illegible] est
Non tamen semper conueniens esse videtur quod aduerbium a subo
diuidat participium medium sed meliorem positionem sonori-
tatem in hoc videatur vt oratione colloret Quod euenit
potissimum si aduerbium et subiunctum in construccione positum ad
aduerbium et subiunctum cui subordinatur fuerit interlocu-
tum Sicut cum aduerbium vna vel subiuncto fuerit in constructione
positum Sicut Cum aliqua magna ad[illegible] rei vehe-
mentia importante Et etiam aliqui aduerbium positum
vel superlatiuum maioribus casibus positum decenter coniungue
tractatus per [illegible] Sed potissime pro [illegible] temporis cum
inconstantia vel gratia conuenerit sine in mediatione
collocata solent Exemplum de aduerbio et subiuncto in constructione posito) Exemplum exemp
vt eximia pro [illegible] amoris magnitudine me vehe-
menter adhortatur vt par mutui beneficii retribucio-
nem tibi referat Item excellens tue familie dig-
nitas et preclara spectate virtutis splendor et ex-
ardescens [illegible] desiderium ad studium
[illegible] imitare debent Exemplum de aduerbio compositum
vel subiuncto in constructione ponitur vt neminem video calidioris
ingenii / perspicacioris intelligencie / amicatoris

excogitacionibus ingenii nostris sive studiosis diligen-
cie amplioris doctrine persuasoris eloquencie Vale etc.
Petivisse hominem videri magna vehemencia importe quod
contingit in absencia ut sui exigas honores a rem dicti
plurimas summa voluntate accuratissima contemplacione
Et quottidiano studio complexi sunt eas quas comunde
separarunt emolumentorum raciones facile tamen fuerint
hominem videri ad me positum posuerint sibi in omnibus casibus
sine cuius mediacione / Ut marcus aurelius vir offi-
ciosus et prudens quidem tante intelligencie tante
integritatis tante constancie tanteque modestie viri
tanquam fide spectato et homini sapienti plurimum debeam
Illum igitur ad te perscripsi ut hominem rectum et magnum
ostium adiscerem ita tibi commendo ut meum affinem
et gratum hominem. Nam et ego ipso claro genere nato
et insignibus moribus expolito atque aliis magnis
virtutibus prodito in omnibus meis negociis familiarissime
sum hominem de ad me simplacio vel luna crassus vir peri-
tissimus ut habeo integram fidem michi exploratam
e amice plurimum diligit. Nam et sibi tanquam homini
amicissimo et procuratori vigilantissimo raciones meas
agendas libenter committere soleo Re unquam cum opti-
mo amico deorum unquam genere admodum ego ipso lucio
crasso viro officiosissimo vetere familiarissime utar
at peto ut amice sic tanquam res meas ageret ita
maxime accomodare velis quo gracius michi nil
efficere poteris hominem videri ad me pertinencia omnia te posuisse
sine intermediacione posuerint ut Ita in senatu causa
tua agere rectissime salustio decernente consulibus
audientibus preteritis legacionibus veteris magistra-
tibus ita quod res in aliam diem delata est de qua
quidquid actum fuerit te certiore reddam etc.

Quartum preceptum quod orationes ab adiectivis a sub
stantivis incipere debeamus et hec nominatis pre
sentibus et superlativis simplicibus et compositis Item
celatis sibe et audent Item a participiis in ans
vel ens vel endus vel tus desinentibus Item
a pronominibus primatis et derivatis de quibus exempla cum
pro ordine subsequuntur Item de adiectivo positivo Magnum
ego tuum beneficium me recepisse profiteor pro quo omnia
mea studia opera defero Item in comparativo cum tua in
me bona merita liberalissime prestita sint quorum nulla con
quam mea delebit oblivio Item de comparativo Maius
michi officium prestare non potuisses quam id quod tu me here
terna die tam citissime peronasti Item de superlativo
Maximum prestito id tuum erga me preceptum quod ego tam
cumulatissime exornatum sed reputo michi summopere
gratissimum Item de adiectivo composito per positivum per magis
per maius per latius quam maiorem quam singularissimam
quam amplissimam Item de celato sibe Sum iam certe me
fructus de bonitate [illegible] michi facultas afferetur
vos prestito quam liberiores suscipies Item de audentibus
[illegible] similia cum ab aliis officia recepi talia
plerumque ~~[illegible]~~ Item de participio in ans
vel ens vigilantes [illegible] honores et honorare [illegible]
[illegible] inceptum [illegible] mea fuit semper benivolentia
[illegible] Item de participio [illegible] et datur opera [illegible]
[illegible] in modum gaudeo
Item de participio in endus et extollendus ab omni homine
[illegible] quod omni homine [illegible] et honore [illegible]
Item de participio in tus [illegible] sed opera mea [illegible]
[illegible] Ciceronem [illegible] vehementer
[illegible] Item de [illegible] [illegible] semper [illegible]
~~[illegible] vehementer [illegible]~~ esse volui quod tu [illegible] plurima

me amasti Item de pronomine demonstrativo Certe quam diligen
cia tu semper fuisti est paratissima quam tua cum me benivole
cia recognoui michi esse quam promptissima Item de
precepto, quod quod ab adue apposito vel supposito pro me summe
orois grauissimus sit quod tu aliqui accidit vel dictiones ac
cultivare pro suis in orois pro ophe tenere et pulchre
resonare videntur nec incommodum visum est alicui principum
orois constitui posse quod profecto docendo ovi tene atque maneret
adictuaciones nec tibi commode succedunt Vero per pla ca
dere vero pulchre iudicabis Item de nomine proprio complura orois
posito Beatus Conrhus tuus tu commendo cum michi sit
cum amicissimus tu eciam maiori conuenientia ornatus Item
de nomine appellativo vel homines cum illos quos diffiniens esse cog
noui vel comune aut dicat aliud aut consenciat nisi ipsi aliq
probabili fortasse racione assumant fictionem appellant apud
me esse parum valere debere constitui Item de verbo activo ama
bo te esse atque summopere dilligam quem in omnia pene liberalit
effusi Item de passiuo videre eo te valere nec mabis gro
tens Item dolio nec appellar in mente atque egregiis tu stabi
di facultate nec habuerunt Item de eo quod est Sinte est
plimum vestrorum prudencia sunt consistere quam adeo tu com
pub recte gubernanda promere videntur Item de vero plati
et filibus placuit esse ac libuit maxime principibus sapi
tibus acurratissime fecerunt quod scriptoribus aliis pecu
niis accederit vel suppeditent eis quod evenit aut vos qui
aliquid conseqentur Item de supino Velam inter cum
significante cum maximam efficaciam te vincere effectum quo
plurimum recte gaudemus De pronomine in primo dictum est precepto
Item de supino accidemus te maximo ad urbe nec venissem
vel de multis accurate rebus tecum commentaret te reperire non
potui quas istius rebus te cura quod volebam plurimas ab·

sunt breuiter significabo Item litteralia sunt exempla que t
scribo que recte sunt aput te diligentissime obseruanda
Item post deum omnipotentem et parentes qui me genuere
neminem habeo quem magis te diligam magis extollam
magis obseruem neque maiorem quam te bonis omnibus repletam
Item confiteor quod spreturum [illegible] quando non cessabo me tibi
gratissimum demonstrare Item ab omnibus hominibus hoc me
certo didicerit quod clarissimas causas tibi debeo que et gratissima
forte et commodissima tibi videbuntur Item de omnibus rebus que
ad te pertinent quod quam in mandatis precepisti quid egerim
ex hiis litteris cognosces quas tibi Kasparus ex meo nomine
consignauit Item de adventu hodie litteras ad te scripsi
hodie quod ad me de te cogito Gratias quas tibi omnibus [illegible]
constituo diligentiam quam erga tuas preceptiones et aliquid in
intellectis me est etiam aliam de tuis commendare et co
modis maximopere cogitare Item cum meminero
tandem meliorem inueniendi fortunam de simplicibus offero
te maxima subituram incomoda Item de uniuersa actione
[illegible] tuis omnibus incomode non affuere
etiam maximis te presto omnibus atque molestiis fortuna
esse liberasse. Item pape Item ne se res [illegible] cot
nadasti maxime tibi constat quod huic rei omne quod fu
turas in prouentes calamitates nadat semper [illegible]
vah Ita ne ab hiis decipiar ego sum quarum
rerum omnibus plurimum me accomodare soleo Item de quantum
suppetit tua liberalitas adesse et me tibi liberalissime accomo
dare si magnum mihi atque assiduum cogitationibus et occupa
tiones hoc mihi permittere Item cum plurimum mihi sis ob
fuisti nolui expectare ut precibus tuis in me collatis
debeam magnis te maius beneficiis exornare Item nullum
umquam fuit tempus neque non maxima atque firmissima

maiorem in medium meritorum memoria
fuerim. Pro quibus equidem iam tibi cumulatate gratias complexus
si eloquentiam tibi satis faciendi facultatem in me satis fecisse
nisi. Item cum tibi ego nunquam pluries [illegible] Item salute
verbis te in accommodare velis te obsecro
in medio in esse non possis aut non velis si re ipsa ad
plurima adhuc modo [illegible] Cum quod plus
exigitur. Habemus proprie de ceteris partibus orationis potius
partibus nobis commodisse uti possimus quod distribuitur et
earum partium quedam facere volui aut certa aliqua ac de
sim accurate declarare minimi. De qua re hec exemplum
speciale potest. M. Katho et laurentii Lodig anime plurimum
Dilligendi Nepos cum in medio eos magistratus fuisse Nad
sum ab [illegible] doctrinam constituit alii vero magnates
in rerum facultatibus presteterunt non possum abdicare quin vel
alterius virtute adauctus sum alter aut corporis adiutus
existam, alterum magis debeam alterum vero ad omnes di
ligam, quorum vero magis gaudeam aut magis et
velim non facile iudico. Preterea sepe enim evenire
videmus ut incipiamus [illegible] cultare aut aliud aliis
laudabiliter vel proprius demonstrare, aut commodius aut
doctrinis persuadere aut nostris aut cuiquam significare
volunt ut comparata videant omnino [illegible] de quo hoc
exemplum tradi sempiternis hominibus qui maxima tibi
benivolentie quodam presteterunt cum tu potissime
adoptasti qui dignitati tua maxima prope fuerat nemini
perfecto commodiorem diligentiam potuisses quam pro pecunia
ad studium per auctoritate tua collustrandi tam maxima
contulisti constat et neque maiora opera neque studiosiore
curam neque ardentiore benivolentiam nec promptiore
que de diligentia quisquam tibi prestare potuisset. Insuper id
quidem continuum est in omni pene genere dicendi sic
queremus super etiam moralia vel principalia ad universalia

Ut multis epistolis nobis ydoneam esse videtur. Verum
cum imprimis ipsa simplicitas propter magnam rerum copiam
nam magis splendidam orationem in ea efficiant. Sed
dictio sua longe certior et efficacior ac videtur prescripta
ipsa simplicia simplicitas dicendi stilum reddit magis
amplum magis longum magis optimum. Verum ita
sit apte satis simplicitas que vestro tuo se accommodabis
arbitratu tuo pertractare poteris. De quibus hec optime
satisfaciat. Ut anthonius tu familiarissime frater
sum tam summopere cum dilligam et affectionem summam
tue sum familiaritate gaudeo. Verum est prestare me bene
[illegible] quod nulla maiorem debeas amicicie [illegible] tamen
[illegible] et summo michi [illegible] amore prestiterit. Et largi
larissima [illegible] omnibus dilligentiam prestiterit
et declaravit et amplissima michi liberalitate ben
ficentia satisfecit et summa hec [illegible] liber
alissima [illegible] officiosissime [illegible]. Itaque [illegible] mag
[illegible] tua [illegible] sibi [illegible] voluerit [illegible] nunquam
esse [illegible] quam cum maxime [illegible] gratissima
[illegible] suis commodis [illegible] promptissime
demonstrare. Decimum septimum preceptum quod oratio
frequenter obliqua sit et cum apostrophis [illegible]
constructione incipiat sive illud quod [illegible]
[illegible] sed preponatur. Exemplum primum ut nominem posse
adeloquiam [illegible] crassus inquit in se qui multa re
[illegible] constructio sit. Exemplum secundum [illegible] hanc [illegible]
esse ad bene [illegible] quod inveniendum compendiosam vitam magis
[illegible] studiosi [illegible] quales apud alios videam
[illegible]. Decimum octavum preceptum. Ut oratoris
maioris auctoritatem [illegible] tractatus
[illegible] pertractandi [illegible] dilligenter considerandum

Vnus ergo preposito colloceretur cui illis decretoribus quibus subordi-
natus est preponatur Continua profecto sanioritate compatib-
et magis eorum clarius intelligendo adiumento et vel-
Dequo hoc id quod scribo cum nacionis scripta quorum
in innumerabiles vester commoditate opportunitatis [illegible]
plurimum delectatur quorum omnium suffragiis celebr-
fuit et quoniam vero eiusdem cum in re a se eius [illegible]
tamen affirmavit Bassiano autem ipso quidem
studio fuerit et tractata sunt ipso precepta quod ill-
gerit cessuras eterna gloria optima assequit tum
et vnus cum in preposita ornate priores preposere pona
sua reddit sinceritatem et ipse ille qui se tra
sui optimo commendi res elegit [illegible] Denum [illegible]
precepto eorum temporales que aptiores [illegible] in abun-
collocatio plebis ab [illegible] dicte conscienciarum
tractatio [illegible] in multis fuit resonantia efficacia con-
stitutiis [illegible] que hoc celebrarunt [illegible] pr-
viii [illegible] ipso inmensos annos [illegible] quorum
hec si esse quod omnes optarent principes et pr[illegible]
[illegible] plurimis [illegible] tanta esse ameri-
[illegible] quanti et operibus ipsis in validissimi fuer-
[illegible] quod ipse maxime pondera fieri infideles gentes
[illegible] barbaros obpugnare possit Scire huiusmodi neg-
tans [illegible] quod in honesta et abstabilis esse constat eorum
[illegible] diuus [illegible] qui [illegible] in publico si quid
[illegible] commendabile [illegible] possit [illegible] si
aliquis [illegible] ad constituendum esse [illegible] commu-
nio (ut in [illegible]) [illegible] eorum
[illegible] actum [illegible] temporalibus [illegible]
eorum preposere [illegible] [illegible] dilexerit

eorum etas et vite beatitudini consecrat. Dignissimum
propter ablatam incontinentiam potius hec orationes
plurimum delectare videtur in cuius narratione [illegible]
potissime accommodata. Cum ab usque hominum sepe primo de
ducenda aut quantibus quorundam hominum locorum et provinciarum
[illegible] nominibus et vocabulis aut propriis aut adiectivis
distribuentes et interdum et potius et comparans et supplantans atque
[illegible] primates et denominans quidem ex nominibus appella
tivis cognominibus et vocabulis atque propriis de quibus
[illegible] consequi. Ut superioribus etiam priscis temporibus
florente Roma cum a Pompilio rege res publica
recte [illegible] servientibus omnibus L Sillae L
Cinna consulibus cum turbata [illegible] consule
designato civilis discordia crudeliter inflammare cepit
sicque in longum omnis deducta quibus salus civitatis
acerbissime est passa. Deinde [illegible] Gaius Cesar
post [illegible] rei publice potitur dominatu [illegible]
[illegible] id est [illegible] imperandi cupiditate [illegible]
cepit [illegible] auctoritate Ciceronis sapientia in eius medius
magistratibus et consulibus administrandis suffragante res
publica [illegible] libera est [illegible] post [illegible]
Catone et Bruto [illegible] cum imperante Octaviano
auctore deo patre domino Ihesu Christo intercedente spiritu sancto
adiuvante Maria faventibus celorum castellanorumque
orbis et divinis sanctis consentientibus salutifera clari
tas lux divinitus nobis orta est. [illegible]
[illegible] mundare [illegible] constituit [illegible] felicitati
conservare valeat. Itaque ipso omni honore amplissimo [illegible]
[illegible] qui gratiarum adiumenta potius ut [illegible] id [illegible]
aliquid consequi potuerunt [illegible] studiosis [illegible] viris
sedulo studio libenter [illegible] illustrari eorum
[illegible] exaggerare valeat. Dignissimum primum

propterea quod est generale circa hec et orationem pluribus conducit
Si subiecta nobis tractanda contingit aut sive corpora sive appel-
latam hominem quam sollicitam omni animo et locorum rerum quod
et auctoritate considerare debemus quod sit illorum natura substantiorum
quibus vel quibus dignitatibus constantia dicta nobis omnium rerum
perfecta et prudentiis cognita fuerit ea nobis facile adma-
nebunt ut substantiis illis ydoneas inveniemus proprias
commoditates et condignitates nomini ac proprio omnino adver-
timus posterius comparativas sive superlativas adiuncte
debeamus quod rerum et concinne rei contractate esse videntur
et etiam sub unius in genere posita alijs etiam sub unius in-
quinque subordinant addamque alia subiecta quod sibi commode
et congrue adde valeamus addo etiam quod alie rerum di-
ctiones aliarum genus orationis ea ratione ut maiora vel
propria dicit esse rei de qua agitur quemadmodum Sunt
omnia et clarius percipi possint insignium paucis ex-
emplis. Quod et Ciceronem summo quidem et excel-
lentissimo oratori tanta erat dicendi vis Magnitudo facultas
agendi ita tante quod eius constabat orationis divitie ut
sibi essent instrumentum animi quod in ipso esset acutum ingenium
fuisse sive tanta memoria atque gestis oratorum omnia
poterat aio percipere memoria custodire Rem publicam
administrare et alia cetera gubernare Erat etiam cuius (?)
omnis sapientis studium in rebus agendis agendis consilium
applicare mente providere orare persuadere autori-
tate probare dum eius amicorum salute consulebat inimicorum
insolentie resistebat hostibus vincendis perdicte (?) familia-
rem (?) tenebat Omnia etiam ipsius Ciceronis dum rem publicam
procurasset prudentis responsa acute liberata auctoritate
incepta libere perfecta diligentius gubernata moderate
acta constanter administrata sapientis esse constabat dicta
preclare benedicendi precepta ab ipso callidissime animadversa
eius designata generibus illustrata et partibus distributa

fuerunt Omnis denique prestantis philosophie rationes ad bu-
tuate que commendi opere plementis abeo ratione fuere
prudentissime excogitate ornatissime descripte et
diuinis illustrate Ergo ipse vero diuina prudentia
instructus excellenti ingenio preditus perspicacissima
ac fortitudine munitus incredibili temperantia
decoratus Maxima integritate conditus summa
modestia illustratus Integra fide insignitus gratissima
humanitate nobilitatus clarissimis moribus expolitus Omni
Rerum commendi institutione cumulatus et ceteris prestan-
tibus virtutibus exaggeratus Et huiusmodi summis ex-
cellentibus diuinis que virtutibus eius per omnes terre
orbis plagas regiones atque partes clarissima nominis glo-
riam et amplissima virtutum extimationem sibi
celleberime comparauit Urgentissima enim perceptum
Circa priora cognomina et pietatem quandam nomina
subintelligunt et promptitudine magna comparant et
demonstrant rerum et actionum Et huiusmodi adeo esse constat
quod ipse in multis ac variis dicendi generibus locum habent
Et quibus equidem prioribus quas multas inducendo commo-
das rerum clarius possemus Cum aliquas videro precur-
rere diligentibus esse notandas Prima enim hec res considera-
da est quod istis quinque generibus in cuiusque rei et
vester nummine uti debeamus nisi in expressum subiun-
ctum non videant Uim perfecto huiusmodi igitur absque subiun. et
ipsis parentum regnant abstinencia adeo quod aut capi-
osam quandam habundanciam imposuit aut promptam
amore vel odium sibi aut efficaciorem aliquem impediunt
demonstrant Ut melius patet exemplo Cum manifestum
Harcinis fidei amore plenis mei studiosissimus et
mei amantissimus Cuius dignitati Ergo magistrorum
studens quas sibi assiment preceris tibi litteras capiat
summe plurimum commendatum Ergo aut amore sue racionis

facerem hoc arte peto et ipsum manifestum sua benig
nitatis gratia capiatis ornandum hoc tibi persuadens
neminem te tui amantiorem esse habiturum saltem
e considerandum monemus quod hec quinque decurrata pro ora
mentis tuis sunt in et cetera quam quod per se consistent et adua
Alia in eis adua sibi conueniencia addenda sunt quilibet
aduerte subaudi ita adiuuet ut eorum subiectorum compositarum
aut dignitatem aut amplitudinem aut quantitatem aut gra
uitatem magis demonstrent. Ac longe clariore
et magis promptam orationis sententiam explicant
Ad quo hec te expediet exemplum. Uphadem mea erga te
studiis quod omnis beniuolentie genus preclarissime tue mores
virtutes ac amplissima tua in me meosque bene
merita efficiant et efficacia mea beneficia recepturam
memoria in mortalibus meis in uos officiis mutuo
correspondere teneatur. In quibus quidem duabus consideracionibus
hoc quod priora coniuncta atque decurrata ad
multiplicandas oraciones plurimum valent et commode
rethoricam exaugerant elocucionem. De quo etiam sequens
velle exemplum. Summa equidem illa tue liberalitatis
amplitudo ex qua me plurimum exaggerasti.
ipso animo postulare videtur ut non solum res omnes
meas sed etiam me ipsum totum potius tuis commodis et
ornamentis exponere teneatur. Preterea exordians
sibi et actum curas aut multiplicare aut geminare
aut variare commodissime oraciones possumus. Sunt licet
oraciones sine relativo prorsus simpliciter possent. Adiuncto
in sibi relativo longe sunt copiosiores longe quam apper
tiores. Possemus enim sine relatiuis unde ac semper orationem
inchoare explicare nullatenus. Ego propter magnum in me
tuorum amorem et propter insignes meorum virtutes

atque propter multa et magna sua bona merita cum plurimum
dilligeret. Exornatis superius non possum sic multiplica-
re. Ego enim propter magnum Ciceronis amorem que
semper optimum fuisse cognoui in patrem eius virtutes
quas celeberrimas equidem et insignes esse con-
spicio [illegible] sua oracione mea bona merita quibus ab eo
quidem multa et magna recepi cum [illegible] mi-
[illegible] dilligere. Item sub relatis [illegible] et sunt
sic dici possunt. Cum marcus katho sue patrie multa
quidem [illegible] non [illegible] merito [illegible] bonum semper cum
fuisse dicit. Hunc oracionem exornatis [illegible] sic multipli-
cauit. In ista [illegible] katho [illegible] rei publice se [illegible]
semper prestiterit qualem bonum [illegible] rei publice [illegible]
desiderat [illegible] bona merita [illegible] sua contulerit [illegible]
[illegible] pro eorum salute
pericula [illegible] sunt quot alius quamuis [illegible] esset
sustinere. [illegible] in merito omnis Catonem [illegible] bonum
[illegible] et optimum [illegible] Relatiua [illegible]
[illegible] ut similibus tantus tot et [illegible] multipli-
cant oraciones. Cum post illas oraciones [illegible]
relatis [illegible] sequitur illa [illegible] vel
quod aut sua correspondencia vel qualis quantus
quot [illegible] Hunc [illegible] vel relatiua sic alias [illegible]
oracio principalis [illegible] aut una alia oracio [illegible]
plures eciam oraciones subsequuntur ut in hiis patet [illegible]
[illegible] populus romanus [illegible] officiosissimum [illegible]
sic rei publice gubernatorem [illegible]
adiuuit tot [illegible] romanis omnibus beneficia contulit
quod vniuersa romanorum patria immortales sibi grates
referre tenetur. [illegible] Circa predicta [illegible]
[illegible] quod hoc relatiuum qui que quod non construitur in me-
dio [illegible] suo antecedens sed inter relatiuum et suum antecedens

verum ne ponatur aliquid. Et hominis diligentis qui parti
ac studio vacat. Sibi interdum ablatiuo magis
oratorum usitato erit expresso. Et quia tua humanitas
cum maiorum beneficiorum tanquam in incitatione
habebis. Virum plenum meum certe sed magno cum
hic dicendi genere nominandi quo viri eloquentissimi
usi sunt. Et quamvis prudentia semper optimis
nunquam dubitaverim omnia te prudenti consilio perfe-
cturum. Hoc aut ablatiuo. Ut ea id in me te
post sum ante collocare. Et per affirmacionem. ut qui
carthaginem magna sperantem legeris conor
cepisset accipe. Unius summus bellorum ducem laude
gloria superasse. Zeugma propter certa via
erit necessarium. Animadvertere enim quod plurimum
in compositione dilucidandi sibi hoc proponere
esse diligentissime observandum. Et sum vera oracionis verbum
aliquid personale vel impersonale sive finitum sive in-
finitum aut actiuum aut passiuum semper sit collocan-
dum. Nam quemadmodum qui viam faciens cum
incertum ambulaverit dum perveniat ubi
itineris finem et quasi laboris sui terminum
esse intelligit plurimum recreatur. Ita etiam
ut in fine oracionis terminatur cum sententia
et totius oracionis contextus apperte explicatur sit
et legentis animus melioris quidam intelligendo
acquiescat. Et si illud verbum longius sit aut
plurium syllabarum commodiore profecto si in fine oracionis
terminatur quam si in medio aliud oracionis ipsum post collo-
catur sonoritatem prestabit. De quibus ex ea
perordine videre pulcherrima iudicabis quibus
sermonis causa rationibus ipsa verba sive singularia
sive pluralia in fine oracionis collocentur. Verumtamen

verbis

vnu(m) similiter cadenciu(m) sibi comune orod ꝯ sineat in fine oros
terminat Vt ego cum hedies clarus dentibus pertus·
tantope dilligo vt in a zes tam magna esse possit
qua no ego pripue libent pstarem Exemplum vero vnum
simile in fine posita duabus inseruit dictionibus Vt
tam summa pfecto mea id fiat impetrassem si amicus
se gratitudo in quibusdam hesit ꝯ emisisset Exemplum
duabus ~~dictis~~ oracionibus vnum inseruit Vt ego
quidem id ss ego vt et me tibi amicissimum exi
stimasse et tuis omnibus me indigna defuisse intelli
geres Et quoque modo vnum in fine positum tribus vel
vel pluribus sed dictionibus siue oracionibus posset accomodari
De pluribus dictionibus exemplum Tolle nos nimium pruden
tie sed iusticie nimium temperancie in vigilancia
vita equidem efficacius facile producimus de pluribus
oracionibus hoc sit exemplum tibi Amor enim plurimum m
michi aduersus nunc eo semper id plurimum instrume
affinibus sedulo fauere atque amicis tuis vehemen
tissime opitulari studuerim Exemplum vero duo vel similia
quorum quodlibet comune oroi inseruiat in fine oronis con
nexa terminant Ego non tres omnibus tuis pmarib(us)
tuis in me officiis mito vt gratificari possem exgratio
Exemplum vero tria vel similia quorum singula singule orod
inseruiet in fine oronis terminat Vt quos ea quidem
tue ad studium sciare accessi Et honore decim vrbem
tali consequenti Danda est igitur opera diligentibus ne ea
ipsis in studiis nisi post quam virtutem illam quam assequi
desideraui adeptus fuerimus redeamus Exemplum vero vel similia
tria vno oroi in sinceia in fine oroi collocari quantum
affirmacioni efficiat Vt ego quidem tantope te dilli
go vt solo in agmi suo qp totam tamquam tua libentissime
suscepi curam psen Post certa am vni simitum
modo vel plura vel collocauimus infinitum vt ex aliquibus
hiis exemplis quorum tria nunc sibi submitte curabo.

Ut omnibus hominibus qui recte vivere volunt sed in
primis colere debet quod divina precepta servare tenentur
Item Singularia cum tua in me beneficia modo
assiduis ut habeam memoriam tue dignitatis
qua diligentia observare studeo Item Narramen
cum Cicerone quamquam facultatem tibi favere possem
quam meam iniusticiam eius omnia opera et diligentia
me assequi posse confido Vide enim pomina rari
vel passior sententia infinite orationis quemadmodum sunt collo
canda de quibus pauca sed conformitate actorum tibi
scribere curavi Ut illi prosperis viri ab edibus facile di
ligentia quorum adhibeo et clarissime cognovi Est re
vera mihi atque sepe in animo multum ex quibus orationes tue
atque rationes optime declarantur Item amicos semper
fore nova intelligent quomodo debeno statim fremit
in aperta presto cum commoditate audivi Ista item
verba deponencia quia impersonalia tamen active passive
passive vero et plura alia verba infinite orationis posita cle
gancia reddere solent Item de verbis In Est enim bonorum
virorum atque prudentium Ut omnibus faveat atque inser
viat neminem noceant et officiosis rebus i incipit
Item de deponentibus Ut tacite se observat amicos
cives meos vel frequentes familiaritate mea uti.
visitacione mirare utor tuorum tu beneficiorum re
cordor quorum ullis quidem temporibus oblivi
scer Item de ... ut prestantissimas bonorum artium
disciplinas assidua studendi exercitatione complecta
ris maxime propter te hortor quod hec sunt ex quibus homines
plurimum venerant Item de verbis impersonali active
vero Tam me opinione atque vivendi ratione fore
ut nunquam me peniteat Item de verbis impersonali
passive vero Michi quidem cum intellexeras amicos
iacendo esse sentim in ... et tamen carissimum

scribendi officium plurimum conquestus et vehementer
inter accusat. Se enim ab animi corporisque incolumitate
continue venit vigilat atque contendit. Ut quo desideras
perveniat. Tamen eadem via bene sit male sit infinite orationum
eorum quandoque terminant. Ut tu vide quam magne
inter nos nec sit atque fiat. Ubi eum affinibus tuis atque
amicis profectus mei effectus nec sit. Quod nobis bene ~~vero~~
benivolentie vestre brevis sit atque semper cumulatissime satisfit

Tercio preceptum est quod sint verba finita infinite orationis
posita efficiam quandam habere resonantiam et gratam
afferre plerumque intelligentie ~~finita quandam~~ habere
terminatione constat. Sed infinita certa verba tamen sint in
fine perfectam orationis eiusmodi collocata legentium
aures admodum oblectant. Ut apta proscripte sentire et
auctorum applicationes consequentur animadvertas. Constat
qua ratione quo vero ordine ipsa infinita personalia ad
impersonalia sive singula sive bina sive trina vel
contigua aliquando media infinite orationis collocentur. De quibus
hec pauca quae sequuntur exempla dabo. Et primo sit de
verbo infinito in fine posito omnis orationis instrumenti
et si cuique bono volumus esse non debemus aliquid committere
quod aliis sed magis nostra culpa posset obesse. Item de
duabus inferunt orationibus et cum hec presens vita humana
admodum brevissima constet et alia que eterna sit
futura sempiterna si autem recte consulere desideras
intelligere sit nobis adeo quam absque dampnatione bene
de duo verba infinita posita duabus orationibus in fine
et tu semper diligentissime et enixius non solum salutem
meam sed etiam omnem meorum incolumitatem velle querere in
eadem ergo video velle non modo officium sed collam
etiam curiam diligentia sine maiori culpa possit preterire. Participia preterea et supina infinite
etiam orationis aptissime poni possunt ut de hiis exempla
infra inscriptio dicemus de preceptis. Quintum in
preceptis quod a in eorum collocacione participium in fine orationis collo
catum preceptum neque de qua dicitur longa pena quamplurimi

pter eq̃ circa illam pronuntiationem que affert omni ꝯsi
principium in fine positum efficit etiam orationis stilum magis
expressum et magis quam optimum hac dictiones quibus
pluribus grammatice orationis debitum partis dignitas orationis
pauca sed exempla ponam reliqua tu facilem re
considerabis Item de adiunctis superlatiuis qui ante omnium in
fine orationis debitum partis terminatur utrique locat
ut si bonarum artium disciplinis operam accura
tissimam adhibueritis fructus exspectabitis quam amplissimos
consequeris Item de adiunctis superlatiuis iuxta communem in fine
orationis positum ut presentem agendi aut cogitandi lo
cum permitteretis res meas diligentissime curaui
Item de gerundiis ante omnium collocato ut ad bonarum
artium disciplinas percipiendas esse adhibere promptissime
[illegible] promptissime ea in ratione continuo anno in uigi
[illegible] laudem et ut dum ipsis rebus fuerim adiu
lantissime omnis summopere studendum est Item de superlatiuo
omnium posito ut Ego enim semper hac opinione du
ctus fui ut inter uirtutes ingenio et doctrina
plurimum dignitatis et emolumenti consistere puto
sive [illegible] preceptum est Circa hanc omnium finem est
quod ita enim commodissimum esse constat et uariarum
orationibus cum modis et temporibus suis et pro
uis tantas afferat oportunitates admirandas et uarias
orationes indicando pertractandas ut omni pene ornate
per et admirabilem modo iudicari possit Nam preterea
tempora uerborum passiuorum deponentium communi
um et neutrorum destituuntur in etiam infinita penuria
gerundia et supina ipso uerbo quo sepissime tamen
indigent ut aliquam omnino suam generatione quidem
exprimere non possent nam omni ipsum suum est esse

admirabilem et in omni orationis parte studiose prestaret adiu-
uamentum Et omittendo ceteris in quibus dictio est aliqua
pertinencia importat aliquod officium significat et aliquam
proprietatem demonstrat Item ponas eo dicto est post
primum in fine orationis quomodo locum placet ut marcum cum
bracium medicina ita diligens est quod omnes perscrutatores
eius possit prius studiosissime pertractasse Est exemplum
eo est post supremum ponimus ut quod ante medici mandatum
studiosissime quidem perfectum est Sed non facile factum
est Item etiam quod post infinitum esse apte collocanda
pro eorum tempore quod et elegantiam habet resonantiam et gratam
intelligencie terminationem Aliquando ut hec quam [illegible]
ceteris declarat Studeo enim de rebus tuis mirandum [illegible]
[illegible] velim id persuadeas ea me libenter ac factorum
Et enim mea adhuc plura ceteris [illegible]
propter ambiguam intelligentiam orationis fugienda hec
sit propter [illegible] diligenter obseruandum ut in
fine orationis cum aliquid collocatur quod orationem splendidam
[illegible] plurimum consonantie efficiat [illegible]
ea illa que in oratione [illegible] collocanda aut brevia sit
aut parem efficaciam ad quod [illegible] et parem consonantiam
aut sint adeo [illegible] aut sub una [illegible]
Et alie sunt dictiones que vel longiores vel [illegible]
[illegible] in fine orationis longe aptius terminare
videantur [illegible] inconveniens si aliud incommodius
dictiones in fine orationis collocant [illegible] dictionibus
[illegible] probus quo orationis [illegible] exceptis
et [illegible] describere [illegible] potes apte quod
desinunt poterit Et de [illegible] in fine orationis
orationis terminato ut [illegible] admonere debet ~~[illegible]~~
[illegible] quas [illegible] assignandas significat
[illegible] Item de appellatiuo ut [illegible]
~~[illegible]~~

virtutes adamavit sunt praestantissimum tuum etc. [illegible]
hominis. Exemplum de appellatione [illegible] et in eis tendant q
[illegible] locuturus fuerunt effecit ut tanta quidem erat
Gasparini Barzizii perfamosi in legendo eloquentia
suavitas et in conversando humanitas ut nemo
umquam offendere potuisset illa cuius dicendi arte [illegible]
[illegible] quomodo [illegible] praedicavit [illegible]
dulcior fluebat oratio. Exemplum de [illegible] praedicando in fine
posito. Tua eadem quae tua officia [illegible] commemoratu
digna id effecit ut [illegible] te diligeret at si [illegible]
[illegible] esset. Exemplum de [illegible] [illegible] te [illegible]
quid amor [illegible] sit observasti [illegible]. Exemplum de [illegible]
in fine posito. Non potuisset rebus tuis sic diligentiorem
[illegible] tanta adhibuit curam ut nulla amici
potuisset adhiberi maior. Exemplum de supplicatione omnibus rebus
[illegible] copiis [illegible] quos in nobis [illegible]
cognovit te [illegible] ad [illegible]. Exemplum [illegible]
aliquid [illegible] et insigne [illegible] ut adminis[illegible]
[illegible] hoc [illegible] laudat [illegible] laudat [illegible]
habeat [illegible] in fine [illegible]
omnes et quales. Exemplum de [illegible] te [illegible] diligere
habeo [illegible]. Exemplum de affirmatione [illegible] bonum
facit laudant omnes. Exemplum de [illegible] in fine posito
ut [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] elaborandum [illegible] in alterutro ut nobis omnia [illegible]
sit alterum [illegible] magis [illegible] [illegible]
[illegible] sit alterum. Exemplum de [illegible]
in fine orationis posito. Ut [illegible] te semper [illegible]
[illegible] longe potes iudicare tu quid [illegible] persuadere
potest [illegible] operae [illegible] quomodo plurimum [illegible]
esse [illegible]. Exemplum de [illegible] [illegible]
[illegible] ac [illegible] [illegible] fuerit [illegible].

hec relinquam ac iudicanda tuo. Locum de preterito et in fine orationis
reiudico. Ut si cum ipse diem adesse venturus qua plena
tecum adventus sit. Verum quod multum premeditans cunctatus locum
de preterendis in fine posito. De tribus rebus ante ex presenti
temporis primitus et agendi et cogitandi locum de suppres-
sit quapropter te diligenter esset presertim perdifficile dictu de quorum
ptione transcendendorum et suppressio et ratione in se corrupta
de principiis longius dicemus. Videnda sunt in quo cumulla de
adventibus quam in fine ornande orationis colloceat. Et primo de adventu
temporis Sicero tamen amicissimum fuisse semper. Item quod amplissi-
mis contubernio magnum te virum et existimavi semper. Ita non
potui quicquam afferre quod tu cumulatius fecisti [illegible] locum de adventu
tui optime cognovisti me non solum amicum [illegible] contulisse [illegible]
et foris sed etiam me tibi defuisse nunquam aut quod omne te deme-
ruisse umquam. Item de adventu optandi Hanibal imperium
romanum plurimum defatigavit quod italiam umquam attigisset
utinam. Locum de adventu negandi multa enim mala nunquam con-
flata et agitata fuisse dicuntur si plurimum gaudeo te hec ad alta
esse nihil. Locum de adventu affirmandi. Ita res est et nobis
narrasti presertim. Locum de adventu dubitandi. Rem nobis futura
dubitas fortasse nobis eveniret posset fortuita. Locum de adventu
narrandi non satis me duxisse fidelibus nostris dicas hercle quod mihi
probabilia non videbantur. Locum de adventu gratiarum. Tua in me bene-
merita non solum tribuam sigillatim sed etiam te satisfaciam cumula-
tum ac continuatum. Item quas lessi literas libenter et audivi tabe-
llarium diligenter qui statum tuum mecum narrat prepositum atque
speravi et meis et tuis quod feceris solet et moderate. Locum de
adventu omnibus [illegible] sum plures meas tibi significabis
deinceps et te semper amatum magis quam beneficias coll-
[illegible] preterea. Unde vale meum salutatum quod optima
a [illegible] locum [illegible] locum de adventu commo-
[illegible] [illegible] facultates te satisfa-
ciat paulatim et quam [illegible] melius fieri posset prodesse
Locum de adventu [illegible] plurimum et admo-
nendis [illegible] locum de adventu consuetudinis
[illegible] optima fide te admonui velim facias ita. Interdum

aut admiratione comparata et supplicatione in fine orationis posita germa-
nam sinceritatem. Item de admiratione comparato et quod rogas ut
precepcionem tuam tractare velim diligencius hec tibi persuadeas
velim. Nulla quidem racione agi potuisse studiosius
circa amantiusque quam actum est in presencia auctoritatis. Item de
admiratione supplicatione video enim te contra apte prudentissime quod ora-
tionis adhibeatur comunem premeat perscrutatum accuratissime atque
perscripsisse diligentissime. Item quod mandasti esse omnia
cumulatissime. Item ponenda sunt propositionem etc. Et
primo de propositione sane ut exposcit magis tuo iudicio te
plurimum diligo quod exemplissime tuis ... voluntatibus
faceres. Inter enim Item de propositione circa Scribo frequenter
animi tenerius quod non facere multos annos circa Item de
propositione Contra Tanto enim cum homine consensisse Cicero
Tercium consul Catilina fuit ut tempore ingentem exercendo ne
racionem habuit Contra Item de propositione ultra tempori duas
artes et suas raciones ut ultra Item de propositione circa hoc
multa explicaturus sum illa causam Item de propositione etiam sane
agere constitui ita probabilia esse sensiant ut nihil sum facturus
etiam Item de propositione etiam ... palam Omnia perfecto gesti
ciosse ... quod fuit pro omnibus fieret ... palam Postremo
prudentia inde de divisione Et primo de divisione approbativa
in fine ornande orationis terminata est et quod michi mandasti
diligentius perficiam Nam ita monuisti quidem Item
de divisione sollicita racionali vel illativa Quid faciam eo
deceptus sum igitur reliquum est ut de inceps accura-
tissime meorum consideram quibus etiam componere
decreveram Item de divisione dubitativa Studebis ne vero ina-
ne sit. Item de divisione diminutiva Velle te admodum a
dore ne possis litteras michi tuas quod debitis rebus quas scire
desidero me admoneas velim multas saltem tuis plurimis
michi quam consueveras propter pronominis multo operis Et
quidem demonstrativa Circa omnes exclamative orationis
partes modernum ... orationis fuerunt plurimi

Dm 9 preptum q vos subiunctio interdu 9iunctio
ornamus vt illud atq velim p volo Et iste frequens
et elegans aput oratores mos Illud si ferocis feritis
psuaus sili futuro infiniti vbi in rei dsmencium
kredum ppini cui vtim vt scim rei p fieri Et hec est
latissima preppo nemini dubiu est ¶ Vicesimu prepto
Et circa multiplicanda exornanda orõis Nam quasi
va sive in p[ri]n° sive in m[edi]° sive in fine orõis collocata
tantam induendo Oportunitate habeat vt examino
vbi orõ psua possit et illustrare in multo magis et
plibus multiplicat vis et augit et ma[gis] … 9silis orõ
Cum igit aliqi vehementius aliquid … gr[?]ptu exp
licare cupimus aut rem magis clarare et magis appta
demonstrare voluimus multiplicate vbis id efficere poterimus
Exem in sua exordis sempr ex plicius vt quoniam clare
virtutes tue essent roscr vt tuis magis exemplis guber
netur te hortor atq rogo vt adea sequendas mores
correnium exemplis te psantissimu reddas ¶ Cum
quidem sua exordis sic multiplicau pt Simonianum
clare virtutes tue est rostat atq huiusmodi semp exst
terit vt exemplis omnibus terrarum orbis gubernetur
exornetur adiuuet et 9struatur ne solum te plum
adhortor atq moneo verum et p summa mea familiari
tate quicquid maximo pi te rogo exoro obtestor atq
vehementissime gendo vt exemplis tuis clare
ornamentu cumulatissime tibi 9pendis tale pe
rinens labores insidias innuptes atq monitus vt
virum te exempli te reddas psantissimu …
aliud exem de mea re publica equidem spem in bona
conuentio Nam aqua ratione res ons qrent au
dire intellexi inter sua vidi 9iunct … a nobis
sedulo 9ropigat tenet prouidet liberat agit
et nihil pretermittit vt quz salus dirimeti vel pena
atq ductissime 9iunct ¶ Tricesimu primu prepto
circa plura exornanda et suprema ingenis orãos

De multiplica[nda] orõe p[…]

(exornand[a] … / et plur[a] …)

ad suos tractandi. Hinc quidem philosophia facundia et
eloquentia ea rerum auribus deducunt ut ea ipsorum verba
que etiam nomina adiectivorum omnem efficaciam et rerum
naturam complectantur. Possumus ergo in iu dicendi
stilum ex philosophis in libris eorum temporibus atque artibus
et in primo et in medio ac in fine orationis collocat. Cernat
allegant quod componere aliter negotiorum sententias que
expedita nimis dicendi ratione sive nimio contracta
ex ipsis philosophis complecti. Cum etiam facundie atque
eloquentie in omni eorum terminatione orationem rethoricam
possumus aptissime componere. De quibus omnibus exordia
que subsequuntur. Exordium de preterito primis temporis con-
ficiens ergo amplissima tua in me beneficia et merita
bene volenti memoria semper quottidie perscrutans
qua ratione paribus uti officiis respondere
possim. Hec est tu in [illegible] preteritas mei se-
dulo de te cogitante ut tua in me beneficia glo-
riosa semper recordatione repetente. Et quidem
cum sic desiderem [illegible] sententia proferre. Exordium
de preterito [illegible] ergo libenti illorum
preteritorum vita [illegible] habita sunt [illegible]
[illegible] libenti mores eorum studia [illegible]
[illegible] sedulo [illegible]. Nam [illegible] omnibus
studiis [illegible] ut omnes [illegible]
[illegible] et officiosissime bene [illegible]
[illegible] ut omnes homines tantum [illegible] eloquencia
[illegible] quod cum [illegible]
orationem facile [illegible]. Exordium de preterito futuri temporis
[illegible] in medio et in fine orationis ponitur. Dubi-
tandum semper tamen [illegible] necessario mea quod [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] quid de [illegible]
[illegible] [illegible] laborant causa
[illegible] et commendacione ut [illegible]
rem ipsam causam hanc meam diligentissime curatu-
rum et dignitatem meam tandem [illegible]

Item de pro futuri temporis eundem subimpendam curas
et scribis tibi dilatum est quo nullo quidem pacto ex sua
parte fuit attingenda quod Dionisius qui inter Genuensium
criminibus connumeratus esse volenti meis officiis compla
candum susceperim Libenter eius causam suscepi tamen quelle
quas vidi Nam cum mihi acerbissimis mole
stiis affectus ac etiam moribus afficiendo maiores
mihi Dionisius ipse adiumento fuit iustum esse indicavi
et invitus sibi officiis Respondere cum neque enim
omnis existimasset si meam debitam sibi operam de
negassem Itaque ipsum Dionisium ea quidem race
mea fide et opere defendendum Item de gratiandi in
di Quod ad me scripsisti illud exorandi pontificem quod oste
dendi mihi nunc causa fuit et amandi tui occasionem mihi
prebere et nihil quod tu grave existimes difficile vi
deri possit et cetera [illegible] mihi [illegible] faculta
oblata et ad consolandum et [illegible] rationem aliqua
possiderem Nec si hoc esset in proficto Verum omnia
permittere Item de gerendis eundo [illegible] rei publice
gubernatorem [illegible] pro facultate mandendo huma
nitate [illegible] promptitudine satisfaciendo
studere deberent Neque enim rei publice deesse debe
rent dicendo consulendo admonendo persuadendo
gubernando [illegible] nec si ipsius opus fuerit mortem offer
re [illegible] [illegible] [illegible] Item de gerendis
eandem [illegible] quidem [illegible] fortissimis et [illegible]
semper [illegible] [illegible] tractandum sit [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] diligentia [illegible] proximus
et offitiosum semper [illegible] sit agendum [illegible] contra
[illegible] est pugnandum [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
est assumendum Item de [illegible] [illegible]
in ore [illegible] [illegible] tractando [illegible] [illegible] [illegible]

Notum est quod apud apud maiores nostros se-
pe cum hominibus corporis robustos fuisset intelligebat ab ipse
rei publice comparandis esse satisfactum. Sed post quam ab ipsis
ex animia eorum arrogantia et intollerabili potentia ventum
est ad arma ab ipsis propterea desitum est rem publicam
recte gubernare. Optime igitur ab illis maioribus actum est
et sapientissime constitutum quod leges cives habere voluerunt et
illius autem potentiam separare ne possent. Et item despiciendo
initium. Magna fuit disceptatio inter Marcum Ciceronem et Quin-
tum Tullium eius fratrem utrum eloquentia eo pacto a natura
hominibus esset insita vel dicendi preceptione comparanda esset
an ars de dicendo aliqua dari posset. Quintus Cicero
dicebat eloquentiam a rerum natura esse hominibus datam et
ipsos homines naturaliter se exercentes quod vellent persuade-
re possent. Marcus autem rationes ostendebat ex quibus convin-
cere firmum esse cupiebat dicendi artem inventam maxi-
me necessariam et optimam esse factum quod homines ea
didicerunt ac pertractarent. Cum omnia sint ex arte ipsa
faciliora dictu et elegantiora quidem instructi-
one rerum preceptum est quo pacto per ea oratores amplificant
et rerum sententias breviter complectantur. Principia
enim tum multas in dicendo nobis afferat commoditates
cum verba sint optime accommodata ut oratoris dicendi
res admodum augeat et rerum sententie que amplam
verborum copiam expeteret brevibus quidem verbis ex ipsis
principiis intelligentibus comprehendantur. Sic et hoc loco
et nuda exponi et eadem ex principiis amplificata comprehe-
ndi rerum sententiam ex principiis breviter comprehendi. Scipio
Affricanusque Romanus consul cum Carthaginem urbem romanam aliter barbaris
oppressam in pristina libertate vendicavit. Hec quidem oratio
ex principiis sic amplificatur et nihilominus orationes eorundem
principiis breviter comprehenduntur. Publius Scipio affricanus

a more rei publice conseruande vehementi maxime prona
omnium senatorum voce atque sensu consul creatus hanibalem
crudeliter ytaliam deuastantem profligauit Cartha
ginem nimis pertinacem ciuitatem euertit Numa
ntiam romanos molestissime defatigantem dissi
pauit et romam acerbissima bellorum acerbitate op
pressam atrocissima barbarorum obsidione liberauit
et in pristinam libertatis dignitatem vendicauit Simi
li eadem oratio terminus principis auctoritate Mar
tialis valerius vir tempore vigilans intelligens
prouidus atque sapiens amicus consulens succurrens fauens
gratissimus et beneficus in fidelis [illegible] et amicicia
iam diu michi [illegible] perspecta cognita et explo
rata est Cum ad te perfectus et tocius rerum iudicio ra
tiones sit declaratus Amatus amicus et gene
datus te rogo vt eius dapes tua benignitate cura
ne adhortandum et deffendendum Cum enim suprema
suppina rethorica doctrina? expanget [illegible] quoniam ap
toribus nobis a dicta [illegible] studendi cogitandi intelli
gendi discendi scribendi agendi commentandi et in
nobis diligere manutenendum ornandum atque perficiendum
vt consulendo conseruando [illegible] atque iuuendo cumulate possi
mus ad maioribus satisfacere et quod hoc a nobis sit
actum atque excitatum esse intellexerit id optime consul
factum atque [illegible] esse iudicaret etc. ZZ in perpetu
a Circa aduerbia quod vt te minime fugit indicendo sit
idonea et quod amo ornatum ad amplificandum sen
tentiam admodum acommodata Nam quemadmodum adiecti
noia sunt rerum substancie ita commoda et famulancia
et ipsorum subiectorum naturam ac proprietatem explicant
et aperiunt Ita circa aduerbia sunt optime interpretes
ria qualem efficaciam qualem facultatem qualem suauitatem
qualem vehemenciam vel vim vel prima senciam apportant

si regibus ac principibus cum eiusdem temporis ceteris de arte
oratoria rhetorica tractat. Eloquencia quidem adiuncta siue
propria siue comparata siue suppletiua ad iudicem erit orato-
rie effecto meritum commodissime efficaciam et ipsius orationis suam
eandemque applicationem ut hoc te monstrabit exem-
plum. Marcus enim Cicero vester ab adolescencia etate
quidem aduertens quod eos homines potissime presta-
tissimos effici solere et ut magno cum insignium
plurimum pre ceteris famam et publica[m] rem publicam
gubernaturum putauit ceteras bonarum artium di-
sciplinas eas illas potissime cognoscere quibus ciuitates
atque prouincias optime gubernare constituit quod scien-
tias illas ab eo esse potius obseruandas atque semper
celebrandas. Qui cum studio esset acutus atque in vi-
gilans quia ceteris tanta sibi scientiarum ornamenta cu-
mulatissime nactus est quod ipse summus orator cognos-
ceretur facilis Romanorum rem publicam prestantissime gu-
bernauit et multa librorum volumina ceteris futuris
hominibus erudiendum commodissime descripsit et nos suis
immortalitati diuinitus commendauit. Et tamen
singulari quodam tempore loco adiunctum potius ad eam properauit
in ab eo cum demo aliqua magna animi vel
alterius rei vehemenciam adeo cum rebus impetus
et in medio an ... vel principes vellent
proprie orationis splendidam et sentenciam
addere efficaciam ut in hoc intueberis. Ex eo Marcus
enim Cicero vester ab adolescencia ad ceteras litterarum
atque artium disciplinas ex ardescenti animo conseruans
maxime preter ceteras plurimas scientiarum commodi-
tates acutissime eius in summo eloquentie ita
erat ipsius scienciarum studiis assidua diligencia
deditus quod ipse tam summa studiorum ornamenta

fuit genuina exercitatione conferentibus ut ceteros omnes
oratores eloquentia et liberalitate virtute superaverit etc.

Zeugma tertium preceptum per aliquid quod nimium ac affectu vehemente
ad supplicandum et eleganter quidem hoc adiungimus
etiam ut te eciam atque eciam rogo De adverbiis autem nunc
et deinceps tamen quo nam pacto in generalitatem sit
inserendum et tamen specialitatem importet et que ratione et
in oratione rethorica sit tractanda quamquam ordin
atius hoc in loco de eis tractandum esset videmus
supra in septimo in ordine precepto etc. Zeugma tertium pre
ceptum Et adverbia potissima comparativa et superlativa
rethoricam elocutionem plurimum exaugent ut michi
quoque pater Sancte tua prudentia quemadmodum liberalitate
atque magnificentie gloria te semper habuisti Nec quemquam
antea atque deinceps reperio qui quemadmodum ac sic potuisset
esse tam achates de iustitia quam pientissime doctissime atque
magnificentissime gubernasti Nono autem pacto ad
verbia orationis multiplicant quorum illud sine genuina
in omnibus et clamorum adiuncto esse non puto dictum
in precepto dicamus de quibus per de multiplicatione
erit Zeugma nonum preceptum Sciant quidem sequentes tamen qui orationes
multas et causas in modo dicendi que accidunt nature
In primis enim quidem sit dictiones nominum verborum participiorum
pronominum propositionum et adverbiorum Coniunctiones vero orationes atque
sententias valent insuper plurima decorandum atque am
plificandum orationis stilum Et quamquam quidem omnes
in genuina dicendi compositione locum habeat tamen ad
et adversative coniunctiones in oratione oratoria rebus atque
apprime quod vero preciant aliquid ypo eorum potissimum
videtur esse commemorandum Unde copulative quidem atque
etiam sepe numero motore rethorica inter serunt quod venustatem
eius atque vehementiam non parvam importat Ut aput omnia or
atorum volumina apertissime demonstratur De quo hic

Et quidem atque etiam dicit
sic ad sest ser

Exemplum erit uidere Cum meam diligenciam ad adiutam
ini andrea et quanta bonorum oportunitatem
liberalium artium studiis hominibus afferrem cognoverunt et
quanta sit reslebenim e ingenii tui suavitate Illud
mihi ostendebat ut adipiscaris bonarum virtutes et vehe-
menter adhortaretur inquiens si acute atque assidue vide-
res quantas et quam magnas emolimentorum oportuni-
tates comparares Nam sive oblectacionem sive admir-
acione sive ad requiem desideres quod honorem ad
laudem aut gloriam expectes vel divinarum op-
ias vel bonorum oportunitates vel rerum fin facul-
tates adoptas Hec omnia profecto summarum
emolimentum suppeditare consueverunt Effecta quo-
atque per quondam vivendi racionem imitaberis si
ipsa studiorum ornamenta vigilantissima diligencia
prosequaris Nunc adversatiuis coniunctionibus ex-
ercitemur Nam coniunctiones adversatiue hee constare
videntur licet quamuis quamquam etsi tametsi
Dequibus marcus Cicero nunquam usus est
In hac dictione licet pro quamuis quoniam dictio est
ambigua cum etiam stat Hec tamen ipsa dictio
licet ab ipso Cicerone usurpata est puto famili-
arissimum esse Quoniam exactis iam bellorum ca-
lamitatibus optata pace nobis fruimur licet [illegible]
ero demum plerasque iam [illegible] licet raro etiam ut
rarissime ponatur apud eundem Ciceronem hec
dictio quamuis reperta est alicubi [illegible] quam quam
etsi tamen etsi etiam si et iam etsi in ipsius Ciceronis
voluminibus frequentissime reperies Dequibus hec exem-
pla adducam Etsi quas oratoria facultas oportunitates
acciones parare valeat Nisi mi propositum non
aliud explicare si etiam vix ibi enumerare possem
que in eis me semper tantopere delectarunt et magna

[illegible]

illi facultati operam adhibuerim et tuo pro ea
tempora oportunitati commoditatique mihi comparan-
dum consilium te ad eam capescendam plurimum
adhortari debere, quamquam tibi usus admodum peritissi-
mo ex ea iam nota esse debeat, quid multa profecto
practicus sum te hortor quam summopere ut ad eam tibi
quam accumulatissime comparandam summis viribus in-
cumbas: sic et si hec mea apud te adhortatio mi-
nime necessaria esse videatur quod ut a quam pluribus audi-
vi ad omnes bonarum artium disciplinas ardentis-
simus esse iudicaris. Perge igitur ut cepisti et hanc
benedicendi rationem ita ut ceteras artes studiorum tuorum
diebus noctibusque complectaris. ¶ Quod autem preceptum
redeundum hec quintuplicem cum se et sedes possit ponimus
dictionibus dictionibus quibus quo modo commoveri
ut omnes cum honesta scientiam ... quam porrectam admodum
si tempestive accessisses omnia nunc infacta essent
... qua complanat et medium elligant ...
interponit ... in oratione laude et ...
... incipio accedendi ... insuper ... supe-
sedere solemus ab his duabus questionibus ut sit quod
et intelligant, in committendo quod sic exprimat. ||
Quod vero preceptum est circa multiplicandum et quintuplicem
ex adiunctis et explanatis orationem, item adiuncta et questiones
constata plurimas sed orationes multiplicando conveniunt
adiuncta cum ista tam tum tantopere tantisper adeo
usque adeo tamdiu donec usque et similia, ea quidem
ratione multiplicant orationes quod per unam orationem aut
plures compositiones adiunctis conceptis necesse succedit ista que in-
stans ut ut quamvis sepius aliquod horum adiunctorum quod ad
quam tempus vel quantopere quamdiu comparationes et consimilia quorum
equidem dictionum consimilium multiplicant ut in sequenti decla-
rabitur exemplo. Sunt tamen in me bone mentis quibus sic eorum tanta
videtur constare magnitudinem ut parum offenderet ...
... sibi deserere debeat ... hec quidem sunt et talia,
ut videas ... orationes fabricamus ... potes adeo
usque orationes multiplicare per adiuncta questionibus

et relatam Conquestionem aut vel adiuvandum vel quem vel relatam
Deprehensionem oratoris id unam super addit orationem Ut sed quam tu cum
me bene meritam gratiarum coram tanta video restare ma
gnitudinem Et quibus ita commodissime exaggerati
sum quam res omnes meas ea quidem ratione stabilivi
ut nullam calamitatem nullorum quam duraturam sit rumpere
posse videant Ut nisi beneficiorum in memoria ha
bere velim quod ego semper tantopere fugere conatus sum
ut nihil unquam magis evitandum duxerim
Talem officiorum gratiarum merito id ratione debeat ut tuis
meis bene meritis commemoratio perfecto completior sempi
terna condignum constituisse facile iudicari posset Item
Item propterea Comparationes consistit Propositiones
enim ex in primis narrare esse dicunt quod his [illegible] quam aut
sive comprehensa aut non sit compendia ut sententiam per se perfectam
efficere possint ad eam perficiendam et longiorem pro
ducendam plerumque amminiculant Sunt autem compa
rationes possunt imprimis in omni insinue orationi commodissime
collocari Si comparationum hec duo exempla et in plerisque rebus
maiores rhetoricum locum habent quam ad ornandas oraciones
et variandas scias optime sunt commodate Nam
quomodo harum duarum [illegible] in modo committere tractare potest
orator tractat nisi fortasse quod [illegible] sed [illegible]
vim apponeret harum duarum propositionum [illegible]
[illegible] ratione exempla sunt Si tanta Solonis in rem publicam
licuam suam atheniensem bene merita fuerunt ista
[illegible] utilitate erga rem publicam bona contulisse
[illegible] quem admodum africano commemo
rationibus eius in ipso huiusmodi propria dedicatione
tenent ita etiam athenienses ipsi Solonis ob in
credibilia ipsius erga eius cives officia sempiternis
eundem de merito astringunt In hoc erga de
fendi quod per exposita ille duo propositionum et erga
fuerint vitam hominis pro salute vero due propositiones

postea sequentes scilicet in et erga verborum locum tenent
quae cum crebro in more in tempore fuisset veteribus oratoribus postula
bat ut in illo in parando propositum expressa videbantur fuissent
interposita. Regula 1ma prepositio per interdum pro [illegible] quam pro
[illegible] prepositione qualescumque in sub ad apud
[illegible] per ex ab et similes. Ut in hiis exemplis Urbi
in rebus honestas apprime placet. Nemo est qui pro
sub divina providentia constitutus sit. Ethiopia ad urbem
pergens quam accessi forte [illegible] [illegible] Helena
apud [illegible] Hanibal amarello in fuga [illegible] versus
e [illegible] propter casam omnes rationemque pariat. Omnes
hostes rei publice semper infestus propter defensionem
libertatis [illegible] fuit Scipio [illegible] plerumque volens
tam [illegible] difficile est quod cum libenter suscipias. Viri
ex agris [illegible] omne ablatum est. Eundem ob causam
multas [illegible] suscepi. Rex ab opulento exceptus
fuit. Eadem intelligendum est de adverbiis ordinis
specialia sunt dehinc deinde demumque interdum in
[illegible] [illegible] et item ut iam dehinc erat. Circa que
[illegible] detinentur accipias. Et ad hunc modum relinqua
hat loc latina oratorum in hiis et similibus modeste si [illegible]
more efficacius. Nam ea sunt ab illustribus oratoribus
et poetis recepta. Consuevit autem [illegible] hanc
prepositionem [illegible] qui prepositionem ut cum [illegible] primo
[illegible] consonantiam causa cum fuisset arbitratus. Nos
vero in meam [illegible] consuetudinem hanc [illegible]
[illegible] pridem iste modus loquendi abolevit [illegible]
het pro de interdum. Anterior [illegible] prepositionum
ut [illegible] adherentes [illegible] ea res sit similis
ei rei qua de agitur quod item [illegible] [illegible]
Decima Regula [illegible] est. Circa prepositiones [illegible] multiplicatas
prepositiones equidem quorum ad oratores sunt adiungendas sepe
numero vias apperiunt. Ne aliqui sine ipsis nimium [illegible]
quomodo perficere possimus. Circa ipsas prepositiones erunt
nobis inquirendis multiplicande quam oratoribus plurimum con
siderande [illegible] in [illegible] sine prepositionibus simpliciter explicantur

Cum pretor urbanus creatus sit tuam in personam gratiam
esse duco et apud preciorem melius gubernari possint
sicut sit expressius explicatur sic Cum ipse omnia
rei publice negociorum magnitudinem ad urbem
accessissem atque in senatu me contulissem ubi a sena-
toribus ad voluntatem meam et per oppinionem pretor
urbanus creatus sum neque eiusdem gubernande
[illegible] magistratu prudencia sed tuam curiam esse puto
[illegible] Sic vero [illegible] quod tamen est crebrius
apud poetas quam apud oratores contrahunt aliquo-
ties ut aliquam letam magnam aut [illegible] mo-
lestiam aut amiciciam aut indignacionem aut spem
aut timorem aut aliquas huiusmodi [illegible] possumus
significare volumus sed eciam in ira dicendi ra-
cione possimus [illegible] hec sic [illegible] bonitatis
clemenciam tuam imploramus tantus [illegible]
acerbissimos atque intollerabiles bellorum atque pernicie
calamitates semper [illegible] vacat que instanti ste-
llarum constellacione [illegible] sumus sit tam gravibus mole-
stiis semper [illegible] benignissi-
mus tua domine clemencia [illegible] hic nec
bonitatem [illegible] precibus obsecramus ut de tantorum
eos malorum [illegible] liberes et in qua nulla eos
status [illegible] stabilias [illegible]
[illegible] per eiusdem orationis sentencia qui prescriptus est
[illegible] aliquid addatur quod affirmando exornat
et auditoribus [illegible] efficit Ut michi [illegible]
Vir fortis omnia pro re publica adibit pericula et id quod
[illegible] Commovent [illegible] auditorum animum vehe-
mencius quam si dixisset Vir fortis omnia pro re publica
[illegible] adibit pericula [illegible] veritate [illegible] hec
[illegible] oratori [illegible] aut [illegible] ut [illegible]
[illegible] eo [illegible] ut rebus [illegible]
[illegible] factum sit et aliquo [illegible] sensu oracio sit
[illegible] quod non [illegible] pulcram ne [illegible] illa [illegible]

nactissimum amplificacione omnia amittat In quid
vitium plerique incidunt inscicia porro quondam dere
eloquencia quam rerum dicendarum inopia ‖ Et utrique
reprehendi possunt in mediocri subiecta materia quoniam rem pu-
rudem et inornatam efferre debent verbis idoneis et quibus
oribus illam exornare Ita contrarium semper sive in
laude sive in vituperio versetur oracio adornatam sin
quod sumat ... in primum et pompeius facile fuit
omnium romanorum tum armis in consilio princeps
magnus facile pompeius fuit ... et omnium imperatorem
in rebus pacis et belli ... gloria
rerum ... propterea quod in rebus letis vel
tristibus aut intristis verbis letis ... ineptissimum
est ... similitudinibus et exemplis quorum
in voluptatibus aut in deliciis ... affectus appli-
camus sed si quis in deploracione filii cuiusdam afferat
parentibus quod ex nuptiis filiorum ceteris ex rebus
secundis maiorem ceperat voluptatem Nam eo
tragicum conparacione acerbior pena insurgeret
Cavendum est etiam ne inter triste animus lasciviat
oracio aut inter leta incondita sit et horrida Nam in rebus
diversis ... verborum atque sensibus fugiendus est ...
et grandiloquo et insolitis observacio delectabit et hab-
enda Varius enim est ... porro ... et dolor
impetus suadet quam limata animis atque composita
ita compassione uti Non equidem ... ipsa patitur
ut animum gravi aliquo merore ... verborum
composicioni vacare possit atque vitat inscripta ab
oratoribus accuata verborum composicio que ...
grecia auditoribus suspectam esse intelligunt
ut enim propria composicionis neglienda sunt sed
plebeia dampnique auffer de industria ...
terminando oracionem in ... putant iudicem
puerilitatis ... fugienda quod est animus delicata
modulandi voluptas ... si tero
... oracio ad aliquam gravitatem animorum ...
vehemencius inclinabit commodissime in ...

finctus magis eum auditorum aures si in eum finitus oratio
insigitur. Caput autem omnium que ad elocutionis preceptum
attinet id ipsum est ut omnia ad res de quibus loquimur
dignitatem accomodata sint recte atque venerate
in te laudatus compositus est inquit Sole et aurora
rubent plurima. Nam verba rebus pro ceteris omnibus accommo-
dare solemus. // Aliud preceptum quod interdum post orationem
inchoata prius quam ad eum principale pervenitur
ponat oratio imperfectum cum hiis parentesis ut in hoc
Unde qui ambitioni et glorie student (id quod plerique faciunt)
a veritate reducuntur et hiis similia ut ego vero sum
(ita me deus salvum esse velit et rem recte loquor)
ab iniquo sed qui patrias leges scriptura rerum
longe antepona (rem legalem et sapientiam attenderis
ut aiunt) omnibus tuis fecisti studiis sumopere dedicasti
ut eius cum tristis ut eos in memoria qui patrias
suos colunt) quidem habebunt. Proinde sic agere atque
ita agere ut commode aliquam quam vitam moriens optes etc.
Ultimum superest ut ratione minoris dicamus preceptum
in ordine constitutum preceptum sive quidem de quibus est apud
posteros tanto studio ut in prima vel aucta temporis
ut nullis temporibus ad... partibus hunc antepona
ut in hiis disciplinis precepta sint lectu
oratores seu auctores ut Cicero quintilianus et quam
alias in hoc genere doctrina semper sancti fuerunt et
magna sit erit eos attentio: subiae simbrias pro dila-
tandis tenens ut illud scias velim quod in hac preceptione
illud observare studeremus ut si in monosillabis terminatis
oratio quod raro fit ut perfectius sensus ab oratore fiat.
Considerandum est utrum ea longa sit an brevis
est longa; eam preire trocheus quod qui duabus sillabis
constat longa et brevi ut in hoc Ciceronis exemplo
longum inter in publicis partibus vox Cesar tulit in hoc loco

dicto huius fuerit et cetera iambus qui est pes componitur ex brevi
et sillaba longa constans dum illam collocat sicut ego qui brevem
brevis sillaba aut longa longa antecedit luce id est splendet
et si duabus ista res emea est Cum autem bissillabum in fine
orationis ponatur Cavendum est ne quatuor breves in fine
sillabe ponantur neque consueverit incidit quod ait perdidi bona mea
et plures alie a pluribus in magna corpore ponunt doctrine
Sed certe conferenda est cum amore sunt ad varios animorum affectus
etiam in eciam addignitatem et modum sententiarum
Nam quod iracunda est oratio brevioribus quod sedata et
loquenda longioribus multis gaudens Non enim tantum personarum
dignitates causarum quam temporum varietas
momenti affert Sed quoniam ab hac observatione sepius ac
industria recedendum est si gravitati causae vel veritati
aliqua tempestas oratio splendor ille numerose intermittendus
est Caput enim omnium preceptorum illud primum est ut rebus
quibus dicendum est cuius quidem numeris serviet et pro rebus arte
aliqua ratione qui desiderat orationis sane elocutionis dignitate
perturbabit et cetera Preceptum est enim Circa modum punctandi
orationes tu tradas Sunt autem generales punctandi species
apud modernos octo scilicet virgula recta sic / loco cuius more
priscorum exiguo puncto utimur sic virgula iacens sic
et al virgula convexa quod sic fit) planus sic . et semipunctus
quod sic est v. interrogativus quod sic punctus . Coma quod sic fa
rimus et in ymitatores priscorum oratorum : Periodus qui
sic fit) virgula recta loco cuius enim punctum exiguum facimus
fit cum sillaba vel dictio vel cum causa modo finiti vel infiniti vel
preponitur cum est copula ita ut quod cum non ponat ad determinationem
alterius fit cum quod oratio incipit a distinctione quod per
pre primo per assignandam supposito et cum pro illi est ~~sit enim incipit~~
~~incipit~~ Tunc enim ante suppositum primis ponitur virgula recta
vel punctus exiguus iacens vero virgula semper est in fine linee iacens
ita quod altera pars sillabe eiusdem sit in principio sequentis quod ea sit sillabe
cum ipsa est instant preferenda ita cum indivisibilis est punctanda

Virgula aut gmepa poni dz et impri et in fine oracionis qm po
nit ptes pn les Parenthesim Coma vero fit post oracionem q dz
pfecta esse pt reterud alia sibi annecti potest impfecta distin
cta mapiens a relativo Dummodo sed ante cum in medio pre
dat quoz nihil ti poni dz Interrogativus si sequatur Dum col dimer
cum gmepto tyb q impediunt omni Interrogativus duobus pi
fcu ponatur alterum post impfectam oroz cum puncto interrogativo
alterum post pfectam sit i planus punctus fit in fine orois
pfecte tam et si dictatoris aliq adsequente posteriore sen
tencia pendeat hemipunctus aut se plet quonias circi col
liciis cum ignorat col in suprscriptionibus platorum spe
cie contingit vel ut Paradus vero in fine pagorois
fit dz qm nihil aliud circa materia sequitur hz est Nod
p in eadem epla dupl scribuntur materie in fine cuiuslibet oraz
seruanda est productus Unum horum ecia oratione insequenti
subiciunt Nunc omnium temporum videres magis invaluisse
nequiciam et miserum est principes fauent scelerum huic
in exemplum et innocentes calcari i tum potentes fruscat
impuniti plures enim pt ee modo formari langwente iu
sticia inflagrante nequitia in totum locum pena constituta
Non itaque abiciendum e et curiosum et spectabilem circa
dum ut ii abbatem enim simo dolore tosit ut lingua
gmmum et ceteris mordinis prepud cura verborum
ornaciones sed colores rethoricales sed tradere gstitui
a cicerone xto libro rethoricorum et plibus illustribus
oratoribus traditas et cumulatas i quod longum esset ac
fastidiosum aliq cophendere nos Id circa aliquas
eis mo styrij col circat p elegancia q carmina ibi
cupsencarum volo commemorare Sunt quid carmina in
hunc sequid modum actl

Principiis repete vocem repetitio fiet
Ut tu michi lex, tu lux, tu dux, tu munda[?]
Te colo, te cupio, te diligo, te peto sepe — Repetitio [1]

Si circa finem conversio fiet ibidem
Ut plus deus est / bonus est sapiens est pius est /
Qui terram portas, mare portas et sidera portas — Conversio [2]
Quem terra mare polus nequeunt portare vel aer

Si facis utrumque fiet complexio vere
Qui sunt qui pugnant audacter audaces Perses
Ergo quos istud livor vexat audaces Perses — Complexio [3]

Misce per casus vocem traductio fiet
Si nichil in vita iocundius est tibi vita — Traductio [4]
Indecore vitam pacis virtute relicta

Si dicas contraria tunc contentio fiet
In luctu rides, in gaudio ma[?] lugens — Contentio [5]
Mane petis lectum dimittis vespere lectum

Si pia exclamemus sit exclamatio fiet
O quibus O quantis O qualibus es viduata — Exclamatio [6]

Si queris aliquid statim quod de ratione
Subiungas / supplex ratiocinatio fiet
Dives avarus eget. quare? quia quod appetit est — Ratiocinatio [7]
Tangere parta timet. cur? quia sic cumulare
Assignes de quo sit / quod opponat / aut quid
Debet consequi sententia dicitur illud
Cui satis est quod habet, satis ille constat habere — Sententia [8]
Ergo fac ... non copia sufficientes
Et non paupertas ... mentes egentes

Hoc modo fit quod contraria primis (a confirmacio)
An metuas extra que sanus despiciebas — Contrarium
An solitudo quod ad socios supabis

Articulus fiet si sit distinctio vocum
Dolus, inermis, inops, mysterius inde cadisti — Cadencia
Ferro, peste, fame, consumptus es: et peristi
Consule cadere facit ~~certe~~ tercia vocum
Dat tibi fortuna festiua frangere luna — Similiter cadens
Et contra factum faciet te gracia beatum
Agnominacio fit per quam varius es silvos (i. nomina cadens vocis ... silba vel ... [illegible])
Ciuia tuta tenet ... nutrix malorum — Agnominacio 12
Iniusti custos, inhoneste equat honestos
Querere rei causam, causam rei meditare
Subire per quam nota sit subiectio fiet (et inde ... apparerat)
Que tibi causa, cum quid te flagicia dabat
Numquam forte fames? tu fercula semper habebas — Subiectio 13
An labori, at ludo ... vocare solebas
Ruore in vocem descendit gradacio fiet
Sit quemcumque videt cupit, et quamcumque cupivit — Gradacio ix
Alliat allecta viciat perdit viciata
Diffinicio fit per quam monstrat quid res est
Prodigus et largus sit par qui distat avaro (... perdit)
Prodigus est animi vicio ... profundes — Diffinitio 14
Largus qui sumptus fit ... libenter
Avarus qui detinet ... non postulat usus
Qui detinet cupide, ... deposit avarus

Continues dicta dicendis transicio fiet
Audisti qualem se prestitit iste parenti
Nunc qualis ipse fuit pares audite vicissim Transicio 16
Sit dignus nec patre nec nato nec prole videri
Corrige qd prius dictum est correctio fiet
Hic quo amans ymo veracius amicus Correctio 17
Sum omnibus oblitus vindictorum vel decore
Occupat hic animi quid dicere paraturus nescit
Ceteros tedet pueria sua rapinas Occupatio 18
Media forte darem si vobis ista referrem

Disiunctum sit quod sua fert clausula verbum
Romanus populus gallos sub cesare vicit
Subdidit pompeyo mediata regna subegit Disiunctio 19
Hanibalis vires scipionis more fregit

Reddet sibi atque sequens oracio solo
Clauditur verbo quod coniunctio sit habet esse Coniunctio 20
Aut etas forme decus atterat aut valitudo

Non cum ponas verbum ponas prius aut post
Adiunctio facies versus qd sequens manifestat Adiunctio 21
Morbo vel senio forme decus evanuerat
Extinguit speciem seu morbus sive senectus
Conduplicacio fit oracio duplicata Conduplicacio 22
Tu me patrem gladio crudelis vel ac necasti
Tu me patrem et crudelis matris patris morbe et matris crudelis
Commutatio fit ubi sentencia versa
Nulla tacenda loqui vel nulla loquenda tacere Commutacio 23
Stultus sapiens iubeat et quid vere sapiens sapiat

Quere mecum elige quid ponam dubitacio fiet
In quibus eius ignoro quo te quoque nomine dicam
Nostro si dicam spurcissime cum sit aliquid — Dubitacio
Si scelus appellem nomine deformior antis
Nequior ignoro nec hoc michi nec placet id
4 Concipe conceptum vela preciosa fiet
Hic non est aliquid certamine ponere metrum — Precisa
Nunc quid ego refero sed tace / sed dicere nolo

Non est dubium princeps illustrissime quin longe plures indicandi stila propriones deducant possent quam hoc loco cum descripte sunt hec eas dumtaxat denotaui ex quibus omnis tuas dicendi raciones ex ydonea ornata concinna atque commoda elocucionis reposicione construere possis Et plane si descripsissem eciam et optime persuasissem quod si tu omnis illi rerum forma dilligencia preceptis reliqua facilius eo precepte et exercitacione pertractare possis Accipe ergo pro tua clemencia princeps illustrissime cum illustrium priorum autorum monitiones et precepta et qua dilligencia quo exercitacione quo labore quibus denique consiliis albertus tuus semper obsequentissimus huiusmodi deductione et formacione preceptorum. reum sed et faceret christianissimus erectorum fuit et et semper insudauit / prima atrii ancilla prudencia sic constabit esse etc (29 tt) etc

In isto tractatu secundo auctor determinat aliquas oraciones plurium variaciones et similium sermonia et continuas illa partes ad procedere dicit primo sic hic. ... quod superiori tractatu

Cum superiori tractatu princeps illustrissime tibi venit absoluissem qua racione qua forma et quo ordine commoda ydonea et consonans construi posset oracio Nunc aut michi in mentem venit cum de diccionum modum

aliquas etiam tibi varietates variaciones et sentencias synonima
que ab insignibus oratoribus Steffano flisco Sonciniensi
et Gasparino barzizy pergamensi date sunt demonstrare. Varie
vel ad coniungendas partes rethorice oracionis et adornandas
plurimum valent et ad eas satis exornandas et corroboran-
das admodum conducunt atque expediunt. Clausas quidem varia-
ciones et synonimas et conditiones eas in se venire posset que sunt
exordium narracio divisio confirmacio conclusio Quas Steffanus
fliscus et Gasparinus pergamensem varios sane colligerimus
et rerum tractandarum ad nos tales emittendo ordinate et
facilius ut illis certi vellent te succedent et occurrent. Tibi
ergo imprimis eas exordiendi oraciones et variaciones que circa
amorem sunt et benivolenciam describere ordiar quibus
in tradendis innumerabiles pene alias tu ipse ex ymitacione
in exemplo poteris etc.

Cum imprimis proposito meo satis Amor enim ex vite
illustris scolastica gymnasia inter nos initus me monuit et
hys operis condicioni atque inscribere: efficiat quod et me totum
tamquam te ipsum possidere possis vellem ita quod fortuna tibi
sit et in amicitia esset inter nos benivolencie coniunctio
Iteram consuetudinis familiaritate sempiterna esse cupio
Vetusta enim nostrorum quem maiorum necessitudo fecit et
alter alteri familiaris esse possit Nihil enim in me est atque
declaratis ut tua in michi amorem caritatem demonstras et
per eam eciam ratione alter alterum beneficiis
superare possit nihil enim et primo divino quidem au-
xilio factum est et me te benivolencia quidem gere velle
arbitror ausspicio esse factum ~~et ...~~ et consuetum et
tue me familiaritati addicere Nulla enim locorum
longinquitas et distantia possit amorem meum im-
mutare Nulla temporis interpellacio amiciciam meam
in mutato [illegible] posset || Tamen tu de quo michi scribis

endi si abeo lesus ex amore tuo amandi suscipia at
ornandum Tuam erga me beniuolenciam iungere
Celesti arbitror apte coeptus sum Tua erga me grati
ficandi consuetudinem certe cognitam habeo quoniam voluntate
tua bonam semper ex prospexi tua michi familiaritatem
iungere desidero Bona tua qua eo simplicem et apta
semper fuisse cognovi facit plurimum ut aptem una tecum
amare Huic si Tanta est mea erga te amor magnitudo
ut cunte amando te memem an pona summo cum amore
te complector vide quanta sit therencij liberalitatis vide
quanta sit therencij officiosissimi Pamphilus summo
erga me officio semper usus est Vostra semper michi
fidelem constituit Summo se michi semper eloquentissimum
obtulit Siue per te exstiti gratissima michi fuerunt
Siue prius ornasti tuorum eciam familie fuerunt probati
ssima Siue preceptis racionibus pertractasti fuerunt
michi acceptissima Amicicia nostra consimilis officijs
ab utroque culta est hoc demereret ut omnia contra cum
eos qua esse debet Collegacio nostra spectat quam maioris
iudicabis contentis suscipit proprio iure merito depostulat
et nihil cum eos denegare possit // Armata tui consilij
sapiencia fecit ut te cum papum tenca semper te in complexibus
ad ministrandis opere fide ac religione insignem iudicaui
Semper te minori certe cauendi racione singularem prudenciam
comparatam esse cognoui Grauissimum ergo semper iudicauerim
tua sapiencia feci Maximam ergo semper existimacionem
de virtutibus tuis michi concepi // Quoniam magnanimitate
te te pinarum cum consiliis vehementer desidero vestre soci
etatis moderator fias Quoniam te certe amplissima
dignitate preditum esse cognosco propterea summopere cupio omnibus
te oratibus adiungere honorem cum quo eos sic nimis celebrem
comparat te plurimum adoptandum adhortandumque ut eas meas

complectatur / Dignitates quas solent studia literarum hominibus afferre maiorem debent tibi esse incitamentum ut diligentissimam ipsis studiis operam adhibeas / Justicia qua semper apud omnes equus es fac ut optime de te sperare possim / Honestissima atque laudabilis tue vite gubernacio facit ut eorum te bonum et iustum existimem / Integra enim atque optima vivendi racio facit ut homines te puram sinceram equum innocentem iudicare valeant etc. // Ex tuis literis gratissimas tuum erga me amorem cognovi / Tue amplissime litere quam me benivolencia colis declarauerunt / Tuarum enim ad me literarum constancia diligens tua erga me memoria fecit / Tue enim litere / Que ad me scripte desiderium satis magnum tue conversacionis argumentum declarat / litere tue cum dulcore delectare sunt tue vite instituciones complet plenas prudencie complexi / prudencie sapiencie / Jocundissime michi fuerunt tue litere / Amatissime tue litere splendidum michi gaudium cumulum attulerunt / Magna profecto iocunditate cunctis literis scripsi / Tue litere valde michi graues et elegantes visse sunt / Reddite michi fuerant tue litere / Ex tuis literis intellexi / cognovi / Persuasus sum / Didici / Animadverti / Iudicaui / Ex tuis literis doctus admonitusque adhortatus sum / Ex tuis literis doctior prudencior / certior factus sum // Breuitas enim ad me tuarum literarum admonet ut ego quoque ad scribendum breuia esse debeam / Cum te in scribendo breuem esse videam breuiorem eciam me quam solebam esse debere constitui // Quod caput fuit epistole tue ad id potissimum respondebo Illud potissimum tue oracionis argumentum et eciam ad id scriptum racionis mee defensionis applicabo // Nec potui scribere simul occupacionibus impeditus / Vellem enim quod ad te potissimum scriberem illud in mente venit ut ad virtutes te plurimum adhortarer / Consideranti michi quid id literis significare deberem illud occurrebat ut ad studia bonarum arcium te vehementer incitare / Si de tua erga me voluntate dubitarem plures ad te scripsissem ut racionibus meis in

Nota

~~inseruires~~ inseruires Si de mea amorum quictione si
spirare longius quide oracione adeo rendere rem vette
michi accomodares Tuas michi litteras detulit poplius
plenas discordie temeritatis superbie crudelitatis Tua
legi epistola delirantem ignominiosam molesta fui
norosam Epistola tua fallacibus litteris michi delata est
me ingestam loqueres michi reddite sunt Nunc statum tamen
ex hijs litteris cognostes Nunc id expliciatum sit ita quomodaste
at consilia et maiore debeas eam id gparare Ex pecto cum
summo id desiderio et anxiantis molestiis in quibus quotti
die versari aliquando liberer Illud tandem michi euenit
quod semper michi maiore fuit optatum Illud michi tandem
oblatum est quod semper optaui Quod diu vehementissime de
sideraui id michi hodierna fedie felix fortuna detulit
Chathonem tuo adme nomine pfectum vidi certe libe
tissime Improbitatem aduersariorum credo te iam diu cognouisse
Quanta sit nostrorum insidorum iniquitas me te fugere
existimo Deus dans malefaciat omni homini nequissimo
Deus stabunt perdat homini sceleratissimo Insidorum detractio
pad pace respondere licitum est Ex hoc honere mortem michi
dent causa non habent Quod quisquam michi detrahere de
beat causa quidem iusta causa sibi oblata est Quod eni
honeste iniurijs pstiterunt id pfecto sine causa facere com
derunt Ineptiore pfecto dromislo nemini vel vidi
Infamior ceterum hominibus eius credens esse earimus rei
Maxima accusatio ptbatio adhuc prohibet me ad te accede
rem ymbres et venti ita fuerunt me tabellarios demitti
petrerum Compellunt me tue virtutes et tenens
maiore letare tibi Gaudeo plurimum te de me
certa scribere letor maiore meam vincendi eorum ubi plura

bilem gaudeo laccessio tui congratulus sentia michi affert
oblectacionem amplicacio tue dignitatis e michi plurimum
iocundissima Gratulor fortune tue, virtuti tue, prospicacitati
ingenii tui magnitudini ac felicitati tue virtutibus
cum tuis adducor me tecum plurimum gratulari debere //
Quod me amas e michi extrememe gratissimum est familiaritatis affinitatis quam mecum efficacissime contraxisti
maiorem cum voluptate accedit etc.

hic sibi bene solo exordia ponuntur circa quod eo notato quod exordium non semper
est eis libris sed in mere amicitiis sunt tamen admittenda exordia ut ita bene et sollicite
sit hic ab auctore ponuntur sed longe sicuti antedictis quibusque latinis apploratoribus fit // Numquam sunt admittenda etc.

Nunc habeo quas merito tibi gratias reddere possim Nec
reperio quidem quibus rebus partibus tibi gratias referre quam plo
e idonea cum concessa facultas ut merito te gratificare valeam Ea e michi denegata potestas qua me tibi beneficiorum memorem demonstrare possem Via sit e quidem
e sed oblata opportunitas ut erudite michi officiosissimum
prestare quam // Magnas tibi gratias dico Amplissimas tibi gratias
habeo immortales tibi gratias ago Condignas tibi gratias agere
studeo // Merito gratias referre nitor ago tibi gratias eo quod
tua summa in me officia rem pergunt quam ea que deside
rent // Non tibi libenter gratias agere Cum possem ampli
ssima tua in me beneficia merita rerum effectum non gratiarum
deposcant corripior verecundia, tam parvi verborum
munere tibi gratias agere Cum immortalia tua in me bene
merita rem magis deposcerent Iam quod ago tibi gratias cum
cum re non possum referre gratiam quem vis non patitur satis
Magnam habeo Ciceroni gratiam qui michi tradidit te ama
ndi benivolo meo summas tenuere gratias agere quam maximam apparuit me tibi indulgendi voluntatem maximam debeo gratiam

referre qui familiaritatem consequendi tua materia michi obtulit
Quoniam a maioribus diebus meis michi presidio semper
esse voluisti id circo parem tibi graciam referre studeo Quo
niam incolumitati Quoniam in omnibus meis agendis cau
summum mihi tuum adiumentum prestitisti, ideo suffragacio
tibi vicem prestare debeo Quoniam omnibus meis racio
nibus te semper liberalissime accomodasti id circo mu
tua tibi officiorum atque meritorum retribuere Utinam re
laciones prestancior et pluribus in me meritis tibi meis
gratificari possim Quibus eciam vias excogito et pluribus
in me officiis virum me beneficiorum memorem cognosce
posses / Nullum presto locum pretermitto et possum a tua liber
alitate parem tibi beneficiorum graciam referre valeam Cum presidio
meo opus est tuo id libenti animo peto sed multo libencius pluribus
in me officiis tibi gracias ago Ego libenter meis te racio
nibus adiungo sed libencius meis tibi officium presto Tuum meum
auxilium libenter expecto sed libencius parem tibi graciam
referam etc Non me penitet tum pro commodis meis te semper
laborasse et eciam pluribus ornamentis teneor vehementer
insudare Nullius enim pene tanto opere fuisti et ego quoque
pro te maiori opere conari debeam Satis enim michi constat
quod te prebuis meis studiosissime commoditatibus quod res me
mecum adducit et eciam ex toto vigilantissimum me prestare
debeam Nam datam tuam tuebor et debeo diligenciam tuam
erga me ago et teneor studiosissime Tuam causam quoad
modum est de meritis ad me recipio defendendam Omnes
oraciones tuas et michi omnis in me obitus omnibus viribus
suscipiendo Studium enim meum nunquam est tibi defuturum Mea
enim fides nullo tibi loco defficiet Ego in ullum meum corpus
tibi officia denegabo / Summum quottidie virtutes quam
maioribus viris agam dies meos ac noctes dilligens adm
fastigandum sed quam recte predictum possideas [illegible]

Summo studio causam tuam omnibus in locis defenderim uoce
tua declarabit animi. Sciasque enim diligentiam pro dignitate
tua celebrisque defendenda adhibuero extitit omnibus rebus
quas potes. Scito enim eos quam curam, quam diligentiam, quam excitationem
rerum tuarum in omni re susceperim. omnes tuos ad te scrip-
sisse arbitror. De meo studio erga salutem tuam credo te cogno-
scere. Scire sit mea pro tua voluntate vigilantia cogitatio
te intelligit. Sumendum pro te conseruando laborem desinam
preterea arbitror te me cognoscere ardentissimum tue
glorie amplificatorem. me semper futurum esse confirmo. Pater
patrie equidem in tuarum virtutum predicatione e solo consistam
eumque confirmationis buccinatorem extiturum dico. Ego
nullum locum pretermittam te laudandi. Ego nullum laborem sub-
terfugio te iuuandi. Ego nullum periculum recusabo te con-
seruandi. Vide quanti apud me sis. Vide quanti tibi
addictus. Vide quanti te faciam. ¶ Quam primum facul-
tatem nactus fuero te iuuandi omnia pro te agendi libentissime
suscipiam. Ut primum oblata est mihi sustinendi opportuni-
tas nihil perfecto pretermisi. Scito enim in me esse de me
id polliceri potes. Senectute quam in me bona fide constat tibi pa-
ratissima. Scito quod pollicetur pro data opera pari. Scito tibi pro-
misisse diligentiam absolui. In omnibus locis me esse intelligeris
meritis te laudibus extollo. Ego te quottidie commendare
non desisto. Non cesso diebus noctibus quam amplissimis te lau-
dibus illustrare. Dignitati enim tui ita faueo quod omnia
opera mee. Amorem enim statuis debitorem ita carissimum ha-
beo ut omnia pro tua salute sim libenter expositurus. Et facit
enim spectata morum tuorum et tue beneficentie magnitudo ut
sedulo tui memorem esse debeam. Res amplissima enim
nunc tua officia efficient ut omnia que sunt grata tibi pro te perficere
debeam. Sin mortalia tua cum in me beneficia merita sic sentiunt

me aliud quicquam est denique commodi ac ornamenti cogitare
Sum diebus noctes quam sedulo cum hoc amicissimo et pluribus quam
me officijs preterire queam memorandis satisfacere studeam
Cum tua summe officia summa esse testantur omnia sit mihi
parte merito ac diligentia agenda Quatum in me est id
omni pluribus ornamentis effundere teneor Quatenus in
bonorum accessiones comparare potero omnibus pluribus commodis
libenter in commodum ducam Amor ea parte iubet efficere ut me
ipso tuo perficerem Non enim possum addere ea prime quam
quod parte facere animo me cogit Cum tua erga me benemerita
considerarem omnia studia libentissime preter sub deum tu auxi
lio esse possim Cum animaduerteram quanta sunt tuorum erga
me officiorum magnitudo omnia diligentissime perdabo ut
morem tibi gerem Cum mihi in meritis faciunt quibus
quanto esse quam magnis me beneficijs exornaueris omnia
sed parte preter suo tuam dignitatem tueor possim Ceterum tua
in me de merita operare omnia constitui tollerare debere
Dum toribus tuis consulere valerem Cum id semper tua
ueris et me salutem esse voluerit mea michi esse videtur
et omnia parte merito efficere debeam Ego beniuolentiam
compulsus quo quottidie qua ratione me tibi accommodare possim
Ego affinitate commonitus me tibi totum expono Deos hanc
quam testes imploro honorem tuum tuo mihi maioris esse
ducere quam meum proprium Deus qui omnia scire nouit optime
testis esse potest nullius alterius beniuolentiam quam tuam
mihi accedere optatiorem Omnes homines mihi testes adduco me
nihil aliud quam felicitatem tuam adoptare Quoniam arbitratu
meo te semper fecimus sed eam perfecto scire de me statue pater
Quoniam voluntatem tuam tuo meo iudicio semper iudicare
voluisti meam etiam consensum oppinionem tue sed libenter animo
datum Quoniam amplius tuo meum opus fuit te adeo facilem
dulcem et humanum expertus sum et mea tempore tibi debeo

Diudum semotus sum tuum presidium expetivi ita te quidem actra
ctabilem semper esse cognovi ut nihil quod a me ceteris tecum re
tare debeam. Quasi te fautorem posuisti ita te quidem libe
ralem atque benignissimum prestitisti ut nihil sim unquam po
stulaturus tuis subterfugiendis. Amplissima gratia me liberalitas
tua paravit ut illa quidem que me oret cum omnia sponte
mea pre prestare debeo. Preterea omni in amicicia mea sublata
esse debent tecum tua in me beneficia exoperata ut omnia quoniam
sunt pluribus commodis in medium tenear exponere. Non omnibus
opibus est ut a me quietis exagendo ostendas quorum in memorialis
tua in me beneficiorum magnitudo proprio me sibi devinctum
efficit. Quoniam incredibilem quidem amorem tibi debeo
dies ac noctes dequomodo retornamenti tuis egregitatis non
desino. Cum tu quidem obsequentissimus semper extiteris me verbis
in rebus consuetudinem expertam. Sum pro eis in commodasti
sinuerem me demererentur ut pare iacture vite propriis toll
erare deberem. Simulationes iurgia quicia offensiones
atque incommoda que perstimatione mea prorsus non denegasti
satis me admonent ut ego ne illis unquam modicum tempus
pro debeo subterfugere. Cum pro columni tue mea detrimenta
atque suppliciam non subterfugisti ego etiam pro salute tua afflictiones
egestate famem calamitatem atque interitum non debeo formidare.
Cum sit turpissimum beneficiorum non meminisse iuxta hoc
summum quod ego a te officium recepi et meminero semper et predicabo
libenter. Que tu in me beneficia tulisti nulla unquam mea
delebit oblivio. Que in me benivolentia declarasti tibi mea
complectitur posteritas. Quod me semper blandissime pertractasti
ex mea nunquam memoria decedit in memoralia tua in me officia
prorsus quidem meos animos consideret. Tua gratia quod mihi contulisti nunquam
dissolvit prorsus et me tibi devinctum efficit. Tua summa libera
litas quam patissima esse cognovi me tibi semper obsequentissimum red
didit. Tua amplissima dignitas quidem est opitulatrice me [illegible]

totum vendicavit // Opto illam michi dari facultatem ut mea
in te pietatis beneficiorum magnitudine rem quoque habeas
Desiderio maximopere ut cum mea fortuna contingat ut quam incre-
dibilem meam in te voluntatem re ipsa maiorem comprobare possim
// Summa mea erga te benivolencia me compellit ut nichil de-
beam preter recusare Maximus meus erga te amor meum iudicium
me plurimum adhortatur ut in omnibus rebus me tibi com-
mendare debeam // Cum multa mea gratissima sint que in
me contuleris: tu fero hoc gratius quod tu semper verum liber-
alissimum prestitisti Cum omnia tua mea optatissima sint tum
hoc desideracius quod affinibus meis tribuisti Cum omnibus tuis
maioribus me officiis semper prosecuti fuerunt illud ~~[illegible]~~
studeo excogitare debeo ne tam amplissime liberalitatis
tui memor esse debeam Cum omnibus tui semper me liberalissime
complexi sint nichil est quod ego non tuum verum tui etiam tua
causa debeam // Summus enim tuarum virtutum splendor et
incredibilis meus erga te amor efficit ut omnia que tibi
commodo teneat sustinere Maxima studiorum tuorum confirmacio
et perpetua in te benivolencie continua fiat ut me tibi omnibus in
rebus totum patefaciam Hoc tibi certum persuadeas me perpetu-
ius quottidie fore diligenciorem Satis maius michi iudices
esse tue dignitatem tue Honor enim tuus perpetuus meus
decus est Beneficia equidem tua quottidie michi infixa
sunt memorie etc.

Cum nostre mentis conceptum aperire et que nos ad
dicendum moveant exemplis significare volumus: illud di-
ligenter observandum est ut narracio commodis habita
ydonea et commoda constet Debet enim narracio breviter ex-
plicari ut ab auditoribus facilius comprehendatur dilucide
aperiri ut clarissime intelligatur et veri similis declarari
ut fidem possit auditoribus probabilem efficere Atque his
narracionibus addentur principia que si fortasse minus pauca

videbant: hac profecto gere excusatum erit quod cum commissum aliqui
narrare contingit satis clarissime intelligat quid sit illud et eo
modo expostulat quod plurimum voluerit. quod ne scite inveneris fuerit
erit sed defatigatos adipem diluadi denodare et eum modo
aptissime demonstrare etc. || Dubitanti mihi quid
ad te scribere Lentulus meus ad te mittendi scribendi materiam
tribuit Claudiani meum quod meis tuis litteris significare aliquam
materiam scribendi demonstravit expectatione mea tuas litteras Ci-
cero meus indicavit te nihil scribere posse. Volebam mihi
tuas litteras depostulare. Cicero me admonuit me se
ultra desiderare etc. || Lectis tuis litteris magna omni genere
atis scriba e explicata tuarum litterarum serie(?) ...
e omni officiorum letitia plausit exordia || Intellego ex
mihi tuis litteris quod consuetudinibus ... Eadem postremo tue
littere mihi declaravit quod antheriores ... significaverunt. Nos
... tuis litteris admonitus sed qua ...
congnoveram. Ut tuas litteras lego tecum videor colloqui ||
litteras tuas contemplans tecum sermonem habere videor. Innocentes(?)
tuas epistolas contracta tamen videor te habere, alias valere
|| Ut te excusas propter occupationes non potuisse scribere satis
aput me valet excipio accusationem quod ... occupa-
tionibus impeditus scribere non poteris. Quod dicis te
occupatissimum tuis me litteris visitare non potuisse satis est
ratio tua excusabilis mihi videtur || Tantum ex provincia
reduxeram ad has litteras misi. Tantum eos ... magistratum re-
nunciaveram ad hanc te epistolam consignavi ... quam
Illuc et domum applicueram quando huius te litteras visitavi || Ego
post tuas litteras mihi datas causam tuam quam primum curare
Ego per quas accepi litteras primum quod ego feci dignitatem tuam
defendi. Ego lectis tuis litteris statim de rationibus tuis cogi-
tavi || Res mee quo in statu sit ex his litteris cognoscere
potes hec negotia quo se habeant Cicero te declarabit
et Ram(?) rem publicam quo statu quidem ... hac
enim ego veni ... respondendi causa ad alteram

prime exple satis sa cum adaltera augo impri(mis) cum tocius
sane esset ad fine longanimis ac et maiores abeuntes que
tocius gregorii esset adeptremum complectendum nimis esset ad
dicendi otis racio ab exordio cum tocius accessionis esset
ad calce diffusa nimis esset commedandi gracionacio
maiorone poteris hec agnoscere industria / aliud sapi
encia humanitate libertate modestia / Iracodio gra
cepit sui detrepnances calumias violencia scandala
complicacionem etc. Et patrem maxime cum lampte et plebe
exornasse bonarum arcium disciplinis opera adhiberes prime
quippe scienciarum virtutes homini ingenitis maiore quemm
...o primo sequitur illud quod oppotunissime sit in omnibus homini
rebus sive secundis sive adversis deum nihil e(st) ab ipso deo
[illegible] ita cunctis / hominibus datum ipsis scienciarum virtutibus
prestancius Et illud adiungo quod neque oppida neque civitates
neque provincie aut demum res absque scienciarum precepta
gubernari possunt Neque hoc tacebo cum ipse bonarum arcium
doctrine apud humanum genus colerent hunc prestarent
contra tamquam alia bruta agere viderentur Ipse ad
herere cum contra florencia rem doce pro hoc eciam quod
ipse sciencie et virtutes hominem cum undique eripiunt ignominio
eo sempiternam laudem estimacionem comparat etiam reddunt illu
striore Et illud dicis addendum est quod in quibus in rebus
maximam afferunt hominibus oblectacionem tristibus vero et calami
tosis salutem importat Postremo quod caput est ipse cum facultatibus
scienciarum talem tamquam amplissimam commoditatem opportunitatem
rerum afferunt et eciam si cetera res hoc amiserint ipse tamen
insignes bonarum disciplinarum virtutes ipsarum hominum contra
commodissime sustentare possunt Neminem aliud super esse videat
cuius presencia illarum amenitatis suavitatem representare possit
aliud neminem cognosco cuius presidium cum iis concordia alliga

nomen conspicere valeam. Quo die te cognovi te ac amare cepi ut
primum te vidi magnum fidei [illegible] future erga benivolencie
cepi. Etiam primum tecum locutus sum in amore tuo magis ac magis pe-
commotus fui. Postea aperte nobis magnam sed [illegible] benive-
lencia complexus. Postea a teneris unguiculis te magni
facere amavi. Postea adveniente etate sed libere inservivi. Postea
a primis temporibus mee etatis [illegible] memoriam repeto
simam fui te benivolencia prosecutus. Mitto ad te Balbum tuis
beneficiis exornandum. Cassium ad te perfectum tua benig-
nitate complectendum. Lentulus ad te [illegible] scribendi
brevitatem excusabit. Cicero cum donatur [illegible]
[illegible] amplissimum Italie obtulit splendoris ornamentum
Nam [illegible] rem [illegible] perduxit ut qui salus [illegible] possit
Catulo [illegible] testatus est incredibilem sese omnibus rebus curam
prestandam. Cesar [illegible] rei publice [illegible] tuam ac cogitacione
concedebas. Fac omnibus viribus qui saluti consulas. Quia
preteri quod ad rem publicam attinet. Nihil quod ad rem publicam
pertineat pretermisi. Nullo loco defui ut rei publice optime
[illegible] Si [illegible] beneficiis. Si [illegible]
laudibus melius [illegible] Si meliores [illegible]
suscipias [illegible] magis digna. Si te virtutibus [illegible]
[illegible] cuadas. Tu quid [illegible]
[illegible] existimas. Tu enim ita ut [illegible] abutaris
Tu [illegible] ita sentire ut [illegible] ipsa summa est. Ego illud s-
[illegible] ne quid agerem quod merito posset reprehendi. Ego
illud semper optavi ut mea [illegible] racio probabilis haberetur
[illegible] omnia [illegible] omnia tollerare
decrevi. Tempus [illegible] omnia deliberavi sustinere. Magna est
memoria [illegible] rerum gestarum. Magna est de virtutibus tuis ex-
istimacio. Quidem illa [illegible] quam amplissimo in
ingenio summa que virtute predita expectari solet. Tu meum
[illegible] ut te [illegible] digna [illegible] Cum me
rogaveris ut honorem tuum defenderem, locutum esse [illegible]
[illegible] Cum a me contenderis ut causa tua curatorem
[illegible] dignum esse iudicavi. Cum a me eflagi-

tanceis et affines tuos complecti debere benivolentie nostre
incrementis esse existimavi. Est enim animi ingenui erga se
benemeritos esse. Est hominis officiosi beneficiorum se memorem demon-
strare. Est enim boni hominis pares meritorum gratias reddere. Est hominis
grati mutuis officiis respondere. || Quoniam Trebonius me
eidem maioribus prius suis officiis et gratias agit. Quoniam
Trebonius id michi obviam totiens pro amplissima tua erga se libe-
ralitate et ~~gratissima~~ gratissima. Iocunda et Ciceronis
oratio fuit Ciceronem liberissime loquentem audivi. Adeo
et gratissima fuit Ciceronis sermo et meminere audiam libentius
|| Omnia feci et voluntate tua obtinere omnia tuam et tuo
esset satisfactum desiderio. || Res enim sic habuit ut gesta
est feliciter [illegible] constituta est optatum postea adepta est facili-
tate est ex sententia gesta est ex voluntate acta est omnia perfecto
ex optato meis [illegible] est. Ut optavi ita est fortuna successit
et volui et optavi. Negotium enim ex desiderio meo feliciter
fors enim cecidit quemadmodum volui. Res enim est mei ex meo
constituta || Proprio [illegible] et [illegible] ad [illegible] lumine
eluceat. Tu fac in agenda gloria te [illegible]. Tu fac et su-
am gloriam contendas. Da operam et in [illegible] excellentia
[illegible] reddas || Vellem a [illegible] temporibus et studio [illegible] vigilare
possem. Optarem in illa oblata facultate et [illegible]
colere et disciplinas pertractare possem. alias vellem
|| Vellem ~~[illegible]~~ michi oportunitatem contigisse ut
liberalibus studiis me totum componere possem. Vellem ut si
in prioribus annis me ad studium bonarum artium incitassem
optima animi [illegible] ad disciplinam [illegible] me totum [illegible]
illud [illegible] tua quod facile [illegible] expectare [illegible] tenerem [illegible]
ad te [illegible] me [illegible] ad te advolem || Si nos
[illegible] casibus [illegible] affuissem. Non enim abdicare potuisse
[illegible] in maioribus casibus incidissem
|| Deo amicior [illegible] qualemcunque [illegible] volentibus [illegible]
luminis [illegible] Divina clementia [illegible]
[illegible] Dei benignitate periculorum calamitatem [illegible] fugiam

magna affectio voluptate statum civitatis confirmari incredibili
me tamen desiderium tenuit eaque conservare que omnia commonent
civitatem patriam illesam servari posse || Tiberius (quod in
magistratu lectum sunt) narravit pacem firmari debere. Alii
autem (quod libenter audivi) dicunt tempore futuro certiora futura
ac tranquilliora. De statu meorum amicorum quottidie
audio que scribo de statu rerum qui indicent quod placeat intelligo
de rebus ceterum maturarum audio sedula quecumque tracta sunt
|| De causa tua adhuc nihil perfectum potius denegatio
tuo sed quottidie ita video ut nihil aliud nisi desiderio
tuis opere spero me fore consecuturum || Ad xi kalendas
Junii in proxima profecturus sum. Ad xi nonas julii ad lom-
bardiam veni. Ad vi idus octobris ex provincia discessi
sed Opere cum meum actum ac putare si studendi com-
modum comparare possem. Commodissime profecto meum et
ad ~~...~~ Steffano atque et studia sepultura contracta
doctorum studiorum libertatem accepti valereque Custodem
declarans et illos scolas eundem illuminaroctes Terencius
perdoctus ut dum rebus movit et optime Therencius
sui a oratore et omni homini gestu facilius stat effingi
|| Ad summam quibus quid de re publica sentiam caput
tuo viris quibus sit rei publice status Effectum petere quomodo
sit de re publica voluntas || Etate consequente adhortor
illos vivendi modos ennire status consequentibus me monet
ut commendi formula in meliore etate maturitas me compellit
ut alios vivendi modos subsequatur etate proprius
me videtur in nunc ut alia habendi in stamaorum magis dicam
status iam distructa alia me monet Vergilius de bello
persico nobis fama rumore multos tabellarios status
retractos sed sunt de exercitu et classe civitatem
per terram magistri undique adnimita apparatus conmovit hoc
aut statu omnes communiter eo ac animo ut modum
fuitur an ponat summatim ut de re exerciti super esse tanti
hystorie sibi voluit Appius (quod magnum in ~~...~~
molestie fuit) indicavit magnam bellorum contra nos

ex peticione Appii (quod in veteribus adivi) dixit magno nos
periculo de futuris Appii quod nunc vehementer displicuit
stravit magnas discordias futuras ad nos. Di nos ma-
gnas in inimicorum copias parare videatur nos amplissimas
hostium [illegible] ad [illegible] veniat nos in agmine
inimicorum [illegible] // Res sue porte [illegible]
[illegible] arbitrio [illegible] multitudinis exeant res
neglecte legibus maiorum libidini supposite sunt impune
e diminute. Omnes provincie aquassate sunt omnes civi-
tates vexate sunt. Respublica maiora accepit detrimenta. Ve-
hementer me adhuc coegit inimicorum acerbitas. Ma-
xime me adhuc induxit adversariorum iniquitas.
Potissime adhuc me traxit multorum invidia. Cog-
[illegible] [illegible] invenit [illegible] [illegible] inopportuna
erat. Hoc in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
in tendant multo me deliquisse disputat. Affligebat
difficili a deliberacio providendi restabat ac laboriosa p-
ractatio consulendi. Certum erat quod [illegible] et [illegible]
rerum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rebus [illegible]
quibus me posse sustentabam [illegible] [illegible] amice
obstabant quod me favere solebat. Una in spem polliceret-
ur erat [illegible] primo in permittere [illegible] ha-
ras in fortuna sperare [illegible] [illegible] [illegible]
indignitatem detractum de actorum videndum in [illegible]
[illegible] sine [illegible] de [illegible] indignis
[illegible] in [illegible] apposito affectu de [illegible] quo pacto
mea vita incedit [illegible] malivolorum si quis forte sunt
[illegible] vellet. Si quis intelliget [illegible] [illegible]
Si ex [illegible] annotaret [illegible] estimationem mei [illegible]
de [illegible] [illegible] dico quod [illegible] [illegible]
facio quorum [illegible] [illegible] nolo quod [illegible] [illegible]
[illegible] mollium fuere. Vos memores [illegible] preteritis temporibus
machinationibus. Non sed ea commendatum quod ea [illegible] [illegible]
vos sed ea explicatum [illegible] auctoritate [illegible] [illegible]
[illegible] Clodius [illegible] fuit adversarius. Clodius [illegible] [illegible]

ime In luxus affectus statuo q existimatio mee rechemie
detraxerit // Hus tam inauditis cum preparatis ludis statim hus
tam intollerabilibus iniuriis affectus hus tam ignominiosis cala
mitatibus exercitatus // Recordor q frallabas cum mi eneptas
voluptates certe et quid consilii proponeres cum a memorie q
detinere solebas q scelera pravitati anteponebas // Videbas enim
exhausisse hominem liberalitate Nolle fugit hominem benignitas
animus feliciter dimissa Satis enim exploratum habebas homini
civitatem vehementer extenuata // Hoc enim ceteris doleo
erat enim hoc in deplorandum Erat profecto hoc in accidit contri
standum // Accidit enim tibi q multis evenire solet Multi in
hoc sit nequid certe homines superiores madere solent Solo eque
nullos solume tam in vite quos etiam subiicerit quam plurimi // Hoc
enim in accidit admodum iocundissimum // Hoc enim est in inoptate
reponendum Non enim dubito te dare opera Non enim dubito
te curare te prestare te in vestibule Creaturiae omnibus rebus mee
vite Considera omnia membra mea statum Specula omnibus viribus
mea familiaritate // Nihil est virtute formosius nihil amabilius
nihil pulchrius, nihil prestabilius nihil est probitate prestan
tius Nihil est mea mihi institutione gratissimum Est profecto
tua mihi voluntate iocundius Nihil est equidem tua
in familiaritate suavius // Adhuc sed in ea sententia instituta
opperior ad observandum Ego enim te sed quam antea esse solebas
Adhuc sed in deliberata sententia consistimus Alia enim oppido in
duxes magis confirmat Mea enim voluntas erga
te stat semper permanebit Neque in honesto proinde
semper videbis Verum est enim hora vind sit Oportet
equidem vel istorum alterum sit liberum Potes enim hoc quomodi
sic facere Est enim in tua potestate Nulli possimus placendo ponere habes
facultatem // Quoniam ita comparata est postquam ita fortuna
Post quam ita sors cecidit // Inhac profecto re fui
nullus ego negotio inter operi Semper omnibus incidentibus me
stabis me fuisse vel testatur vel hec omnia aput Neronem hec
vel hec omnia aput Neronem viderentur
aput Neronem te stare videretur hec omnia promissa fuisse audivi hec om

confirmata tecum consui. Certa vidi hec omnia. Hec hoc modo de statuo
Equidem hoc arbitror. Tantum enim videor intelligere. || Et paulo
ante dixi; commemoravi, proposui, prescripsi. Et paulo ante commemoravi
commendatum est. Cicero: tuo enim emendator fui. Sed illud idem quod
dimicio prescripsi. Illud equidem affirmare possum. Res enim hec
est tacendum, permittendum, arbitrandum. Relinquere in ceteris
permittere. Huc accedit commemoranda quod beneficiorum prestantia
Potestatem habes, facultatem possides. Tibi enim auctoritas
data est, facultas concessa, idonea oblata, commoditas, tempus, res
facto idonea consecuta. Bene in mundo. Nos enim constat mortalibus
humanis nusquam perfecto esse. || Epistola si non erubescit || Re-
quiem eius consecuturum esse. Non enim scriptum quecumque expaue-
scunt in hoc aut ... id accidit. In cenea autem
hoc accidit. In meo autem proposito illud evenit || Et vere dicam
Et vere prestat ... || Cum est ad nos allatum
Cum est nobis significatum, nuntiis intimatum. Sed ut dixerim
illud etiam adiungi. Et ... dicendi gratia rem enarrare. Et
exempli ... || Cum es otiosus, negotiis
vacuus, laboribus sublevatus, occupationibus relaxatus
|| Multi hoc exemplum in medio hec ... dicunt. Hec me exemplis
commovent, adhortantur, compellunt. || Adire adire quos nemini laude
adire presenti sunt, adiecerunt, quesierunt. Idem etiam illa vidisse
cum ... estimo id quod est plurimum quod rei ipse constat
Animadverto rei ipsius ita esse. Multis consilium captum in animo est
Iam dudum meum institui, deliberavi. Iam antequam decreverat
est hoc, iam dudum decretum est. Iam diu mente ... actum
stabilivi || Nemo ... Olim ... simulati ... oculorum
... plana effecit alienis ... || O rem gratam, O rem
iocundam acceptam. O rem desideratam. O auctor potentissime
O forma commoda. O conditio expectata. O ratione
apta. O tempus ... O virtus expectata. O industria prestantia
rei. O consilium sapientissimum. O ... benignissima. O constantia
prestantia. O modestia singularem. O multa preclara. O plurima
secretissima. O plura venusta. O varia magnifica. O quam plu-
rima egregia. O inenarrabilia, commutabilia. O multa innumerabi-
lia. O multa abhominanda. O multa indigna. O multa pernicosa

O multa exabunda O innumerabilia peccata O rem miseram O ing
moditatem d auditam O tempora calamitosa O pestem prodi
O vitam vituperandam O detrimentum magnum O versuram
in modum O cogitationes pestiferam O mores barbaros O fa
cinus audax O faciem eiusdem causarum hec de divisione

Nota quod post narrationem sequitur divisio et responsio fiat apud ... et si quis magister
qui fidei tacunditatis et humilitati ne dilligentia apte post captationem benivolentie
Due res sunt quoniam te amare faciunt etc.
Item divisio aput aliquos post ... epistole ... in esse oratorum ... ...

Divisiones rerum explicandarum quottidie adduci
enunciat ... quis dubitat Nam hec profecto divisiones omni
auditores docibles efficiunt ita atentos et admonitos reddi
ut que necessarie rationes et argumentationes consequntur explori
ato constituat et ... intelligat Separavi igitur divisione
enunciationes prosequar ... si forte paucis putabas dicere
igitur de ... rebus scilicet de prudentia de iusticia deferentia
dine de temperancia ... illustrissimi principibus Due enim
res sunt que te amare amandum compellunt tria enim esse constat
que me admonent ut te michi carissimum habeam Nec oia
me plurimum adhortant ut tuis rationibus inserviam Du
abus tuis epistolis respondebo tribus tuis sententiis ... asser
tionatuor opinionibus tuis atque sto || ... brevior me due res faciunt
... res ... ne longior sim me ... ...
scribere putierem me ... duo ... ... peto
... te ... ... || Ostendam igitur oratoriam facultatem
esse plurimum utilem ... ... necessariam Probatum
igitur sum Marcum Ciceronem ex eius eloquentia magna rei pu
blice commoditatem attulisse amplissima omnibus post dicendi oportuni
tatem reliquisse et in inmortales sibi laudes ac nobis gloriam comparasse
|| Multe de causis ... pluribus ... ... oportunitatem ...
... rationibus ... dicam mpere ... ...
... cogitacionibus non distrahebor ... ... multa ...

tractus sum Multa enim sunt in tuis epistolis deridenda plera enim
in anima adste dicta Copula enim sunt in tuis racionibus comprehenda
In hac enim re multa michi veniunt in mentem Julio enim negocio multa
corpore cogitare Julius enim rebus multa meum animum co-
agitat In hac enim quaestione valde in cogitanti succedit Hominum
senatorum voluntates multiplices et consiliorum omnium doctorum
diversas sententias ad video Cum hoc longa oratione pertractavit
Cicero Sed hic acri contentione pertractavit et disputavit In nostra be-
nivolentia conservanda racionis quam plures intercedunt In nostra fa-
miliaritate conflectenda penitus sunt condiciones Harum enim
causarum nunc michi videtur consuetudinem [illegible] summa [illegible]
apprime Horum enim duarum Horum enim duorum negociorum
alterum ut sanam nature est in hac nostra consilia est quoddam rerum In
rerum nostra alia est consilii deliberacio suscipienda // Quorum nemi-
nem dolere possum Quorum nemini fidum nimium nobis amicum esse credo
Horum utrum mi sit anteponendum non discerno Horum utrum potius velim
michi [illegible] incertum est Horum quibus sit magis compositum appetere
constat Horum controversia maior sit clarissime intelligitur Horum
que maior dicio pretermittendum liquido patet Horum enim quibus virtu-
te sit preditus et quibus vitiis sit involutus satis intelligi potest
Horum cuius consilium sit officiosum et cuius sit perniciosum clarissimum est
Horum cui certa fides sit adhibenda et cuius sit credendum
non dubium est Horum que magis sequi et que effugere debeamus
nobis est notissimum Horum autem quo cum equis tacere nobis
liceat eorum consilio est Quorum alterum laude maxima prosequimur
alterum summa ignominia insectamur Quorum alteros plurimum
gaudemus altero vero valde metuere contristamur quorum ab aliis
diligimur ab aliis acriter odimur Horum omne reipublice decus
est aliis vero summis laudibus extollenda Horum omnis voluntas
desideranda sunt aliis vero scelera sunt fugienda Hi profecto digni
sunt quorum alteri consulatum alteri tribunatum plebis committas
Hi qui minus valent alteri balnea alteri omnes suarum custodia
committat // Quorum multis video consilio diligencia Quor-

cuius adherere possim. Cuiusmodi si alterius adherendum sit officiis
potius quam meo ingenio me adduxero. Cuiusmodi si alterius sim deditus
parere potius quam bella sectari. Cuiusmodi virtutis studiosus [illegible] virtutem admodum
semper amavi. Cuiusmodi utroque pro virtute [illegible] studio generoso
dixi et quid agere deberet [illegible] monens et quid constitueris sustinere
studiis generosis consuetis et te omnia diligas consuetudinis in bonis
fiat correspondens. Dicam igitur summatim scribas prout te natura
bis expediuisse. Scis et certus expostulat ordine respondebo oratio-
ne et eadem qua prout [illegible] scribas destitutam meo. Et adiu-
to deposcit. Officiorum meorum declarabo. Vos enim in ipsis consignetis
virtutes habeas in ipsis [illegible] communem tuum [illegible]
amorem [illegible] maxime in eius officia te convertere diligen-
tius pro honore [illegible] prout virtute celebranda. Pro prout
tiam [illegible] cunctanda hec commutare non debent [illegible]
minime prout imbecillitate prout ignavia prout timore [illegible]
contemplare [illegible] Res publica [illegible] cultum adnecte ipse cultum ad
rem publicam [illegible] cultam eam adversos omnes prout [illegible] Declarandum
facta in hoc [illegible] cultores [illegible] minus cultos eius
tores cultos moribus in [illegible] quam genere [illegible] odio et
invidia et ignorantia et arrogantia et [illegible]
tate et iniquitate semper [illegible]
[illegible] voluntate in [illegible] alii beneficiis alii amore alius
iniuriis alius suspicione alius honore alius etate alius fortuna
aut enim sit imperator aut rex aut dux aut princeps aut dominus aut quidem
[illegible] sapientia indiget. Ad scribendum enim bonorum amicum
complectendum preter voluntatem nihil [illegible] video neque etatem
neque ingenium neque facultates neque preceptores neque alias ullas
res. Apud alios virtus [illegible]. Apud alios copia di-
vitiarum adamatur. Apud alios bellorum disciplina [illegible]
[illegible] eruditio honor dignitas potentia laus fama gloria
te ad eas celebrandas vehementissime incitare [illegible]
sum qualescumque in tuo negotio fuerunt quales pro dignitate studiosi

quales neglectos / quales amici / quales adversarii. Sive enim pacem suave
celimus, sive bellum exercere desideramus, sive res alias curare studeamus,
dolute utendum e[st]. Quo dsi efficerimus et honore comparabimus et commodi
tatem consequimur et voluntati mee satisfaciemus. // Ostendam
vobis quantam commoditatem, quantam oblectacionem, quantam insequalitatem
comparare sint consecuturi. In medium adducam quantam incommoda
quanta pericula, quantos errores, quantas destructiones, quantas
malorum calamitates vobis bella seditiones fecere prius. Cognoscetis
eciam quam boni cives fuerint, qui neglectores, qui studiosi et qui se
diciosi. Si rem publicam adamamus, si civium salutem caram habemus,
si honorem desideramus, si commoditatem appetimus, si rem
nostram gratissimam cupimus, si diligentem gloriam adoptamus, nihil plu
rimum elaborare debemus. // Nisi clodii noctem vitam most
rarem aut id apertissime delicti vicia seu maleficia declar
avero, id testes probatissimos adduxero, id apertissimum malum pat
fecero, omnem maximam me subiturum penam subicio. Clarissime et
intelligentissime Marce, Catilinam multa novisse, multa excogitasse,
multis invidisse, multa fidem prestitam fecisse. // Quo magne multa
audivi, multa intellexi, multa vidi, multa comprehendi, multa co
novi, multa palpavi, que vobis declarabo. Decrevi vero quod sit
observandum. Primo de pace dicturus sum, deinde de studiis, deinde
temporibus de modibus. Continue de re publica tum de privata commodi
tate civium. Postea de religione, deinde de mortalitate curare
bona ad salutem omnium rerum sed desideranda.

Post quam homo distinxerit quod respondere velit, nunc de quo invencionum sua prologus
[...] raciones consumit, vel si fit divisa in medio per divisionem ponuntur confirmacio. Con
firmando sic dicat, aut primo per ecc[...]

Postea vero quam intencionem nostram explicavimus, non tam locum dicendum est
in dictoribus quam nostris racionibus proxime commodum ut aliquibus
modis et argumentacionibus propositas nostras confirmare studeamus. Pro
terea in vero emendaturi confirmacionum vias in medium adducam
sed quibus quod nobis conducere videbuntur, ad usum nostro poterimus
accommodare. // Nulla umquam tempore cogitavi quanta me semper
benivolencia complexi sunt. Tua eximie amoris gracia

testibus non indiguit. Amor enim noster confirmari indiget vehemencius
Certa profecto unitatis colligatio maius indiget robur [illegible]
Honestas enim nostra tam optimo benivolencie fundamento stabilita
est ut nunquam labefactari possit. Hoc velim te certum habeas neminem
esse qui maiori amore quam tu benivolencia complectatur. Amplissimas
enim nostra in me officiorum magnitudo multis aliis bonorum arte
possessionibus interesserunt. Mea enim vere antique familiaritatis tale
coniunctior accessit singularis quam tua caritas qua me maxime pre omnibus
complexus es. Non enim facile dividitur verus amor nisi aliquo
tanquam [illegible] experimentum visum fuit. Nos enim recte
confirmasti plurimam tua benivolencia. Nostra experiencia fuit
approbata. Hoc enim ut fama nostri amoris vetustas depostulat
Hoc enim ut nostra tua erga me officia de meritis tuis
enim tecum amicissime tue nostre coniunctionis tuis enim alienum
nihil arcta benivolencia. Est equidem [illegible] inlata
mei amoris pro collocatis. Res enim amoris arte nostra non po-
tuisset. Maiorem enim benivolenciam in gerenda causa mea
nullus prestare non potuisses. Hoc enim cura in me esse debes
hac profecto voluntate me debes complecti. Hoc enim res maxime
in erit emolumento. Res enim ista racionibus meis maxime pre-
durabilis. Hoc enim ad raciones meas constabiliendas vehementer
pertinere videtur. Nihil enim in acceptis operibus humanis rebus
exoptassem. Rem enim gratiorem evenire non desiderassem
Hoc enim sit melius quam dici volo. Hoc enim tempore potius
quam verbis fieri cupio. Nullus enim erit deliberandi locus
hac opprimente periculo non esse potest. Nemo enim esse potest hoc tempore nobis
opportunius. Nullum erit consilium hac deliberacione commodius
Nihil recte respondi. Hoc negocio conducibilius. Nam ea complevisti
que maxime conducunt. Nam ea fecisti que vehementissime comproba-
bunt. Nam ea instituisti que racionibus meis se adiungunt. Ita
profecto [illegible] volo quod te velle existimabo. Ita sum liber [illegible]
pertinens quod in me [illegible] recte agere desidero quod [illegible] arbitra-
bor. Hoc profecto velim existimes me non minorem velle
tuis laudibus quam meis favere. Hoc equidem te velim per-
suadeas. Ad honorem tuum non unquam nisi quod tempore [illegible]
esse. Perpetuum enim in me tui defensorem habiturus es [illegible]

equidem me tue laudis amplificatorem semper habebis // Sunt
enim in negotiis magis curiosus quam tuo Sunt enim
in tractandis rebus magis impigri quam tuo Non enim solum
litteris sed etiam fastidio te complebo Non eadem in optimis sed etiam
libellis te imitare Si aliquis enim in tuis litteris correspondeo
quam te litteris meis provocare Ergo equidem leniter respondere
possem quam litteris te meis incitare Non enim tam fuit laboro
ut tuis respondeam litteris quam defatigem meis te litteris visitare
Nullam equidem moram pati posse tu me id agmodare
debeo Nulla profecto intercedit negligentia ad tue rei operam
meam desiderant Summam equidem prebebis tuis curam ad
rebus Nihil enim pro tua causa a nobis pretermissum est
Omnia quidem racionibus tuis officia prestitimus que ab officiis prestitis
prestari potuissent Etiam iure fundamentum mieri nunc
Et iam in negotio spem bonam consecutus sum Honorem enim
tuum et tuis et rebus consulentes potui libenter conservavi
dignitatem enim tuam et ore et ope omni quidem in me
sum tuebor Totas equidem raciones tuas viribus omnibus
suscepiam defendendas // Nam Albertus tantopere
pro te laboravit ut nihil pretermiserit Nam ardentissime tua causa
egit ut maiore quidem studio agi non potuerit Quanto
studio semper res tuas advancit testis est assidua eius memoria
tua // Equidem nihil quod ad te pertineat pretermisi Omnes
enim summ raciones complexus sum que initiam commoditatem tradunt
dare videbantur Omnia quidem feci que dignitatem tuam exor-
nare et facultates expandere valent Omnia dilligentissime
indabo que racionibus tuis accommodari possent Copiosa profecto
fuerunt semper tua in me studia laborum: dilligentie actus
vigilancie amoris In mortalia quidem tua erga me semper con-
titerunt beneficia: consilia admonitiones: doctrine amoris
ad honorem ... desiderii Hec enim me dignitati: cum et
pro beniuolencie me debere iudico Hec enim morem ditter
debebis in ceteris tuis virtutibus attribuo // Dies enim ac noctes
tua in me officia ante oculos versantur Continue enim memoria
immortalia in me beneficia tua complector // tua enim in me
beneficia nunquam memoria descidet Sunt tua in me
merita que tulisti nunquam ex animo delabuntur Hec enim res nulla
habet dubitacionem Hoc enim nunquam non ad(?) fit difficultatem

hec em ea nulluz pene laborez desiderat Nichil e qd studio
et dilligencia fi no posset Nichil em e q p'io posset bonus
licencia consilio valet e q p varz amo no iubet effic nl em
p'fectio e qd dedita opa p'fecta no posset || Est em consilui item ad
oibz approbandum Quod anos detrectum e retrm esse putamus
Hic anos gesta sunt omi vicio carere vident Est em meig plus
maiore in rebus fructu et voluptate cupio Neminem consilio studere
magis e in conduabile incredibile etem qntope te cupio satisfa
vero em credere posses quantum cupiam erga me te q ... simme
demonstrac Cupio em nullaz timorem circa nos insidere desidero
plurimu nullaz dubitacoib molestia remane Ora p'fecto sunt
te sustinenda vt laudem et gloriaz te copares Nichil em est
ita laude et gloria libertissime facere debemus Nichil e p'fectio
tam difficile q te no p'ficiat et fama facillime debeat videri
Ita em natus es vt tua semp efficere debeas Ita em docte
es vt assumere debeas || Et illustrium omnem fac adhibeas q
te esse appareat Et omni te fac p'beas quam tue virtutes esse volu
Nulla p'fecto p'tem in vitiis q no sit confracta Nulla em
membrorum conspicies q no sit debilitata Nulla equidem
loca videbis q no sit conquassata Tanta em e tua virtute
confirmacio vt hoc facere debeas Tanta em est tue potestate
opes vt ... velle debeas Illa est equidem comenda laus
q a viris laudatis p'ficit Ea est quidem summa laus
q ab hijs celebratur qui in maiore laude vivunt Hec em vera
laus videri solet q no ex verbis sed ex rebus ipsis nascitur Ea quid
vera gloria videri solet q ... cognoscit sed solet || Circa ea
natura e confectio vt nichil ... q recta e ... Circa ea e racio
constituta vt honestum ... sequeret Circa id semp sed fuit et
ab officio nunquam deduci potuit Hijs em consilio p'stat nemo q plurimi
quibus ... p'sunt Hijs em facultatibus abundant nemo q sit
oibz conduabiles || Nulla posset disciplina ... qua maiore
vero confirmacio ... comparare posses Nichil equidem rebus humanis
rebus tuae posses qd ... habere Nichil em e p'fecto
q humano ... magis conducunt Nichil em e ... maiore
racio conmoditate consequatur ... quid ... ad bene
vivendi officiose facere optimi ... || Si vero
aliquis ... habitum tu ... si ... vero ulla unquam

c receptus facultatem prestantissime dignitatis locum obtinebis
adventu enim tuo clarum erit sibi Summo enim desiderio ab omnibus
expectaris Tua enim admodum preclara amplissima in laude
comparabis omnibus enim viri prudentes hoc factum probant Omnes profecto
qui de rebus recte sentiunt hoc laudant Sunt equidem contradictiones
quas scripsisti probabiles consistunt omnes cause quas commemorasti ni-
sissime sunt Sunt ut narrasti ita ut dicis Constat videntur Sunt vero
probabiles et quas mihi significasti ita esse constat Considero enim
opperam tuam esse caram Consilio equidem in futurum tuam esse laudabilem
abilem Hoc enim si ita sunt certe erunt facilior Res si hec
vera sunt deliquimus optime sperandum est hec si ita fieri
certe melius fuisset Volo enim hoc te scire non auctoritatem apud
me tam valere quantum tuam hoc vehementer rarum habeas me nec tamen
nisi quantum movere posse Non enim magis te velle quam posse in
explorato e Non enim unquam libentius hoc facere desiderabas quod
tuo expostulem Ego enim singulis tuis singula testimo-
nia tribuo Ego enim erga hunc auctoritatem maximam adhibeo
Hec enim in processu tuo valde hoc prestito maiori ut super
non dato credere vere dubitare des Testes e sapiens in cathedra
labor Teste est enim mea. Cithonem violencia Omnes enim
qui ista noverunt testes habeo Omnes enim qui hoc tractare sola
pronobis testabunt Omnes enim profecto qui hoc profitent sum-
am fidem prestare potuerunt Omnes enim meas spes in te posui
Omnem enim meam in te spem collocavi Omnem profecto hac
cause gubernande in te vero firmam Omnem enim spem hy
nec prius spacandi in te collocare Neminem alium quam
te patronum esse volo Neque illud non dubito quin cura sine
liberius sit futura Non enim unquam vestes sine qui te semp
rationibus meis semper recte consulere velles Non enim
dubitavi quin tu id libentius facere velles Nichil enim tale
quod alii contra posse non considero Ita enim res tam diffi-
cilis esse potest quam tibi non fuerit futura quam facillima Hec enim
quamlibet ponderis locutio tua sit habitura Hec enim contra
facultatem tuam prestans sit prestitura Hec enim contra commodi-
tatem tua commendatio sit allatura Te quidem maxime adhortor
futurum ex existimo Te profecto omnium fore prestantissi-
mi iudicio omni iudicio Te quidem summa dignitate preter ceteris
spectatam maxime spero Unum quidem locum reddenda

et ut id dicas nos scribere necesse maximus quod modo scribitur al'
affirmatum cum talem enim statum nequaquam compulsa sunt ei nisi divina
clementia ope prestitit ac discussis simul calamitatibus oppressi
neque enim cassum me scribendo compellit illud presertim illud presertim inspi-
ciunt me sedes intrinsecus in eandem quidem temperationem me scri-
bendi cogat. Illud enim est maxime in tribus rationibus illud videlicet illud
enim quod scribis multo videtur de re videndum illud enim tibi compla-
centem laudissimandum. Hoc enim credulitate nos culpa esse
et hoc equidem erat nos cum vicis accidit hoc proposito omnia
fallentis nos firmandi factum est. Verecundia quod consultus rogo pu-
dicandi est esse male consulit. Timor enim infamie quod adeo sollicitus
rebus memoranda est mihi hominum cum modo sunt. Homines enim
mens ad desidiam conualescendam. Honore vero tota longe maius
est certa hortatione pre adiungit aliud magis est quod ad suscipi-
endam commoditas. Hoc enim sic habeo hic id persuadeat veluti littera sua
supplicatio hoc enim memorie mandat de ipse velim consilium
et tum habeat scribissimus. Tu autem hoc id persuadet illud ... id
affirmo. Cedit enim hoc in ratio illud equidem suo. Tamen dicas illud
enim dubito hoc tamen ne dicam hoc dicam ut sentias illud enim
apperte audio perfectum illud perfecto confirmari possem. Ergo enim
video hoc planius fore. Ergo consciens hoc confitendi ergo sic concessio
Ergo equidem hoc augeo. Ergo hoc compellit hoc confirmo hoc
confirmo perfecto nihil est quod queram diligentius. Neque enim vera
pronuntiare est. Est enim in plerumque certitudinis. Hoc enim clarius est laude
explicatio et manifestum et liquidum et expeditum et modus enim post
et in medium adductum et omnibus palam et omnibus planum et hoc unumque
apperet hoc cuilibet planum constat. Illa enim de hoc et dubitatio illo
equidem dubium et illa et de hac re quod nulla tamen dico in stabi-
lem affirmo. Non enim me fallit precepit sumpsit clarum. Non
enim sum ignarus expertus de hoc imprudens. Sat enim intelligo
optime quidem teneo diligenter adverto clarissime perspicio. Sic
enim res se habet. Sic enim res est. Sic constat. Sic enim videtur. Sic enim
res habet. Sic enim dicitur. Sic equidem fert. Sic enim videtur. Ut debeo
ut par est ut lex postulat ut hic vestris debitum sunt ut ineabe
indulgentia requirit ut tua in me merita depostulat ut
negotium requirit ut tui desiderat ut ratio depostit ut consuetudo exigit
ut condicio expetit ut hortatur fortuna ut a vestro administrandi
ut sedes videtur, videtur. Neque iniuria neque sine causa neque enim in
merito. Neque enim mirum est. Opus enim est necesse est equidem
veritas enim postulat. Expediens enim et de quidem. Credo equidem tua

agam tuum enim omnis Tuum enim officium Video enim quod mea intersit
Non enim me ~~preterit quod michi conducat~~ fugit quid me conveniat
Non enim me preterit quod michi conducat Nec mea fuerat conventia
Fateor enim hanc meam fuisse pronosticacionem hoc enim semper fore
existimavi Morem presto semper tuo consensero Idem enim semper ob
servantissimus fuero Semper enim tuo semper obtemperabo Propterea enim
nunquam a te discedam Nullam unquam admonicionem tuam
recusabo etc. Si tuum in officium prestare consueveris Si tuum in
auxilium prestiteris Si te in accommodaveris hoc enim valde prior
sed placet hoc enim me plurimum delectat hoc enim in admodum
gratissimum etc.

Sequitur de Confutatione etc.

Confutationes precipue maxime sunt ad dirimendum nature
nam in nostrorum argumentorum rationes auditoribus persuaserimus
non dum auditores sic factum esse credebunt in eaque nos obiciuntur
aut tacite obici possent probabilibus rationibus evellerimus Id quod
ne ita sit non in visum est magnomode factum sed de hijs confutan
dorum locorum rationibus que ex ordine inferam Ego enim
inter amandos benivolencie obtineo principatum Tu enim a me sic
diligeris ut nemo alius magis Sed moriar nisi te amore sup
eravero Sed peream si te benivolencia non vincam Nam pene
nimis te diligo quod preterea te semper amaverim Cave existimes
neminem te in carius Cave credas neminem [illegible]
me benivolencia quod te complecti Si intellexero quid volueris
voluntatem meam tuo desiderio adiungam Si me persuadere potero
quod desideres facere sponte mea quam cupis Non enim me impediet in
imicicie [illegible] quod prosim Neque ullus me dolor prohibebit quin meam
operam Neque ulle me occupaciones retardabunt quin tibi satisfaciam
sic habeas racionem nostre benivolencie etc. sic nostri amoris sis
diligentissime memor Nunquam nostre benivolencie quicumque
[illegible] fuit Quod nostre familiaritati societati adiungi po
tuisset Non timebo omnia subire pericula dum tibi prosim Si iam
[illegible] non poterimus alterum in quicumque [illegible] Si meum esse
me pateris Ego in assidua cogitacione te amplector Si
presenciam nostram non valebimus licebit tamen mutuam nostram
recordacionem celebrare posse [illegible] De salute patrie ad nos omnes
exponimus facultates pro [illegible] salute nostra omnia bona [illegible]
laboribus enim meis te bene meritum exornabo quod [illegible]
tum evenire posset dirigam [illegible] te dilligentissime [illegible]
enim a me expectes que ab amicissimo expetenda sunt Nihil enim

a me pretermittatur quod a te perinde existimare. Quia velim a me et familiarem
expostules et optima spe expectes. Id enim agam in rebus tuis ut ceteras
res meas negligentia attingatur. Cum plus pro te fecero quam potuero
nunquam in officio quod debuero. Cum longe maioribus pluribus omnibusque
donatus fuero quam mea facultas prestare potest multa mora fuero
consecutus quam immortalia tua in me merita depostulent. Si unquam
pro te moriendum esset nulli in parti tuorum in me officiorum viderer
satisfecisse. Si in periculo tuis vita esset effundenda non tamen viderer
in me meritorum magnitudini assecutus. Ego ut pare a devo
lucitatem tuam vere affirmo. Ego ut tua in me iura depostu
lant me ad totam accommodabo amicorum voluntate honesta
pro amplissima cuius in me merita deservire non possum pro
racionis familiaritatem ac amorem hoc licet in abeo differtire
Nulli in qua credo quam tui studiosior sit quam ego. Nemo in hoc
amare potest qui tue dignitatis cupidior sit quam ego. Neque ullo
unquam tempus pro labore desistam. Neque ulla unquam re pro te omisi
neque omittam curare. Neque in Cathoni defuturus sum neque in Cath
amicis cunctum deliqui|| Iniuria a te non sic puto ut a te rogatum
ad magnitudinem facis ut aliquid habeas a me gratiam. Magna me
affecit iniuria ut respondeo officium meum postulas. Ego plus quam
feci facere non potuissem. Ego maiores vices quam ostendi prestare non
valere. Et te quam plurimum ingratitudinis liberassem. Et illius medium
reddidissem. In hac tamen magis laboravi quam ostendere. In hiis
rebus maiora sum actus quam demonstrare. Non enim prestabo
possum quantum non est gratum sit Kathonem quietum reddideris.
Non possum vix explicare quam est mi iocundum sit Kathonem
otiosum prestiteris. Nullo satis possum dicendi genere declarare
quam michi est acceptum Bernhardum molestiis liberaveris.
Nichil enim est cur non bonorum familiaritatem desiderem. Nichil
desiderium [illegible] cur non iustorum in vos gratiam adoptem. Oblitum
me putas amoris caritatis humanitatis tue. Inmemorem
me existimas tuorum erga me officiorum laboris diligentie vigilie
prudentie. Iniustum me arbitraris liberalitatis benignitatis be-
neficiorum erga me tuorum || Quamdiu vita mi extiterit me tuorum
assiduum demonstrabo. Quamdiu vita me superstes fuerit me tui bene
ficiorum memorem prestabo. Nisi ad meam erga me benivolentiam
tu cumulatissime satisfecero hominem me esse non arbitrabor. Nisi
pro immortalibus tuis in me meritis parem tibi gratiam retribuero virum
bonum me non existimabo. Nisi tua erga me officia paribus

meritis comprobaveris me honorem non iudicabo Non enim in ullo mihi satis
facio tum non recipiam quibus verbis tu gratias referas Cum ergo
id desiderem ut ipsa consequi non possim Cum nullam premi
orum etiam me meritorum de referenda gratia consequi valeam Nunc
enim in atque gestarum in plus quam amore velis prestiti provinciam vel
gratiam Ego tantum facio quod quasi agerem statum probatumque sed
Proximo meo inter amorem quod tu placere videberis dilectissime
facere estimabo Nihil enim committere posset quod non posset suppli
cere Volebas enim in dignitate provisum esse quam postulaveram aliquod
quid in me beneficia merita contulisti quam atque contenderam Nolo
enim fortiam optime de me meritum declinare non enim
mei esset officii quam sufficere deberem quam in vidi Cassperino mei
amantissimo delectaret Nihilo enim meis in terrioribus delectar
quam alienis officiis gubernari Nunc facio quotidie magis
me delectat quam aliena Non enim divitias sed virtutes sed
sentis Illud cogita ne rem nimis periculosam existimes
propter iterum Illud provideas ne timendo magis timere cogaris
Quod cum tu insignitus ex sapientia quod quam maiora providere potes
Vnde tu singularem industriam tuam sic amodo instituas potius
Vt tu hoc facilius multo per tua singulari prudentia iudicabis
Sed tu hoc melius expere tempora constitues quod omnia acci
dere sunt nec dixit futura quam aut eas evenerunt necnon multo
ante dixit Nunc autem sit consulta nemo est ante prosternatur
Nec si tu hoc consilium non placebit aliud mittemus Si sic
tu ratio non satis videbitur consentanea alias graves quere
dicere Non dubito quin tu plures provideas quam ego admo
neam Nec diffido quin tu melius rem pertractas quam ego
tu declararem Nunc autem fortune accessiones sunt consentiunt
quibus rationem pro Nunc acciderunt fuerunt vera tamen ut quam
suspicione Nam intelligo ipse rationibus te nihil proficere
Non videtur verbis ipse nihil prodesse posse quod si non possum
atque proficere suadendo et in probitate intendo Responde
suscipiam et conabor quod possum etc.

Conclusio Tum autem epistolas nostras vel orationes in exordio
narratione divisione confirmatione ac confutatione absolutas
dederimus, quid ac nunc videtur ut eius conclusiones agamus

demum. Jd circo has modicas conclusiones in veracionis …
superbioribus oratoribus presentibus duxi aduertendas. Tu ipse me amat
si hoc idem me inter facere existimes. Tu in insinuas … mutua
me tu vicem prestaturum adstruas. Si fieri posset vellem prestaturum
erga me amorem confirmes. Si effici poterit cupio ut solita nostre
beniuolencia complectaris. Rarem facias in veritate presens. Eo
enim nos sumus animo quo semper fuimus. Sumus ea veritate qua
merito esse debemus. Tu sic michi pollicitus es persoluas. Quod
promisisti velim tua fide satisfacias. Quam in spem adduxisti
velim re ipsa impleas. Fac quod michi es pollicitus re ipsa expleas.
Fac ita ut in dubio sis. Ita opus apparatum. Tu velim ut scribis
me carissimum habeto. Quoniam iustitie me dedi ergo
rebus meis in re ipsa opitulari debebis. Ac peto ut rationes
meas commendatas habeas. Ac contendo ut statum meum
complectaris. Dum me tua virtute suscipe me totum tuis
… exornandum. Ama me tua solita beniuolencia.
Te ergo rogo ut me ita tueare sicut amicitia nostra depostulat.
Te ergo obsecro ut meas rationes ita defendas ut mea
… requirit. Quare rogo ut curam meam agas. Quare
te obtestor ut me tu omnibus pro defendendo putas. Quare
ac contendo ut me totum conseruandum suscipias. Ac peto
postulo, efflagito, contendo, ut dignitati suffrageris. Ita
te etiam atque etiam rogo itaque te vehementer obsecro itaque te
plurimum obtestor beniuolenciam et liberalitatem. Ac peto
rogo ut ne fallas expectacionem meam. Te obsecro ne spem meam
decipias. Te oro ne spes mea frustrata maneat. Vehe
menter … orationibus meis diligenciam facias adiungas.
Si … volo statueris te mei status amatorem confirmabo.
Si quod superius feceris te in amicissimum iudicabo. Sed ut
tu … me quemadmodum confido … omnibus rebus
nihil est quod michi gratius facere possis. Hoc ut spero
perficias. Ceterum alia … negocium meum opera
tua indigebit. Non facile dicere possem quam michi hoc erit acceptum
gratissimum … in …
… tuas … auditate desiderio incredibile me
… desiderium videndi litteras tuas. Fac igitur ut sepissime

pluras blandimentis arcas ingenio sub ipsius celeritati brevi Parce
festinanos epistolare Sed iam huic finem impono etc.

Valeas ergo feliciter princeps illustrissime Juxta id quod diu
tu valeas felix seu longo tempore fruaris Et foveat te ille
velut te pelle vitelli Et albrechtus frater tui obsequentissimus
ut semper fuisti Tua gratia complectare Atque hec pauca sinare
synonima ex illustribus auctoribus Gasparino Barzizio
Pergamensi Et Steffano Flisco Soncinensi excerpta et
primo sit adducta tibi sat sint grata gratissima etc.

Enee Silvij poete epi Senen Rethorica
Oratoria poetica illustri principi ac dno
dno iohanni marchioni de baden nunc epo
Treuerensi missa feliciter finit etc.

Gasparini Pergamensis de tribus elocutionis Epilogus et summa preceptorum etc.

Tribus rebus commoda et perfecta elocutio constat Elegancia scilicet compositione et dignitate. Elegancia est que facit ut unumquodque pure et aperte [illegible] dici videatur. Composicio est que facit omnes partes orationis ut [illegible] equaliter politas. Dignitas est que reddit ornatam orationem varietate colorum eam distinguens. Elegancia est que facit ut unumquodque pure videatur dici vel ad unum verbum vel ad plura pertinet. Ad unum vel ad rectam scripturam quam Greci orthographiam appellant in qua qui peccant barbari dicuntur vicium vero barbarismus. Vel quo ad sillabarum accentum sive quantitatem quam prosodiam appellant in quo qui peccant barbari dicuntur vicium vero barbarismus. Ad plura autem spectat ut verba oracionis inter se congruant [illegible] inter se aut [illegible] distrepat in quo peccant [illegible] soloecismus civitatis qui Rome [illegible] sepius errabant omnibus non congruenda [illegible] [illegible] [illegible] barbarismus ab antiquis nuncupatur. Ista nominatur elegancia [illegible] [illegible] [illegible] usitata. Usitata sunt ut et apud Ciceronem [illegible] usitatur in sermone et consuetudine quotidiana. Propria sunt que eius rei [illegible] sunt aut [illegible] [illegible] loquimur in quo advertendum est quod [illegible] tamen translata usitata dicuntur [illegible] ut omnia usitata ut propria vel translata sunt ita non omnia propria vel translata usitata dici possunt [illegible] aut vocabula [illegible] sunt usitata melius poetarum et oratorum usu quam [illegible] [illegible] aut propter [illegible] etc.

De Composicione

Tribus modis potest esse composicio ordine iunctura et numero. Ordo est apta [illegible] verborum ordo in qua naturalis et artificialis dispositio [illegible] ordinibus [illegible] sunt. Est enim quidam ordo naturalis quidam [illegible] quidam augmentatus quidam [illegible] etc.

Ordinis naturalis precepta

Ea que dignitate nature [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponantur [illegible] illa dignioris sepius [illegible] ut [illegible]

ferme diebus ac noctibus [illegible] ac, ad vos venieb[a]t et vicia lucio
in marcelliana equidem dies noctesque ut debeo cogitans tam
dum tangat humanos. Quoniam si vero temporum obstaret aut ipsa
verba committentur vel in metro forent vel nihil nobis modo nec ingenii agmen
melioris prius deficiunt virorum in manus hostium peruenisset Roma
subita et totius orbis captiuitas religio sublata ceremoniis inulta
mortua est. non deinde colitur non ritum sacrorum non vocatur et multa
consimilia modum superfluum etc.

De ordine specifico

Quandoquam species suo generi aut minus generi magis cui apponatur
si quo alicuius parte habet que sub eis locate sunt, siue formis (ut nos
appellant) siue speciebus ut nos fiat preferenda. Ut urbs romana
ciuitas athene prouincia asia aliquis fera leo Res si to fer-
ring ipsa genus ~~superflua~~ supervacua et nil gerunt videntur ho-
mines vero in vicium madentes de castore et polluce fratribus geminis
cum loquuntur aut castor et pollux gemini fratres bellum cum fratris gere-
bant. Nam cum omnes gemini fratres sint nil opus erat in gemini prius
dictum est de in fratres quod gemini hoc tenet fratres adverte, et species
suo generi ut dixi, anteferre. Quoniam si huiusmodi orationis genere utitur Roma
urbs florentissima orbis terrarum olim caput fuit ac dominabatur
libertate non minus non videatur superfluum quod ac ornate dicet quoniam non
solum superfluum vero dissimilis verum etiam frequentes oratorum et poetarum
historici multis modis aptissime ostendit differentiam ut a dyalectice
inventam aliqui generi addita species generis est colligit id ut non sua
species aliquam alicuius generi effectum formatur. Curare vero quasi superfluum esse quod
species suo generi preferatur enim prius ponunt et neque ut prius supervacue etc.

De ordine quo sic augetur oratio

Ubi hec oratio augeatur qua laudem quas student consequi ita verba
et orationes locat ut qui gradibus quibusdam a prima posterius
usque ascendat a priore magis aliquid dicat etc.

Hic ordo augmentationis quem greci climatica appellat fit aut in singulis
verbis aut in orationibus consumitur. In singulis verbis ut in nobis, urbis
preceptis huius [illegible] hec sunt fur latro patricida sacrilegus atque
tanta fuit contra suos ciues exerat persequebat expoliabat maledicens
detestans execrans omnes quos esse publice defensores intelli-
gebat, lucubraciones in ex[c]les[iis] unde consequitur oratio augetur et consequenter accendit

maius aliquid imperat. De eodem in laude ex contrariis observandum est ut Catho libertatis amator patronus propugnator, at pro patria suos cives diligebat amabat colebat observabat eorum semper commodis intendens studens dies noctesque in vigilans prudenter fortiter pie ita merent que etc.

De eadem moribus augendis quod de singulis viris augendis ratio observanda est velut in hoc exemplo: Nemo ex similitudinis virtutis est qui non te fugiat, cives oderunt, amici persequuntur, necessarii auxilium non ferunt, nemo mortem optat. Filius in virtute atque laudibus proprio observanda est. Qualis de imperatore Gnei Pompei, que more Ciceronis laudatio apud Quirites extat in quo oratione non primo eius in rem et [illegible] dedicatum in curia senatorum cohibendo temperancia in omnibus voluptatibus constringendis facultate mitiores consilio imprudendis fide in hostes humanitate in omnis observando divinis laudibus pene ad celum usque extollit. Postremo illud tanta laude cumulat ut illud difficile dictu affirmet utrum hostes magis virtutem eius pugnantes timuerunt an mansuetudinem victi dilexerunt. Uno loco vel Ciceronis commendassem, cum id in oratione pro lege Manilia copiose et ornatissime ibi scripta essent et huic brevitati quam sequimur non conveniat etc.

De eadem institucio quod de singulis viris a contrariis laudata est exordio convenit, si vitia ab oratione negando depellent, nunquam inveniet aut ordine quisque apprime adprime quidem ut neque sacrilegus neque patricida neque fur neque latro Cathelina fuit quod res vituperio ad laudem Cathelinie pervenerit. Idem erit in moribus etiam atque excellens observandum quod sit commode si exemplo superiori quisque poterem. Nemo in perfecto mortem optant neque necessarii auxilium non amici persequuntur, non oderunt cives finitimique non me fugiunt nec ex quibus rebus vituperacio ex contrariis laudacio constat etc.

De singulorum verborum augmento augmento aut in eodem tempore fit aut in diversis. De augmento quod in eodem fit tempore aut posita est in dictionibus appositis temporibus adpronomina inflexis sumpte ut a albus, amat ardet amans ardens amant ardent et superlativis ut amas amavimus amant. Aut de comparativis aut in compositis ut pulcher perpulcher radiat irradiat ornat exornat cumulat accumulat. Interdum in compositis in significationibus minuunt ut in iustis iniustis claudo excludo, quod quando fiet ipse ordo artis potencior nobis ostendit. Aut in verbis frequentativis et desiderativis frequentativis ut cogo cogito lego legito quod et lectito

cupitus desideratus ut pro quo quam optimus et non plus hec Capio
capesso capesso facio facesso Aut in nominibus desinentibus in osus
ut in tonitruus et maduribus ab illis derivat ut poculosus
poculose vinolentus vinolentie quoniam plenitudinem sonat etc.
Per augmentum quod fit indutum quae tanta hec denotat ut non in qua
comparativa instat simplicia composite positiva comparativa et superlativa
verba penultima frequentativa et desiderativa magis augeat orationem
quod maxime contingit quotiens illud in se quod positiva dignitate
ceteris preferri quam modo quae cessata fuisset ad superdicta ob
servanda (ut dictum est) fuisset hec preparatio hoc est in hora
hec modestissimus omnium mortalium fuit ceteris prudentior in
proferendis aut rebus adversis forte Magis enim forte in rebus
adversis et qua ceteris prudentiorem et ceteris prudentiorem
et qua modestissimum idem in rebus plebis vitalis etc.
Per augmentum frequenter aut in laude aut in vituperio versatur In laude
de triplici scilicet membris animi corporis et rerum externarum ut
fortis prius clemens corporis ut formosus pulcher venustus rerum
externarum ut dives potens honoratus etc.
Per vituperium contrarius sumenda est rebus ut timidus crudelis
dolosus In fortunis turpis invenustus pauper impotens inhonoratus
Per aliud sunt in laude infimis habetur quam alia mediocribus alia
maioribus

Ad infimos

Ista infimis conveniunt, ut si quis popularis rusticus homines
attentus paratus diligentes obsequentes fideles appellabis etc.

Ad mediocres

In laude mediocris hominis hec sunt cum augmenta porta solicitus
industrius prosperus solers etc.

Ad maiores

Per hec nobilibus ut se augeat oratio conveniunt generosus nobilis egregius etc.

Ad magistratus

Per si personae quibus scribit magistratibus fungitur equalis est
positiva vobis aut prefectus spectabiles aut spectatos generosissimos
aut insignes atque ornatissimos dicas etc.

Ad filios senatorum

Et si nati ex senatoribus essent etate, ipsi voluit conscriptos patricios et claros viros nuncupabis etc.

Ad nobiles

Et si generis nobilitatibus preditis sint splendidos et generosos illos vocemus. Si vero de urbe patrie insignes esset, eosdem consultissimos ac sapientes appellabis. Si aut armis famosi extiterint magnanimos ac strenuos eos vocamus etc.

Ad principes

Si ad principes scribimus hiis magnificentia illustres excelsi dicendi sunt. Si eos inter alios principes eminentes et illustrissimi inclitissimi serenissimi ac felices dicantur etc.

Ad reges

Si ad reges scribimus maiestate regia ac sanctissima corona sacra sanctam dignitatem regiam nuncupare et et honorem titulum perdet in insignibus principum addere plenius etc.

Ad imperatorem

Si ad imperatorem scribimus hiis verbis ut exemplis colligendo votum perpetuus augustus vel semper augustus. Sanctissimus divus quod pridie tam nomine cesaris addi solent ut divus Claudius sanctissimus vero appellatio ut princeps sanctissimus. Cetera vero honorata vocabula que imperatoribus attribui consueverunt gratia sunt cetera hiis summis principibus ut pius invictissimus triumphator et que superius illis sunt attributa etc.

Ad papam

Si ad papam aut scribendum est vel quis aut oratio habenda de eius verborum ordo servabitur ut eum patrem patrum preter beatissimum pontificem maximum patrem sanctissimum vocamus etc.

Ad cardinales patriarchas archiepiscopos et prothonotarios

Cardinales patriarchas archiepiscopos et prothonotarios prestantissimos patres ac reverendissimos appellabis etc.

Ad episcopos et abbates

Episcopos et abbates reverendos ac patres optimos nominemus etc.

Ad priores et prepositos

Priores et prepositos venerabiles et religiosissimos appellabis etc.

Ad preceptores grammatice

Et si ad preceptores grammatice scribimus illos magistros ludi appellabis et callidissimos eruditissimos bene moratos viros optimos aut doctissimos si doctissimi in ea disciplina fuerint etc.

Het phyl vo la attihenemq. Modestissi Grauissi sapientissimi
virorum optimi etc

Medici esta gremiud peritissimi, prestantes quam diuinam etc

Legistas Juris sanctiones in pries Juris consultos, peritissimos docti
ssimos consultissimos Integerrimos iustissimos appellemus etc
Canonistas p iuris pontificij interpretes diuina eciam pene oia
legistis attributa etc

Oratores disertos limatos expolitos in dicendo copiosos
facundos eloquentes appellare possumus superlatiuis aut ad positiuum etc
redundante

Theologos rerum diuinarum interpretes honestissimos diuinissimos viros etc

Ad sermos ~~mgre~~ moi gne

Primos in ordine generis vocamus alicuius viros non solum nobiles
sed illustres et inter genere magis prediti sunt non in curia veteri
appellantur clarissimi hij sunt qui ceteris prestanciores habentur siue
etate oratores aut phy sunt medici aut legiste aut ca
nonistae aut theologi Gramaticos vero ac logicos viros
vero hijs ornare vsus dicendi mos quam maiorum post quod
iure nostro nobilibus discipulis meo iudicio probandum est etc

Cunctis personis que non multis dignitatibus et honoribus differen
tia ad augmentum prouincia meo non sit personarum quod similiter
ab vna parte in aliam inficiunt etc

Et in vituperacione negacio an dictis laudibus sit preferenda
ordine conuerso vt dictum est seruato etc

Et impendicti sibi augende laudibus oratoribus ipsi magis laudem
ducuntur honorum quam arcus sequentur semper eciam ne alias indicenda
appareat hec loco non nullis in mittenda sunt etc

Hec laudes superioribus conueniunt inferioribus non attribuantur
vero quoniam inferioribus grandia preciosa et inferioribus laudan
ciam incorrecte sicut dixi dicto omnibus sit nullo digni ducendum

qd' r eis ignorat no arbitror pp sua singularit et ad imitanda
frugalitatem Et si hoc uno solo regem laudare non solere fungi dici
Ro multis tamen laudibus [illegible] fortem iustum sapientem [illegible]
magnanimum honestum [illegible] liberalem [illegible] regem laudes
[illegible] et ut uolet [illegible] accipiat Ergo in frugalitate [illegible]
modestiam [illegible] maxime [illegible] qui
[illegible] et [illegible] fac [illegible]

Ams tuus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

G.H. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg